Ч. 109 (14.541). Львів, субота 21. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.000
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Відкинемо національний статут, якщо він нас вповні не вдоволить".

БЕЗКОМПРОМІСОВА ПОСТАВА СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

У „Німецькому Домі" у Брні відбулося передвиборче віче 6.000 судетських німців. Посол Зольнер заявив у промові: „За ніяку ціну не підемо на компроміс". Прага мусить заспокоїти всі наші вимоги, поставлені в Карльсбаді. Коли національний статут нас не вдоволить, відкинемо його. Чехословаччина є нашою державою, тому домагаємося права триматися націоналістичного світогляду.

ГЕНЛЯЙН БУДЕ ДОМАГАТИСЯ ПЛЕБІСЦИТУ?

„Берлінер Тагеблят" пише, що чехословацький уряд устійнив уже текст т. зв. меншинного статуту; тепер чеський уряд передасть його послам Франції та В. Британії. „Берлінер Тагеблят" стверджує, що німецькі кола не привязують ваги до цього статуту, бо не пристосовано його до домагань Генляйна. „Берлінер Тагеблят" висуває проєкт, щоби цей статут заступити плебісцитом, який вияснить внутрішню ситуацію в Чехословаччині. Оце перший раз появився у пресі проєкт розвязки німецької справи в Чехословаччині плебісцитом.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАТУТ ВЖЕ ОПРАЦЬОВАНИЙ.

Як подає празька преса, національний статут Чехословаччини вже опрацьований. Прем. Годжа небавом передискутує його напрямні з представниками поодиноких меншин. Уряд хотів би предложити статут законодатним палатам якнайскоріше.

НАПАД ЧЕХІВ НА „НІМЕЦЬКИЙ ДІМ" У БРНІ.

Після зборів судетської партії у Брні гурт чехів намагався вдертися до тамошнього „Німецького Дому", виломлюючи двері. Коли учасники зборів розходилися, юрба заатакувала їх камінням.

Поліція з двома сотнями жандармерії привернула лад під проводом посадника Брна і шефа поліції.

Підчас сутички ранено кільканадцять осіб, з яких двоє перевезено до шпиталю.

ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКА СУТИЧКА В ТРЕБЕНІЦАХ.

Чеське пресове бюро повідомляє: Члени німецького гімнастичного товариста „Турнферайн" з Требеніц і околиці, вертаючись в середу в год. 22. роверами з прогульки, прибули на майдан у Требеніцах, де було коло 100 чехів. Дійшло до бійки між чехами і німцями, яку зліквідували поліцаї та жандарми. Німецькі спортовці розбіглися, але частина їх, коло 100 зібралась у Цізкоріцах і знову рушила походом до Требеніц з палицями. Один з мешканців Требеніц урухомив протилетунську сирену, бо наспіла вістка, що німці їдуть на Требеніце. Сирена, яку було чути в промірі 6 км., заалярмувала владу в Літомеріцах, яка прислала до Требеніц поліційну підмогу. Коли німці довідалися про це, завернули з дороги, розділилися і вернулись домів так скоро, що коли наспіла поліційна підмога, справа була вже зліквідована.

Підчас бійки на майдані в Требеніцах ранено двох спортовців. Поліція арештувала 2 членів т. зв. служби звязку партії Генляйна, які їхали на мотоциклях до Льоросіц, щоб змобілізувати там членів партії судетських німців до маршу на Требеніце.

ПАРТІЙНИЙ РОЗДОР СЕРЕД ЧЕХІВ.

Не зважаючи на заклики до спільного виборчого фронту, серед чехів помітне сильне партійне роздріблення. Нпр. у громаді Велике Моки, що у гром. раді має 36 місць, виставлено 43 кандидатські листи.

СЛОВАЦЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ У МІН. БЕКА.

У звязку з приїздом до Ґдині американських словаків переїздив через Варшаву пос. Сідор, начальний редактор „Словака". Його приняв на авдієнції мін. Бек.

Генляйн, Глінка, Естергазі.

Львів, 20. травня 1938.

Гомінкий сьогодні не лише в Чехословаччині, але й у колах европейських політиків, провідник судетських німців, молодий учитель руханки Конрад Генляйн, на терені своєї тіснішої батьківщини мав своїх предтечів ще в довоєнних австрійських часах. Були ними при кінці минулого століття відомі в австрійському парляменті посли всенімецької партії Вольф і Шенерер, що були виразниками змагань до німецької гегемонії в цісарській Австрії, зокрема ще у так званих краях корони св. Вячеслава — себто в Чехії, Моравії і Шлеську. Очевидно, вони не думали поважно про „аншлюс" тодішнього австрійського цісарства до Німеччини, зате у закордонній політиці бажали якнайтіснішої співпраці Австрії чи пак Австро-Угорщини з Німеччиною і під кермою останньої.

Нечисленна, зате крикливі і рухлива всенімецька партія, складена головно зі судетських німців, видвигнула теж гасло „Льос фон Ром" на відповідному полі і як така не мала вона симпатій ні на віденському цісарському дворі, ні серед військових, а тим більше серед католицьких церковних кол. У внутрішній політиці ставила вона домагання „Зондерштеллюнґ Ґаліціенс" від инших австрійських провінцій, що йшло зовсім по лінії тодішніх польських змагань щодо „виодрембнєня Ґаліциї" приблизно на зразок Угорщини, що знову було суперечне з нашими тогочасними національними інтересами і змаганнями. Як політична партія були всенімці завзятими ворогами славян, у першу чергу чехів, з якими на місці мали ріжні порахунки й сутички. Одначе більшої ролі в політиці вони тоді не мали, а безпосередньо перед світовою війною стратили навіть чимало із свого первісного розгону та сили.

А проте всенімецька ідеольогія не завмерла серед судетських німців. Із хвилиною розпаду Австрії і творення нинішньої Чехословацької Республики частина судетських німців не хотіла увійти в склад нової держави, бажаючи злуки судетських німців з Німеччиною (чи пак з нім. Австрією). Підносили теж тоді гасло територіяльної автономії. Мирова конференція не взяла на увагу тих домагань і найбільше заанґажовані проти Чехословаччини провідники судетських німців виемігрували до Німеччини або до Австрії, звідки вели дальше протичеську акцію.

Серед чесько-моравських німців знайшлася теж доволі численна група т. зв. активістів, що пішли на співпрацю з чехословацьким урядом, їх представники засіли навіть у раді міністрів. Чехословацький уряд залишив назагал довоєнні культурні і господарські надбання німців, як теж і рішальний голос у місцевій територіяльній самоуправі у містах і селах німецької мовної области включно з німецькою мовою. Залишились німці і в державних урядах приблизно у відношенні до чисельної сили їхнього населення. Деякий виїмок творив тільки військовий старшинський корпус з начальними місцями, обсадженими чехами.

Прихід до влади Адольфа Гітлера дав притоку до скріплення і зросту німецького протиактивістичного руху в Чехословаччині, у проводі якого станув Генляйн, що при останніх парляментарних і комунальних виборах вийшов з великою перевагою над активістичним табором. Давніший противник німецького національного соціялізму, знаного загально під назвою гітлеризму, Генляйн увійшов з часом у ближчі взаємини з ним і дістав від нього підтримку й допомогу. Недавня анексія Австрії ті взаємини дуже скріпила. Активісти масово поперехoдили в табор Генляйна, в якому опинилася величезна більшість судетських німців. Сам Генляйн під-

Новий французький проект контролі еспанських кордонів.

У звязку з британським посередництвом для наладнання дальших франко-італійських переговорів французький амбасадор Корбен предложив льордові Плімавтові такий проєкт: З хвилиною, як до Еспанії приїдуть мішані комісії для евакуації добровольців, Франція віддасть пірнейський кордон контролі на 30 днів. Коли до того часу почнеться евакуація чужинців - добровольців, Франція продовжить контролю аж до покінчення евакуації. Колиж до 30-их або найдальше до 40 днів евакуація виявиться нереальною, Франція застерігає собі вільну руку.

Британський уряд приняв цей плян і предложить його італійському. Як дійде до згоди, підкомітет неінтервенції збереться в найближчу пятницю, щоб опрацювати конкретний плян евакуації.

ЕСПАНІЯ — ПРЕДМЕТОМ ФРАНКО-ІТАЛІЙСЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ.

Як подає Райтер, у Льондоні панує велике схвилювання з огляду на хід французько-італійських розмов. У Льондоні бояться, що це може припізнити евакуацію добровольців з Еспанії і тим самим відложити речинець правосильности італійсько-британського договору. Париська преса стверджує перерву у французько-італійських розмовах і твердить одноэгідно, що причиною тої перерви є еспанська справа. Італія старається змусити Францію, щоб вона припинила свою поміч для червоної Еспанії. З огляду на таку ситуацію париська преса покладає великі надії на англійське посередництво у французько-італійських розмовах.

Міжнародня Федерація профсоюзів не приняла совітських орґанізацій.

Конгрес міжнародньої федерації професійних союзів в Осльо відкинув 16 гол. проти 4 умовини, під якими совітські профсоюзи погоджувалися приступити до згаданої федерації. Крім того рішила рада 14-ма голосами зірвати всякі дальші переговори з большевицькими профсоюзами.

Конгрес заатакував фашистівські держави та видав заклик до демократичних держав боронити Чехослов[illegible]ну проти Німеччини.

Ч. 109 (14.941). Львів, субота 21. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 000.
„ Банку Чеських Леґіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Відкинемо національний статут, якщо він нас вповні не вдоволить".

БЕЗКОМПРОМІСОВА ПОСТАВА СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

У „Німецькому Домі" у Брні відбулося передвиборче віче 6.000 судетських німців. Посол Зольнер заявив у промові: „За ніяку ціну не підемо на компроміс". Прага мусить заспокоїти всі наші вимоги, поставлені в Карльсбаді. Коли національний статут нас не вдоволить, відкинемо його. Чехословаччина є національною державою, тому домагаємося права триматися націоналістичного світогляду.

ГЕНЛЯЙН БУДЕ ДОМАГАТИСЯ ПЛЕБІСЦИТУ?

„Берлінер Таґеблят" пише, що чехословацький уряд устійнив уже текст т. зв. меншинного статуту; тепер чеський уряд передасть його послам Франції та В. Британії. „Берлінер Таґеблят" стверджує, що німецькі кола не привязують ваги до цього статуту, бо не пристосовано його до домагань Генляйна. „Берлінер Таґеблят" висуває проєкт, щоби цей статут заступити плебісцитом, який вияснить внутрішню ситуацію в Чехословаччині. Оце перший раз появився у пресі проєкт розвязки німецької справи в Чехословаччині плебісцитом.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАТУТ ВЖЕ ОПРАЦЬОВАНИЙ.

Як подає праська преса, національний статут Чехословаччини вже опрацьований. Прем. Годжа небавом передискутує його напрямні з представниками поодиноких меншин. Уряд хотів би предложити статут законодатним палатам якнайскорше.

НАПАД ЧЕХІВ НА „НІМЕЦЬКИЙ ДІМ" У БРНІ.

Після зборів судетської партії у Брні гурт чехів намагався вдертися до тамошнього „Німецького Дому", виломлюючи двері. Коли учасники зборів розходилися, юрба заатакувала їх камінням.

Поліція з двома сотнями жандармерії привернула лад під проводом посадника Брна і шефа поліції.

Підчас сутички ранено кільканацять осіб, з яких дві перевезено до шпиталю.

ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКА СУТИЧКА В ТРЕБЕНІЦАХ.

Чеське пресове бюро повідомляє: Члени німецького гімнастичного товариста „Турнферайн" з Требеніц і околиці, вертаючись в середу в год. 22. роверами з прогульки, прибули на майдан у Требеніцах, де було коло 100 чехів. Дійшло до бійки між чехами і німцями, яку зліквідували поліцаї та жандарми. Німецькі спортовці розбіглися, але частина їх, коло 100 зібралась у Цізкоріцах і знову рушила походом до Требеніц з палицями. Один з мешканців Требеніц урухомив протилетунську сирену, бо наспіла вістка, що німці йдуть на Требеніце. Сирена, яку було чути в промірі 6 км., заалярмувала владу в Літомеріцах, яка прислала до Требеніц поліційну підмогу. Коли німці довідалися про це, завернули з дороги, розділилися і вернулись домів так скоро, що коли наспіла поліційна підмога, справа була вже зліквідована.

Підчас бійки на майдані в Требеніцах ранено двох спортовців. Поліція арештувала 2 членів т. зв. служби звязку партії Генляйна, які їхали на мотоциклях до Льоросіц, щоб змобілізувати там членів партії судетських німців до маршу на Требеніце.

ПАРТІЙНИЙ РОЗДОР СЕРЕД ЧЕХІВ.

Не зважаючи на заклики до спільного виборчого фронту, серед чехів помітне сильне партійне роздріблення. Нпр. у громаді Велике Моки, що у гром. раді має 36 місць, виставлено 43 кандидатські листи.

СЛОВАЦЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ У МІН. БЕКА.

У звязку з приїздом до Гдині американських словаків переїздив через Варшаву пос. Сідор, начальний редактор „Словака". Його приняв на авдієнції мін. Бек.

Новий французький проєкт контролі еспанських кордонів.

У звязку з британським посередництвом для наладнання дальших франко-італійських переговорів французький амбасадор Корбен предложив льордові Плімавтові такий проєкт:

З хвилиною, як до Еспанії приїдуть мішані комісії для евакуації добровольців, Франція віддасть піринейський кордон контролі на 30 днів. Коли до того часу почнеться евакуація чужинців - добровольців, Франція продовжить контролю аж до покінчення евакуації. Колиж до 30-ох або найдальше до 40 днів евакуація виявиться нереальною, Франція застерігає собі вільну руку.

Британський уряд приняв цей плян і предложить його італійському. Як дійде до згоди, підкомітет неінтервенції збереться в найближчу пятницю, щоб опрацювати конкретний плян евакуації.

ЕСПАНІЯ — ПРЕДМЕТОМ ФРАНКО-ІТАЛІЙСЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ.

Як подає Райтер, у Льондоні панує велике схвилювання з огляду на хід французько-італійських розмов. У Льондоні бояться, що це може припізнити евакуацію добровольців з Еспанії і тим самим відложити речинець правосильности італійсько-британського договору. Париська преса стверджує перерву у французько-італійських розмовах і твердить одногідно, що причиною тої перерви є еспанська справа. Італія старається змусити Францію, щоб вона припинила свою поміч для червоної Еспанії. З огляду на таку ситуацію париська преса покладає великі надії на анґлійське посередництво у французько-італійських розмовах.

Міжнародня Федерація профсоюзів не приняла совітських орґанізацій.

Конґрес міжнародньої федерації професійних союзів в Осльо відкинув 16 гол. проти 4 жадання, під якими совітські профсоюзи погоджувалися приступити до згаданої федерації. Крім того рішила рада 14-ма голосами зірвати всякі дальші переговри з большевицькими профсоюзами.

Конґрес заатакував фашистівські держави та видав заклик до демократичних держав боронити Чехословаччину проти Німеччини.

Генляйн, Глінка, Естергазі.

Львів, 20. травня 1938.

Гомінкий сьогодні не лише в Чехословаччині, але й у колах европейських політиків, провідник судетських німців, молодий учитель руханки Конрад Генляйн, на терені своєї тіснішої батьківщини мав своїх предтечів ще в довоєнних австрійських часах. Були ними при кінці минулого століття відомі в австрійському парляменті посли всенімецької партії Вольф і Шенерер, що були виразниками змагань до німецької гегемонії в цісарській Австрії, зокрема ще у так званих краях корони св. Вячеслава — себто в Чехії, Моравії і Шлеську. Очевидно, вони не думали поважно про „аншлюс" тодішнього австрійського цісарства до Німеччини, зате у закордонній політиці бажали якнайтіснішої співпраці Австрії чи пак Австро-Угорщини з Німеччиною і під кермою останньої.

Нечисленна, зате криклива і рухлива всенімецька партія, складена головно зі судетських німців, видвигнула теж гасло „Льос фон Ром" на відповідному полі і як така не мала вона симпатій ні на віденському цісарському дворі, ні серед військових, а тим більше серед католицьких церковних кол. У внутрішній політиці ставила вона домагання „Зондерштеллюнґ Галіціенс" від інших австрійських провінцій, що йшло зовсім по лінії тодішніх польських змагань щодо „виодрембнення Галіції" приблизно на зразок Угорщини, що знову було суперечне з нашими тогочасними національними інтересами і змаганнями. Як політична партія були всенімці завзятими ворогами славян, у першу чергу чехів, з якими на місці мали різні порахунки й сутички. Одначе більшої ролі в політиці вони тоді не мали, а безпосередньо перед світовою війною стратили навіть чимало із свого первісного розгону та сили.

А проте всенімецька ідеольогія не завмерла серед судетських німців. Із хвилиною розпаду Австрії і творення нинішньої Чехословацької Республіки частина судетських німців не хотіла увійти в склад нової держави, бажаючи злуки судетських німців з Німеччиною (чи пак з нім. Австрією). Підносили теж тоді гасло територіяльної автономії. Мирова конференція не взяла на увагу тих домагань і найбільше заангажовані проти Чехословаччини провідники судетських німців виемігрували до Німеччини або до Австрії, звідки вели дальше протичеську акцію.

Серед чесько-моравських німців знайшлася теж доволі численна група т. зв. активістів, що пішли на співпрацю з чехословацьким урядом; їх представники засіли навіть у раді міністрів. Чехословацький уряд залишив назагал довоєнні культурні і господарські надбання німців, як теж і рішальний голос у місцевій територіяльній самоуправі у містах і селах німецької мовної области включно з німецькою мовою. Залишились німці і в державних урядах приблизно у відношенні до чисельної сили їхнього населення. Деякий виїмок творив тільки військовий старшинський корпус з начальними місцями, обсадженими чехами.

Прихід до влади Адольфа Гітлера дав притоку до скріплення і зросту німецького протиактивістичного руху в Чехословаччині, у проводі якого станув Генляйн, що при останніх парляментарних і комунальних виборах вийшов з великою перевагою над активістичним табором. Давніший противник німецького націонал-соціялізму, знаного загально під назвою гітлеризму, Генляйн увійшов з часом у ближчі взаємини з ним і дістав від нього підтримку й допомогу. Недавня анексія Австрії ті взаємини ще скріпила. Активісти масово попереходили в табор Генляйна, в якому опинилася величезна більшість судетських німців. Сам Генляйн під-

дався явно під опіку Берліна, звідки діставав і дістає подрібні інструкції щодо дальшої акції. Сама територіяльна автономія не вдоволяла вже всіх генляйнівців. Тут і там лунали навіть голосно гасла з домаганням злуки судетських німців зі сусідньою Німеччиною, а щонайменше створення німецької федеративної держави при перестрою Чехословаччини на союз федеративних держав.

Імя Конрада Генляйна стало відразу відоме у найдальших закутинах Чехословацької Республики, що сама опинилася перед загрозою розпаду. Чехословацький уряд, оцінюючи фактичну силу Генляйна і сильний протекторат над ним Гітлера, не відважився застосувати проти Генляйна і його гвардії закону про охорону держави. Маючи напружені відносини з Польщею й Мадярщиною, своїми безпосередніми сусідами, а французьких і совітських опікунів дуже далеко, уряд Чехословаччини пішов на переговори з Генляйном, улекшуючи йому подорож за кордон, спрямовану саме проти теперішнього правно-державного стану Чехословаччини.

У справу вмішалися чужі — англійські і французькі дипльомати і Чехословаччина стала предметом політично-дипльоматичних розмов і торгів у Льондоні й Парижі, як теж у Берліні й Римі. Очевидно, Прагою зацікавилася теж Варшава і Будапешт. Зокрема Англія робила і робить дипльоматичний натиск на чехословацький уряд, щоб він пішов на далекі уступки в користь судетських німців. Генляйн, ще перед кількома роками скромний учитель руханки, став напівсуверенною особою, з яким рахуються і мусять рахуватись і президент республики д-р Бенеш і премієр д-р Годжа.

Домагання Генляйна після його недавніх розмов у Льондоні й Берліні зовсім немалі. Точних подробиць не оголошено, говорять тільки, що Генляйн прямує до створення з німецьких територій Чехословаччини півсуверенної німецької держави у рямцях федерації з Прагою, при цілковитій зміні курсу закордонної політики Чехословаччини; іншими словами: до зірвання чехословацько-совітського політичного й військового союзу, отже хоче основно змінити дотеперішню закордонну політику Праги.

Італійський диктатор Мусоліні заявив, що не цікавиться долею Чехословаччини, даючи таким робом вільну руку своему союзникові Гітлерові, який відповідно це й використовує через свого неіменованого ще намісника Генляйна. Франція не виказує теж охоти кровавитися за чехів, а можна сумніватися, чи й Совіти в сучасних відносинах зважаться на збройну інтервенцію. В таких міжнародніх та внутрішніх обставинах голос Генляйна набирає великої ваги, що ставить Чеохсловацьку Республику перед невідомою майбутністю та змушує її до основної ревізії цілої своєї дотеперішньої політики, бо легко може зустріти її доля довоєнної Австрії з осени 1918. р.

В іншій площині йшла і йде політична діяльність провідника Словаччини о. Андрея Глінки, старенького нині, але завжди ще дуже меткого й діяльного католицького пароха з Ружомберку, керманича найбільшої словацької католицької людової партії. Заслужений довоєнний словацький діяч, що за свої національні і політичні переконання та діяльність відсидів півчверта року вязниці у довоєнній Угорщині, ще перед оформленням внутрішньої будови і кордонів сучасної Чехословацької Республики на мировій конференції в Парижі та в постановах чехословацької конституції станув на становищі територіяльної автономії Словаччини, домагаючися здійснення т. зв. пітсбурської угоди в Америці з 30. травня 1918. р., заключеної між представниками словацьких і чеських організацій у приявні пок. президента д-ра Масарика і ствердженої його підписом.

О. Андрей Глінка, безкомпромісовий ворог Мадярщини, є теж беззастережним противником чехізації Словаччини і чеського там верховодства. Як провідник сутословацького національного руху є о. Глінка противником тих, нині уже нечисленних словаків, що перейшли в чеський національний табор (як пок. през. д-р Масарик, колишній перший міністр для Словаччини д-р Шробар і теперішній премієр д-р Годжа) і дали почин до штучного твору — народу, який не істнує — чехословацького

Між національним табором о. Глінки і словацькими „чехословаками" є деяка аналогія, як між нами, українцями, і нашими галицькими москвофілями, бо словацькі „чехословаки" заперечують національну самостійність словаків, уважаючи словацьку мову за місцевий діялект чеської мови, подібно як це роблять досі наші москвофіли з українською мовою в користь московської.

Як Генляйн у судетському краю, так і о. Глінка на Словаччині є сьогодні дійсним паном положення. Оба вони та їх табори є в рішучій опозиції до централістичного праського уряду. Ріжниця між ними та, що коли в тіні Генляйна йде новий „аншлюс" у користь Німеччини, то Глінка і кермований ним словацький національний рух боронять цілости Чехословацької Республики, домагаючися беззастережно тільки повної територіяльної автономії для Словаччини з власним законодатним соймом, урядом, а в останніх часах також з власною територіяльною армією — з гаслом „Словаччина для словаків" і з поворотом чеських урядовців на західний беріг ріки Морави.

Генляйнівський рух і скріплений тепер словацький національний рух під проводом о. Глінки — до речі теж колишнього політичного вязня з початків Чехословацької Республики за домагання територіяльної автономії для Словаччини — розбудив ще більше і так дуже сильні ревізіоністичні домагання мадярів. Оживила свою діяльність Мадярська Ліґа для ревізії тріянонського договору в Будапешті, що з приводу акції Генляйна у свому органі у французькій мові „Nouvelles Danubiennes" за травень ц. р. помістила велику передову статтю п. н. „Проблеми національностей у Чехословаччині" з відповідною мапою і статистикою та домаганням ревізії кордонів у користь Мадярщини.

Рівночасно провідник чехословацьких мадярів і член чехословацького парляменту граф Естергази виступив з домаганням до праського уряду широкої культурної і господарської автономії для мадярів, яких число в Чехословаччині подають на 720.000 (4.89 відс. загалу населення). Домагання Естергазія — це теж перший етап мадярських ревізіоністичних змагань, щоб відобрати на півночі Словаччину, а на кожний випадок Підкарпатську Русь. Щодо анексії українського Закарпаття має Будапешт симпатії майже всіх польських політиків, без огляду на політичні переконання і політичні табори, які зовсім не скривають того, що Польща хоче мати спільну границю з Мадярщиною.

Коли хитаються основи чехословацької державної будови, коли гомонять імена Генляйна, Глінки та Естергазія, то й наші брати зза верхів Карпат не сміють бути бездільні. Серед тамошнього українського населення, як взагалі серед усіх українців у світі, нема нікого, хто бажав би повороту мадярської влади. Українські провідники Закарпаття не бажають ніяк упадку чи розбору Чехословацької Республики, навпаки: її скріплення; вони домагаються тільки одного, щоб автономію Підкарпатської Руси переведено швидко і в цілости та щоб устійнено її кордони й занехано експерименти з насаджуванням москвофільства на нашій національній території.

Д-р Ст. Баран.

Після римської зустрічі.

Рим. 17. травня 1938.

Ось тиждень, як закінчилася подорож канцлера Гітлера до Італії, і як це не дивно — всі з неї раді. Подумайте: фірер та дуче нічого не підписали! Ані кавальчика паперу! Ніякого союзного трактату. І в тоастах, проголошених у венеціянській Палаті, нікому вони не загрозили смертю. „Справжні державні мужі" — пише поважно „Таймс".

Не кажемо вже про те, що чужинецьким журналістам довелося зробити велике відкриття, і вони горді, як Христофор Колюмб: Італія не Німеччина. Італія латинська країна, Італія вітала з більшою щирістю свого дуче, ніж чужого ґерманського вожда, Італія нарешті не без деякого хвилювання дивилася на свастику, що так раптово появилася на її бренерському кордоні.

А хто-ж цьому заперечував, що Італія — латинська країна? Це всім і так було відоме, і не бачимо причини, чому це відкриття моглоб вплинути на рух оси Рим-Берлін. Можуть бути союзники і без расових чи культурних спільностей: чи наприклад Франція та Анґлія не приятелюють? А ріжниці між ними ще може навіть більші, ніж між Італією та Німеччиною.

Не можна робити політичних висновків на основі більшої чи меншої овації, які лунали у Римі на адресу Гітлера. В дійсности італьо-німецька приязнь, як і всі інші союзи, основана на інтересах. Чи Італії корисно співпрацювати з Німеччиною? Чи може вигідніше їй зупинити поступ ґерманізму? Тут вся основа питань, за якими треба уважно слідкувати. Але до цього часу можна ствердити, що приязнь обох країв принесла їм лише користь. Італія завоювала со-

бі Етіопію, завдяки Німеччині, а Німеччина могла зробити „аншлюс" тільки завдяки мовчазній згоді Італії. Разом обидві держави не дозволили большевизмові закріпитися в Еспанії, вони разом зміцнили свій престіж в очах Англії та Франції і тепер уже можуть мати поважніший голос у ріжних інших справах.

Без сумніву, що зміцнення германізму — це небезпека для Італії (як і для багатьох інших держав Европи); але ця небезпека не безпосередня. Союз Італії з Німеччиною у даній хвилі ні побудований на інтересі, тимто не потребує трактатів.

Ростислав Шульгин.

ДЕРЖАВНА ШКОЛА ТЕХНІЧНА.

У Львові при вул. Снопківській ч. 47 (кінець трамваю ч. 2) пишається великий комплекс двоповерхових будинків з написом „Паньствова Школа Технічна", — одначе піднаписи показують, що міститься тут цілий ряд технічних шкіл.

Це давна „Промислова Школа", одна з найкращих того роду заведень шкільних у б. Австрії, за часів Польщі перемінена в „Технічну Школу", яка славиться як найліпше поставлена технічна школа в Польщі під оглядом устаткування і добору учительських сил. Вона тепер по реорганізації фахового шкільництва в Польщі на основі світових зразків перемінилася розпорядком міністра освіти з 1936 і 37 р. на чотири школи, а саме: 1). Гімназію механічну і 2) електричну, 3) Ліцей механічний і 4) дороговий.

З давньої школи залишився дороговодний (III . IV кл.), та електрично-механічний виділ (кл. IV), які ліквідуються і вже не мають перших кляс. Зате залишається Виділ декораційних мистецтв і артистичного промислу кл. I—V, як коедукаційна школа для абсольвентів (ток) VI кл. всенародніх шкіл. Він має небавом стати „Інститутом пластичних мистецтв, себто школою ліцеальною ліцеального рівня, залишена теж 5-міс. зимова школа будів. майстрів і річні курси радіотехніки та електротехніки. З огляду на те, що молодь уже повинна вибрати собі дальший напрям студій подаємо ці інформації про ці школи і умови прийняття.

До обох ґімназій приймають хлопців з укінченою VI. кл. всенародньої школи, у віку 14—17 літ, що є відповідно розвинені тілесно та зложать вступний іспит з польського, географії, аритметики з ґеометрією і рисунку. При іспиті з польського питають теж історію, а при ґеографії природу. Вступний іспит має на меті провірку умового розвитку і знання кандидата. За основу орієнтації буде служити свідоцтво VI кл .всенар. школи. З того виходить, що іспит буде обертатися в рямцях знання з народньої школи II ступня програмового до то VI кл. всенародньої школи.

Вступний іспит попереджує психотехнічний дослід кандидата та лікарські оглядини. Вписи та іспити починаються 22. червня. Річна оплата 170 зол. та 10 зол. вписового і 10 зол. кавції, яку звертають. До короткого прохання слід долучити метрику та шкільне свідоцтво VI. кляси. Побажана, хоча неконечна є посвідка Порадні патронату над ремісничою молоддю у Львові, вул. Бурлярда 5 (біля Б...) про придатности кандидата до технічного звання.

Наука в обох гімназіях треває 4 роки

дався явно під опіку Берліна, звідки діставав і дістає подрібні інструкції щодо дальшої акції. Сама територіяльна автономія не вдоволяла вже всіх генляйнівців. Тут і там лунали навіть голосно гасла з домаганням злуки судетських німців зі сусідньою Німеччиною, а щонайменше створення німецької федеративної держави при перестрою Чехословаччини на союз федеративних держав.

Імя Конрада Генляйна стало відразу відоме у найдальших закутинах Чехословацької Республики, що сама опинилася перед загрозою розпаду. Чехословацький уряд, оцінюючи фактичну силу Генляйна і сильний протекторат над ним Гітлера, не відважився застосувати проти Генляйна і його гвардії закону про охорону держави. Маючи напружені відносини з Польщею й Мадярщиною, своїми безпосередніми сусідами, а французьких і совітських опікунів дуже далеко, уряд Чехословаччини пішов на переговори з Генляйном, улекшуючи йому подорож за кордон, спрямовану саме проти теперішнього правнодержавного стану Чехословаччини.

У справу вмішалися чужі — англійські і французькі дипльомати і Чехословаччина стала предметом політично-дипльоматичних розмов і торгів у Льондоні й Парижі, як теж у Берліні й Римі. Очевидно, Прагою зацікавилася теж Варшава і Будапешт. Зокрема Англія робила і робить дипльоматичний натиск на чехословацький уряд, щоб він пішов на далекі уступки в користь судетських німців. Генляйн, ще перед кількома роками скромний учитель руханки, став напівсуверенною особою, з яким рахуються і мусять рахуватись і президент республики д-р Бенеш і премієр д-р Годжа.

Домагання Генляйна після його недавніх розмов у Льондоні й Берліні зовсім немалі. Точних подробиць не оголошено, говорять тільки, що Генляйн прямує до створення з німецьких територій Чехословаччини півсуверенної німецької держави у рямцях федерації з Прагою, при цілковитій зміні курсу закордонної політики Чехословаччини; іншими словами: до зірвання чехословацько-совітського політичного й військового союзу, отже хоче основно змінити дотеперішню закордонну політику Праги.

Італійський диктатор Мусоліні заявив, що не цікавиться долею Чехословаччини, даючи таким робом вільну руку своєму союзникові Гітлерові, який відповідно це й використовує через свого неіменованого ще намісника Генляйна. Франція не виказує теж охоти кровавитися за чехів, а можна сумніватися, чи й Совіти в сучасних відносинах зважаться на збройну інтервенцію. В таких міжнародніх та внутрішніх обставинах голос Генляйна набирає великої ваги, що ставить Чеохсловацьку Республику перед невідомою майбутністю та змушує її до основної ревізії цілої своєї дотеперішньої політики, бо легко може зустріти її доля довоєнної Австрії з осени 1918. р.

В іншій площині йшла і йде політична діяльність провідника Словаччини о. Андрея Глінки, старенького нині, але завжди ще дуже меткого й діяльного католицького пароха з Ружомберку, керманича найбільшої словацької католицької людової партії. Заслужений довоєнний словацький діяч, що за свої національні і політичні переконання та діяльність відсидів півчверта року вязниці у довоєнній Угорщині, ще перед оформленням внутрішньої будови і кордонів сучасної Чехословацької Республики на мировій конференції в Парижі та в постановах чехословацької конституції станув на становищі територіяльної автономії Словаччини, домагаючися здійснення т. зв. пітсбурської угоди в Америці з 30. травня 1918. р., заключеної між представниками словацьких і чеських організацій у приявні пок. президента д-ра Масарика і ствердженої його підписом.

О. Андрей Глінка, безкомпромісовий ворог Мадярщини, є теж беззастережним противником чехізації Словаччини і чеського там верховодства. Як провідник сутословацького національного руху є о. Глінка противником тих, нині уже нечисленних словаків, що перейшли в чеський національний табор (як пок. през. д-р Масарик, колишній перший міністр для Словаччини д-р Шробар і теперішній премієр д-р Годжа) і дали почин до штучного твору — народу, який не істиве — чехословацького. Між національним табором о. Глінки і словацькими „чехословаками" є деяка анальогія, як між нами, українцями, і нашими галицькими москвофілами, бо словацькі „чехословаки" заперечують національну самостійність словаків, уважаючи словацьку мову за місцевий діялект чеської мови, подібно як це роблять досі наші москвофіли з українською мовою в користь московської.

Як Генляйн у судетському краю, так і о. Глінка на Словаччині є сьогодні дійсним паном положення. Оба вони та їх табори є в рішучій опозиції до централістичного праського уряду. Ріжниця між ними та, що коли в тіні Генляйна йде новий „аншлюс" у користь Німеччини, то Глінка і кермований ним словацький національний рух боронять цілости Чехословацької Республики, домагаючися беззастережно тільки повної територіяльної автономії для Словаччини з власним законодатним соймом, урядом, а в останніх часах також з власною територіяльною армією — з гаслом „Словаччина для словаків" і з поворотом чеських урядовців на західний беріг ріки Морави.

Генляйнівський рух і скріплений тепер словацький національний рух під проводом о. Глінки — до речі теж колишнього політичного вязня з початків Чехословацької Республики за домагання територіяльної автономії для Словаччини — розбудив ще більше і так дуже сильні ревізіоністичні домагання мадярів. Ожила свою діяльність Мадярська Ліґа для ревізії тріянонського договору в Будапешті, що з приводу акції Генляйна у своєму орґані у французькій мові „Nouvelles Danubiennes" за травень ц. р. помістила велику передову статтю п. з. „Проблеми національностей у Чехословаччині" з відповідною мапою і статистикою та домаганням ревізії кордонів у користь Мадярщини.

Рівночасно провідник чехословацьких мадярів і член чехословацького парляменту граф Естергази виступив з домаганням до празького уряду широкої культурної і господарської автономії для мадярів, яких число в Чехословаччині подають на 720.000 (4.89 відс. загалу населення). Домагання Естергазія — це теж перший етап мадярських ревізіоністичних змагань, щоб відобрати на півночі Словаччину, а в кожний випадок Підкарпатську Русь. Щодо анексії українського Закарпаття має Будапешт симпатії майже всіх польських політиків, без огляду на політичні переконання і політичні табори, які зовсім не скривають того, що Польща хоче мати спільну границю з Мадярщиною.

Коли хитаються основи чехословацької державної будови, коли гомонять імена Генляйна, Глінки та Естергазія, то й наші брати зза верхів Карпат не сміють бути бездільні. Серед тамошнього українського населення, а взагалі серед усіх українців у світі, нема нікого, хто бажав би повороту мадярської влади. Українські провідники Закарпаття не бажають ніяк упадку чи розбору Чехословацької Республики, навпаки: її скріплення; вони домагаються тільки одного, щоб автономію Підкарпатської Руси переведено швидко і в цілості та щоб устійнено її кордони й занехано експерименти з насаджуванням москвофільства на нашій національній території.

Д-р Ст. Баран

Після римської зустрічі.

Рим. 17. травня 1938.

Ось тиждень, як закінчилася подорож канцлера Гітлера до Італії, і як це не дивно — всі з неї раді. Подумайте: фірер та дуче нічого не підписали! Ані кавальчика паперу! Ніякого союзного трактату. І в тоастах, проголошених у венеціянській Палаті, нікому вони не загрозили смертю. „Справжні державні мужі" — пише поважно „Таймс".

Не кажемо вже про те, що чужинецьким журналістам довелося зробити велике відкриття, і вони горді, як Христофор Колюмб: Італія не Німеччина. Італія латинська країна, Італія вітала з більшою щирістю свого дуче, ніж чужого ґерманського вождя, Італія нарешті не без деякого хвилювання дивилася на свастику, що так раптово появилася на її бренерському кордоні.

А хто-ж цьому заперечував, що Італія — латинська країна? Це всім і так було відоме, і не бачимо причини, чому це відкриття моглоб вплинути на рух оси Рим-Берлін. Можуть бути союзники і без расових чи культурних спільностей: чи наприклад Франція та Анґлія не приятелюють? А ріжниці між ними ще може навіть більші, ніж між Італією та Німеччиною.

Не можна робити політичних висновків на основі більшої чи меншої овації, які лунали у Римі на адресу Гітлера. В дійсности італьо-німецька приязнь, як і всі інші союзи, основана на інтересах. Чи Італії корисно співпрацювати з Німеччиною? Чи може вигідніше їй [illegible] поступ ґерманізму? Тут вся основа питань, за якими треба уважно слідкувати. Але до [illegible] часу можна ствердити, що приязнь обох країн принесла їм лише користь. Італія завоювала собі Етіопію, завдяки Німеччині, а Німеччина могла зробити „аншлюс" тільки завдяки мовчазній згоді Італії. Разом обидві держави не дозволили большевизмові закріпитися в Еспанії, вони разом зміцнили свій престіж в очах Англії і Франції і тепер уже можуть мати поважний голос у ріжних інших справах.

Без сумніву, що зміцнення германізму — небезпека для Італії (як і для багатьох [illegible] держав Европи); але ця небезпека не безпосередня. Союз Італії з Німеччиною у даній [illegible] ні побудований на інтересі, тимто не [illegible] трактатів.

Ростислав Шу[illegible]

ДЕРЖАВНА ШКОЛА ТЕХНІЧНА.

У Львові при вул. Снопківській ч. 47 (кінець трамваю ч. 2) пишається великий комплекс двоповерхових будинків з написом „Паньствова Школа Технічна", — одначе піднаписи показують, що міститься тут цілий ряд технічних шкіл.

Це давна „Промислова Школа", одна з найкращих того роду заведень шкільних у б. Австрії, за часів Польщі перемінена в „Технічну Школу", яка славиться як найліпше поставлена технічна школа в Польщі під оглядом устаткування і добору учительських сил. Вона тепер по реорґанізації фахового шкільництва в Польщі на основі світових зразків перемінилася розпорядком міністра освіти з 1936 і 37 р. на чотири школи, а саме: 1). Гімназію механічну і 2) електричну, 3) Ліцей механічний і 4) дороговий.

З давньої школи залишився дороговодний (III . IV кл.), та електрично-механічний виділ (кл. IV), які ліквідуються і вже не мають перших кляс. Зате залишається Виділ декорацийних мистецтв і артистичного промислу кл. I—V, як коедукаційна школа для абсольвентів (ток) VI кл. всенародніх шкіл. Він має небавом стати „Інститутом пластичних мистецтв, себто школою ліцеального рівня, залишена теж 5-міс. зимова школа будів. майстрів і річні курси радіотехніки та електро[illegible] З огляду на те, що молодь уже повинна [illegible] рати собі дальший напрям студій [illegible] інформації про ці школи і умови [illegible]

До обох ґімназій приймають [illegible] кінченою VI. кл. всенародньої школи, [illegible] 14—17 літ, що є відповідно розвинені [illegible] та зложать вступний іспит з польського [illegible] ґрафії, аритметики з геометрією і [illegible] при іспиті з польського питають теж [illegible] а при ґеографії природу. Вступний [illegible] на меті провірку умового розвитку [illegible] кандидата. За основу орієнтації буде [illegible] свідоцтво VI кл .всенар. школи. З того [illegible] що іспит буде обертатися в рямцях [illegible] народньої школи II ступня програм [illegible] то VI кл. всенародньої школи.

Вступний іспит попереджує [illegible] ний дослід кандидата та лікарський [illegible] Вписи та іспити починаються 22. червня [illegible] оплата 170 зол. та 10 зол. вписового [illegible] До короткої [illegible] кавції, яку звертають. До [illegible] слід долучити метрику та шкільне [illegible] VI. кляси. Побажана, хоча неконечна [illegible] ка Порадні патронату над ремісничою [illegible] дю у Львові, вул. Бурлярда 5 ([illegible] придатности кандидата до технічного [illegible]

Наука в обох ґімназіях триває і [illegible]

Тепер перейдемо поодинокі школи.

I. Завданням механічної гімназії є практичне і теоретичне підготування молоді до виконування в металевім промислі ковальських, слюсарських і токарських робіт. Програма нижчих кляс обіймає усі три фахи, програма вищих кляс має три напрями: механічного обробу в III. і IV. кл., ковальство в IV. кл. і слюсарство в IV; кл.

Плян годин обіймає 40—46 годин науки і вправ у варштатах, в які школа є добре засоблена. Предметом навчання є попри загально освітні ось які фахові предмети: технольоґія, орґанізація підприємств, хемія з матеріялознавством, фізика з машинознавством і рисунки. Варштатові заняття займають визначне місце в програмі, бо 17—27 год. тижнево.

II. Електрична гімназія має за завдання практично і теоретично підготовити молодь до електромонтерства. Перші кляси обіймають електротехніку взагалі, кл. IV. бере на увагу напрям техніки сильних струй і теле- та радіотехніки. Крім цього для практичного вишколу учнів в електр. інсталяціях відбувається позашкільна інсталяційна практика.

Праця у школі і варштатах тревае 40—43 год. тижнево, а поза загально-освітніми предметами обіймає: основи електротехніки, електричне уряджения, телетехнічні лінії, матеріялознавство, технольогію, фізику з машинознавством, електр. машини, теле- і радіотехніку, телефонію, телеграфію, радіотехніку, орґанізацію електр. заведень і рисунки.

III. Механічний Ліцей має дати крім практичного, ширше знання теоретично-фахове і загальне. Він підготовлює: а) до праці при орґанізуванні продукції в метал. промислі механічнім, б) до праці конструкторів у цьому промислі або до чинностей енерґетиків у рільних ділянках господарського життя. Побіч загально - освітніх є там такі фахові предмети: технольоґія металів, варштати, частини машин, помпи, кітли, мотори, конструкційні вправи, електротехніка, термодинаміка, орґанізація підприємств, рисунки і ін. Праця у варштатах столярськім, тесельськім і ковальськім.

IV. Дороговий ліцей дає крім практичного, ширше теоретично - фахове знання потрібне до праці при орґанізуванні і веденні робіт звязаних з будовою і утримуванням доріг, та конструкторських чинностей в цій ділянці. Вчать там крім заг.-освітніх предметів, таких фахових: дороги, залізниці, земні роботи, будівництво, мости, залізобетон, статика і витрималість матеріялів, кошторисування, гірництво, матеріялознавство, водопроводи і т. ін. Праця у варштатах столярських, тесельських, ковальських.

Наука тревае в ліцеях 3 роки. Плян занять 42—44 год. тижнево. До ліцеїв приймають учнів з покінченою ґімназією нового типу, або VI кл. давнього, а також з 3—4 літньої середньої фахової школи попередженої покінченою VII. кл. народньої або III. кл. давньої ґімназії, у віці 16—20 літ.

Кандидати з покінченою ґімназією здають тільки іспити з рисунків (у розмірі ґімназії), кандидати з фах. шкіл здають рисунки, польське і математику (у розмірі ґімн. загальноосвіт.) Покінчений Ліцей дає право виконувати відповідне звання і охочим вступити на високі школи спорідненого фаху нарівні з абсольвентами загально-освітніх ліцеїв. Такі теж самі військові управнення.

Вписи і вступні іспити починаються 27 червня. Є теж лікарські оглядини і психотехнічні досліди. Можна теж долучати свідоцтво ґімназійного шкільного лікаря до прохання.

Подаючи ці інформації просимо теж інші часописи ними покористуватися, щоби вони дійшли усюди там, де доходить наша преса.

Д. Коренець.

Українському Громадянству до відома!

Повідомляємо, що в неділю 22. травня ц. р. довершиться акт посвячення прапору Матері-Просвіти, попереджений архиерейською Службою Божою в год. 9.45 ранку в каплиці біля архикатедрального храму св. Юра в намірені Ювилятки „Просвіти".

Все свідоме українське громадянство віддасть поклін Ювилятці і вікна своїх мешкань прибере ювилейними наліпками „Просвіти".

„Волинські церкви переповнені — паніка швидко минає!..."

З розмови з членами делеґації православного населення Волині до премієра ґен. Складковського.

Варшава, у травні 1938.

В понеділок, 9. ц. м. — як „Діло" вже інформувало — премієр ґен. Славой-Складковський прийняв на довшій авдієнції делеґацію православного духовенства і селянства з Волині, що інтервеніювала у голови польського уряду в справі відомих волинських подій.

Негайно після авдієнції представники української та російської преси у Варшаві звернулися до членів делеґації з проханням інформацій про теперішнє положення і долю православного населення Волині. Вашому кореспондентові вдалося дістати отсі радісні (хоча ми далекі від оптимізму) інформації:

— Випадки розвинулися так швидко — оповідає нам делеґат — священник з околиці Гриньок — так неочікувано, що ми — щіде правди діти — розгубилися. Населенням, яке нічого подібного не очікувало, заволоділа паніка. І — зрозуміло — лише тою панікою можна пояснювати початковий успіх після першого натиску латюшників. Селянство переходило на католицизм зі сльозами в очах. Це факт. Але й зі сльозами вертались до Православної Церкви. Які з тих сліз були сльозами радости, а які — смутку, чи розпуки?

— А якіж настрої тепер?

— Тепер вже починає бути цілком інакше. Передовсім — паніка минула дуже швидко, на що вплинула у великій мірі архипастирська візитація Преосв. Олексія. Після неї почалися навороти до православія. В самих Гриньках повернулося 120 людей. По-друге як природна реакція дається зауважити на цілій Волині величезний зріст релігійних настроїв та привязання до віри батьків. У неділі і в усі свята церкви бувають переповнені вірними. Дам вам приклад: свічні доходи по церквах зросли вдвоє, все населення відбуло св. сповідь.

Не можна не зауважити теж — продовжує наш співбесідник — дуже відрадного явища, як наслідку пережитих потрясень, а саме особливого духового обєднання волинського села. Звичайні давніше сільські сварки за межу чи за курку відійшли на другий плян — забуваються, минають. Українське волинське село, кажучи модно, консолідується і міцнішає духово.

— Ну, а якже почувають себе ті, що перейшли на католицизм?

— Знаєте — правду сказавши — не дуже... Правда, вони мають від місцевої влади багато привілеїв, моральних та практичних. Якщо напр. поліцай звертається до православного селянина, то каже йому „ви", а до „конвертита" він говорить „прошен пана". Самі розумієте — „вяра хлопска" і „вяра паньска".

Положення господарське тих „конверти-тів" на селі все таки незавидне, погане, як усіх селян. До того їх дуже мало. Православна більшість, що до цієї пори ніколи вороже не ставилась навіть до „старих" католиків, тепер ставиться до одних і других холодно, недовірчиво і в біді їм не дуже радо помагає. Очевидно, православні села дуже культурно, але й дуже послідовно їх оминають. З „конвертитами" не розмовляють, не мають ніяких звязків, не зауважують просто їхнього істнування.

— А скажіть, панотче, будь ласка. Оце ви підкреслювали, що до часу „ревіндикації душ" православні українці не тільки толерували, але й жили примірно з католиками. Чи тепер можна сподіватися змін і під цим оглядом?

— Безумовно! Безумовно! Ворожба вже є — „ревіндикація" принесла грізні признаки поважних релігійних антаґонізмів. Мирне співжиття ріжних віроісповідань на Волині — розбите і все це може злікувати тільки час та особлива обережність.

— Отже, реасумуючи те, що ми від вас почули, „є ще порох у порохівницях"?

— Є, є, зрозуміло, що є! І нема причин попадати в розпуку чи зневіру, хоча все це таке болісне і гірке. Настрій на місцях бадьоріший — зрозуміло — там на фронті, ніж тут у вас, у запіллі, тому нема чого падати духом. Православна Волинь не захитається, не впаде!

Стільки сказав нам старенький православний священник звідтам большевицького кордону, один з тих слуг свого народу, що в боротьбі виросли і для яких вона — зміст життя.

Бажаючи насвітлити проблему „ревіндикації душ" ще й від сторони... предмету тої акції, перевели ми розмову з делеґатом селян, 65-літнім Евфимом Ничком. Оце вірний її зміст:

— Ну, якже вас п. премієр прийняв, приязно? — питаємо.

— Та воно добре — відповідає селянин. — Казали мені оповідати, а я оповідати не спосібний. Коб так мене питали, то я би всю біду нашу оповів, а говорити сам не потраплю...

От тільки і сказав, що доки нас не присилювали на католиків, то ми і злости ні на кого не мали. А тепер не довіряємо тим, що перекинулися від нас, всі як не ті люди стали. Роздор пішов.

— Про це ви п. премієрові сказали?

— Ну, так. Казав, що така несправедливість діється. Казав — нехай він був і підозрілий раніш, нехай на нього й око мали, а як став католиком, то все йому вільно. Може собі і 24 години ходити, куди хоче, а мені от не вільно. Як сонце зайде, то й коней напоїти не можу, бо зараз карають. А чи я вкрав, чи я противився? Всього, що хочу померти в тій вірі, що й народився.

„Тільки, бачите, одним я журуся, що я не все второпав, що мене п. премієр питав. Бо по польському, то я — сказати — й нічого не розумію. Він мене питав, чи був хто арештований за віру, а я зразу не зрозумів та кажу „ні". От колиб на мому місці був хтось з мудріших, що їх від нас з Гриньок повиселювали, то той би все розказав.

— Кажете, у вас — „роздор"?

— Ой, роздор. Таку всі злість, таку ненависть мають, що не дай Боже! Не буде спокою на нашій землі, згадаєте моє слово, не буде...

Фа—ський.

НЕ ЗУПИНЯЙСЯ НА ХІДНИКУ І НЕ ГАЛЬМУЙ РУХУ!

Тепер перейдемо поодинокі школи.

I. Завданням механічної ґімназії є практичне і теоретичне підготування молоді до виконування в металевім промислі ковальських, слюсарських і токарських робіт. Програма нижчих кляс обіймає усі три фахи, програма вищих кляс має три напрями: механічного обробу в III. і IV. кл., ковальство в IV. кл. і слюсарство в IV. кл.

Плян годин обіймає 40—46 годин науки і вправ у варштатах, в які школа є добре засоблена. Предметом навчання є попри загально освітні ось які фахові предмети: технольоґія, орґанізація підприємств, хемія з матеріялознавством, фізика з машинознавством і рисунки. Варштатові заняття займають визначне місце в програмі, бо 17—27 год. тижнево.

II. Електрична ґімназія має за завдання практично і теоретично підготовити молодь до електромонтерства. Перші кляси обіймають електротехніку взагалі, кл. IV. бере на увагу напрям техніки сильних струй і теле- та радіотехніки. Крім цього для практичного вишколу учнів в електр. інсталяціях відбувається позашкільна інсталяційна практика.

Праця у школі і варштатах триває 40—43 год. тижнево, а поза загально-освітніми предметами обіймає: основи електротехніки, електричне уряджения, телетехнічні лінії, матеріялознавство, технольоґію, фізику з машинознавством, електр. машини, теле- і радіотехніку, телефонію, телеграфію, радіотехніку, орґанізацію електр. заведень і рисунки.

III. Механічний Ліцей має дати крім практичного, ширше знання теоретично-фахове і загальне. Він підготовлює: а) до праці при орґанізуванні продукції в метал. промислі механічнім, б) до праці конструкторів у цьому промислі або до чинностей енерґетиків у рільних ділянках господарського життя. Побіч загально - освітніх є там такі фахові предмети: технольоґія металів, варштати, частини машин, помпи, кітли, мотори, конструкційні вправи, електротехніка, термодинаміка, орґанізація підприємств, рисунки і ін. Праця у варштатах столярськім, тесельськім і ковальськім.

IV. Дороговий ліцей дає крім практичного, ширше теоретично - фахове знання потрібне до праці при орґанізуванні і веденні робіт звязаних з будовою і утримуванням доріг, та конструкторських чинностей в цій ділянці. Вчать там крім заг.-освітніх предметів, таких фахових: дороги, залізниці, земні роботи, будівництво, мости, залізобетон, статика і витрималість матеріялів, кошторисування, гірництво, матеріялознавство, водопроводи і т. ін. Праця у варштатах столярських, тесельських, ковальських.

Наука триває в ліцеях 3 роки. Плян занять 42—44 год. тижнево. До ліцеїв приймають учнів з покінченою ґімназією нового типу, або VI кл. давнього, а також з 3—4 літньої середньої фахової школи попередженої покінченою VII. кл. народньої або III. кл. давньої ґімназії, у віці 16—20 літ.

Кандидати з покінченою ґімназією здають тільки іспити з рисунків (у розмірі ґімназії), кандидати з фах. шкіл здають рисунки, польське і математику (у розмірі ґімн. загальноосвіт.) Покінчений Ліцей дає право виконувати відповідне звання і охочим вступити на високі школи спорідненого фаху нарівні з абсольвентами загально-освітніх ліцеїв. Такі теж самі військові управнення.

Вписи і вступні іспити починаються 27 червня. Є теж лікарські оглядини і психотехнічні досліди. Можна теж долучати свідоцтво ґімназійного шкільного лікаря до прохання.

Подаючи ці інформації просимо теж інші часописи ними покористуватися, щоби вони дійшли усюди там, де доходить наша преса.

Д. Коренець.

Українському Громадянству до відома!

Повідомляємо, що в неділю 22. травня ц. р. довершиться акт **посвячення прапору Матері-Просвіти**, попереджений архиєрейською Службою Божою в год. 9.45 ранку в каплиці біля архикатедрального храму св. Юра в намірені Ювилятки „Просвіти".

Все свідоме українське громадянство віддасть поклін Ювилятці і вікна своїх мешкань прибере ювилейними наліпками „Просвіти".

НЕ ЗУПИНЯЙСЯ НА ХІДНИКУ І НЕ ГАЛЬМУЙ РУХУ!

„Ніколи не виречемося своєї греко-католицької церкви і своєї української нації!“

Заява української шляхти з Кульчиць Шляхотських, самбірського повіту.

В останньому часі появилося багато неправдивих а то й брехливих вісток про Кульчиці Шляхотські. Для висвітлення правди і спростування тих неправдивих, брехливих, татарських вісток, ми нижче підписані громадяни Кульчиць Шляхотських заявляємо:

Ми свідомі того, що наше село одно з найстарших сіл Самбірщини, яке памятає часи наших князів. Наше шляхотство історично виводиться з княжих часів. Наші предки напевно творили прибічну дружину, належачи до боярського стану. Тепер ріжні люди намагаються ті історичні факти перекрутити, а в нас просто змовити, буцімто ми якась „польська шляхта“ чи просто таки поляки, яких зукраїнізувала Австрія або грекокатолицькі священники. **Заявляємо, що ці вістки безпідставні і навіть такі, що справді освічена людина не уважалаб за гідне їх передавати!**

У нашому селі було ще недавно (є ще багато людей, що це памятають) чотири церкви. Ці церкви ставили наші предки за старої польської держави. Якби наші предки були поляками, то чи це булоб можливе в королівській Польщі змінити обряд з римо- на греко-католицький і будувати церкви замість костелів?

Кажуть, що наші предки говорили по польськи (Побудка, ч. 6/37). Але ми маємо метрики писані з 1743 р., писані ще за давньої Польщі. Ці метрики писав таки наш родак, парох Кульчицький, а писав їх церковщиною, уживаючи кирилиці, себто тодішнього, урядового письма церкви. Якби ми були поляки, то чи це **можливе, щоби поляк у польській державі вирікався свого рідного і писав нашою церковщиною?!**

наші предки вийшли переможно з боротьби у своєму лихолітті. Заявляємо, що як гідні нащадки великих, геройських предків, **ніколи не виречемося своєї греко-католицької церкви ані своєї української нації.**

Цю заяву підписало **376 членів шляхотських родин.**

Ще до теми: „Крим і Берестейський мир“.

Львів, 20. V. 1938.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прочитав я в сьогоднішнім „Ділі“ статтю п. О. Севрюка п. з.: „Крим і берестейський мир“, в якій він твердження берлінського „Українського Вістника“ про відречення українською мировою делегацією в Бересті 1918 р. Криму називає „ще досі нечуваною для українців оцінкою берестейського чину, з якої вперше довідуємося, що »українська делегація перечеркала життєвий інтерес української нації«“ та що автор такого твердження „покористався цілком вигаданими і наївно фальшивими »історичними« даними“, а опис, як це мало місце, називає „сценою абсолютно апокрифічною і вигаданою“.

Супроти того вважаю своїм обовязком пригадати, що першу вістку про сумний факт, описаний у берлінськім „Українськім Вістнику“, подав до публичного відома з подрібним описом, як це відбулося, ще восени 1919 р. один з визначних членів української мирової делеґації в Бересті **п. М. Любинський** на одній конференції представників преси в Камянці Подільськім, а що я, як один з учасників тої конференції, записав у моїм спомині п. з. „Україна і Крим — Причинок до історії берестейського мира“, надрукованім у львівськім „Громадськім Вістнику“ з 1923 р. ч. 33.

З поважанням

Іван Кревецький.

Червоні висадили у повітря ціле еспанське місто.

Червоні еспанські війська висадили в повітря ціле місто Бієскас на арагонському фронті, заки заняли його нац. війська. В кожному домі того міста підложили вони динамітові набої й получили їх електричними проводами. Місто мало вилетіти в повітря тоді, як нац. війська ввійдуть до нього, та через необережність динаміт вибух за скоро й знищив ціле місто, але не зробив ніякої шкоди нац. військам.

——о——

Після припинення діяльности Товариства „Сила“.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

Хвальна Редакціє!

Сам факт припинення діяльности одинокого українського робітничого Т-ва „Сила“, як також і те, що опісля сталося і до нинішнього дня діється, спонукує мене просити Хвальну Редакцію помістити у Вашому цінному деннику кілька моїх слів. Я довший час звязаний був з Товариством „Сила“ дуже тісно — був його головою безперервно 18 літ. Я його з воєнних румовищ двигнув і вів згідно з передвоєнною традицією та старався виконати бажання основників — дати змогу українському робітникові у Львові зійтися разом, пізнатися і плекати те, що йому дороге й конечне. В ріжних часах ріжних ворогів стрічало Товариство, але направлене в поборюванні труднощів, завжди виходило переможно.

В початках Т-во „Сила“ давало навіть своїм членам всесторонню поміч на випадок хвороби, нездібности до праці, або смерти. Пізніше все те перебрали на Суспільну Обезпечальню і не вільно було того дальше виконувати в Товаристві, зате сильніше розвинулась організаційно-освітня праця. Набуто також площу в гарному місці, але з цим вяжеться новий клопіт для Т-ва.

В „Силі“ плекалася думка вже від 1918 р. створити окреме товариство для домашньої прислуги: в „Силі“ відбувалися також наради в справі оснування Т-ва „Воля“. Дуже поважно думали ми свого часу про заснування окремого товариства для возьних, як також для візкарів (людей, що наймаються до ріжних перевожень власними візками). До зорганізування двох останніх ще й до нині не дійшло.

Те все робили ми в імя Боже і для добра народу. Релігійна сторінка життя членів Т-ва була дуже добре заступлена. Крім офіціяльної участи у всіх церковних торжествах згадаю ще про такий факт, що Т-во для своїх членів уладжувало окремі реколекції, що їх зволив Ексцеленція Митрополит особисто проводити. Ексц. Митрополит все докладно цікавився життям у Т-ві „Сила“ і навіть тоді, коли сам не мав уже змоги до тих маленьких братів прийти, передавав своє благословення на добру й хосенну працю в Товаристві. Т-во „Сила“ дуже високо цінило благородне серце Митрополита і при всіх своїх святах висказувало свою вдячність та привязання до свого Владики, котрого одноголосно на своїх зборах (вже давно) вибрало своїм почесним членом.

Цього року минає 30 літ від заснування Т-ва „Сила“. Трицять літ праці щоденної, хосенної, повної жертв, де кожний Виділ вкладав усе своє знання і серце, щоб на наміченому шляху дати українському робітникові максімум того, що можна йому серед кожночасних відносин дати, та хоч мінімум того, чого він конче потребує. І в такі роковини його припинено в діяльности.

Пристанула вся праця! Йдуть ріжні здогади і навіть обвинувачення. Тут саме добачую велику небезпеку. Всі порахунки можуть і повинні відбуватися між собою та на своїх замкнених зборах а не прилюдно. Нині треба задержати повну рівновагу духа! Не особи чи їх погляди, але товариство і його ціль мусимо мати на увазі.

Припинення діяльности товариства — це ще не розбиття українського робітництва. Поділ на ґрупи та ще більше поборювання себе самих — ось що може стати найбільшим його нещастям.

Нині цілий світ трудиться над розвязкою робітничого питання і не все добре йому це вдається. А справа українського робітника є своєрідна. Не дивно, що ті, котрі беруться його розвязувати, ще блудять, чи може сил не мають. Однак кожне їх зусилля і навіть невдачі нехай стануть для грядучих наукою, як і що треба ділати, щоб осягнути свою ціль.

О. Антін Каштанов,
б. голова „Сили“.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 103. Понеділок, 21 (9) травня 1888.

СТАВРОПИГІЯ СВЯТКУЄ 900-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ І 40-ЛІТТЯ ВЛАДИ ФРАНЦА-ЙОСИФА.

Ставропигійський Інститут видав відозву, в якій заповідає, що відсвяткує 900-ліття хрещення Руси та 40-ліття панування Франца-Йосифа. Бібліографічно-археольогічною виставою у місяцях жовтні, листопаді та грудні 1888 р. У звязку з тим Інститут звертається до духовенства, щоб воно переглянуло церковні книги і старославянські рукописи а також ріжні церковні предмети, що своєю старовиною, укладом і формою впадають в очі та щоб спис і опис тих книг, рукописів і предметів надіслало Інститутові, який подбає, щоб цікавіші речі дістати на виставу.

ЯСНА І ТЕМНА СТОРІНКА.

Статтю про Якова Головацького з приводу його смерти „Діло“ так закінчило:

„Яків Головацький першими своїми літературними працями, що походили з чистої душі юнака, який любить свій нарід, поклав у важких часах чимало заслуги для нас. І ця праця в очах кожного руського патріота нехай зрівноважить пізнішу темну сторінку діяльности покійника! Цеголка, що він її поклав у починах нашого літературного відродження, зросла нині в сильний храм патріотичної діяльности, Русь встоялась“...

„ВОЄННИЙ ДУХ В АНГЛІЇ“.

„В останньому часі почав проявлятися в Англії великий воєнний дух і Англія думає сьогодні про европейську війну може більше, як яканебудь континентальна держава. Причина цього мабуть та, що Англія думає через европейську війну забезпечити не тільки свої посілости в Азії, але також використати момент, коли в цілій Европі настав би застій, економічно для себе. З того, що діється тепер в Англії можна допускати, що Англія на випадок европейської війни не залишиласяб невтральною, але виступилаб збройно проти давнього свого противника Росії“.

СТАРІ ЧАСИ...

„У Відні повісили в суботу, 19-го травня, вояка Михайла Шмідта, який у березні цього року убив свого товариша Мойсея Арона. Підчас виконування цього присуду, один з вояків, що були в асисті, умлів“.

——о——

„DAILY HERALD“ ПРО УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ.

У звязку з натиском Польщі на Чехословаччину, щоб добути кращі умовини розвитку для польської меншини, льондонський „Дейлі Геральд“ завважує, що доля куди більшої української національної меншини в Польщі не находить якось кращої розвязки. Польський уряд — повідомляє „Дейлі Геральд“ — скликав м. ін. воєводів зі східних воєвідств, щоб заняти становище до українців, які, на думку „Газети Польск-ої“, домагаючись автономії в межах Польщі, наслідують судетських німців і викликують неспокій.

——о——

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ВИЇХАВ ДО ЛІБІЇ.

Італійський король виїхав у четвер вечором двірським поїздом до Сиракуз, відкіля відплине до Лібії. В суботу причалить він до Триполі. Підчас 11-денного побуту в Лібії король звидить край, переведе інавгурацію публичних робіт, побуде на великій військовій ревії.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися й філії та читальні „Просвіти“ й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта“ дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сот.

„Ніколи не вирečемося своєї греко-католицької церкви і своєї української нації!“

Заява української шляхти з Кульчиць Шляхотських, самбірського повіту.

В останньому часі появилося багато неправдивих а то й брехливих вісток про Кульчиці Шляхотські. Для висвітлення правди і спростування тих неправдивих, брехливих, татарських вісток, ми нижче підписані громадяни Кульчиць Шляхотських заявляємо:

Ми свідомі того, що наше село одно з найстарших сіл Самбірщини, яке памятає часи наших князів. Наше шляхотство історично виводиться з княжих часів. Наші предки напевно творили прибічну дружину, належачи до боярського стану. Тепер ріжні люди намагаються ті історичні факти перекрутити, а в нас просто вмовити, буцімто ми якась „польська шляхта" чи просто таки поляки, яких зукраїнізувала Австрія або грекокатолицькі священики. **Заявляємо, що ці вістки безпідставні і навіть такі, що справді освічена людина не уважалаб за гідне їх передавати!**

У нашому селі було ще недавно (є ще багато людей, що це памятають) чотири церкви. Ці церкви ставили наші предки за старої польської держави. Якби наші предки були поляками, то чи це булоб можливе в королівській Польщі зміняти обряд з римо- на греко-католицький і будувати церкви замість костелів?

Кажуть, що наші предки говорили по польськи (Побудка, ч. 6/37). Але ми маємо метрики писані з 1743 р., писані ще за давньої Польщі. Ці метрики писав таки наш родак, парох Кульчицький, а писав їх церковщиною, уживаючи кирилиці, себто тодішнього, урядового письма церкви. Якби ми були поляки, то чи це можливе, **щоби поляк у польській державі вирікався свого рідного і писав нашою церковщиною?!** Нашу церкву за королівських часів поніжували та погордижували нею, про те багато говорить історія. Вже з природи люди бажають уникати трудношців і пониження. Коли-ж наші предки були за королівських часів вірні своїй зненавидженій і погордуваній церкві і народові, то це доказ посуненого до крайніх меж патріотизму. Доказ справжнього геройства в часах недолі і терпінь. Наші часи нагадують нам часи наших предків. Наші предки вийшли переможно з боротьби у свому лихолітті. Заявляємо, що як гідні нащадки великих, геройських предків, **ніколи не вирečемося своєї греко-католицької церкви ані своєї української нації.**

Цю заяву підписало **376 членів шляхотських родин.**

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 103. Понеділок, 21 (9) травня 1888.

СТАВРОПИГІЯ СВЯТКУЄ 900-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ І 40-ЛІТТЯ ВЛАДИ ФРАНЦА-ЙОСИФА.

Ставропигійський Інститут видав відозву, в якій заповідає, що відсвяткує 900-ліття хрещення Руси та 40-ліття панування Франца-Йосифа. Бібліографічно-археольогічною виставою у місяцях жовтні, листопаді та грудні 1888 р. У звязку з тим Інститут звертається до духовенства, щоб воно переглянуло церковні книги і старославянські рукописи а також ріжні церковні предмети, що своєю старовиною, укладом і формою впадають в очі та щоб спис і опис тих книг, рукописів і предметів надіслало Інститутові, який подбає, щоб цікавіші речі дістати на виставу.

ЯСНА І ТЕМНА СТОРІНКА.

Статтю про Якова Головацького з приводу його смерти „Діло“ так закінчило:

„Яків Головацький першими своїми літературними працями, що походили з чистої душі юнака, який любить свій нарід, поклав у важних часах чимало заслуги для нас. І ця праця в очах кожного руського патріота нехай зрівноважить пізнішу темну сторінку діяльности покійника! Цеголка, що він її поклав у починах нашого літературного відродження, зросла нині в сильний храм патріотичної діяльности, Русь встоялась“...

„ВОЄННИЙ ДУХ В АНГЛІЇ“.

„В останньому часі почав проявлятися в Англії великий воєнний дух і Англія думає сьогодні про європейську війну може більше, як яканебудь континентальна держава. Причина цього мабуть та, що Англія думає через европейську війну забезпечити не тільки свої посілости в Азії, але також використати момент, коли в цілій Европі настав би застій, економічно для себе. З того, що діється тепер в Англії можна допускати, що Англія на випадок европейської війни не залишилась6 невтральною, але виступилаб збройно проти давнього свого противника Росії“.

СТАРІ ЧАСИ...

„У Відні повісили в суботу, 19-го травня, вояка Михайла Шмідта, який у березні цього року убив свого товариша Мойсея Арона. Підчас виконування цього присуду, один з вояків, що були в асисті, зомлів“.

Ще до теми: „Крим і Берестейський мир“.

Львів, 20. V. 1938.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прочитав я в сьогоднішнім „Ділі" статтю п. О. Севрюка п. з.: „Крим і берестейський мир", в якій він твердження берлінського „Українського Вістника" про відречення українською мировою делегацією в Бересті 1918 р. Криму називає „ще досі нечуваною для українців оцінкою берестейського чину, з якої вперше довідуємося, що »українська делегація перечеркала життєвий інтерес української нації«" та що автор такого твердження „покористався цілком вигаданими і наївно фальшивими »історичними« даними", а опис, як це мало місце, називає „сцевою абсолютно апокрифічною і вигаданою".

Супроти того вважаю своїм обовязком пригадати, що першу вістку про сумний факт, описаний у берлінськім „Українськім Вістнику", подав до публичного відома з подрібним описом, як це відбулося, ще восени 1919 р. один з визначних членів української мирової делеґації в Бересті **п. М. Любинський** на одній конференції представників преси в Камянці Подільськім, а що я, як один з учасників тої конференції, записав у моїм спомині п. з. „Україна і Крим — Причинок до історії берестейського мира", надрукованім у львівськім „Громадськім Вістнику" з 1923 р. ч. 33.

З поважанням

Іван Кревецький.

Червоні висадили у повітря ціле еспанське місто.

Червоні еспанські війська висадили в повітря ціле місто Бієскас на араґонському фронті, заки заняли його нац. війська. В кожному домі того міста підложили вони динамітові набої й получили їх електричними проводами. Місто мало вилетіти в повітря тоді, як нац. війська ввійдуть до нього, та через необережність динаміт вибух за скоро й знищив ціле місто, але не зробив ніякої шкоди нац. військам.

—o—

Після припинення діяльности Товариства „Сила“.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

Хвальна Редакціє!

Сам факт припинення діяльности одинокого українського робітничого Т-ва „Сила", як також і те, що опісля сталося і до нинішнього дня діється, спонукує мене просити Хвальну Редакцію помістити у Вашому цінному деннику кілька моїх слів. Я довший час звязаний був з Товариством „Сила" дуже тісно — був його головою безперервно 18 літ. Я його з воєнних румовищ двигнув і вів згідно з передвоєнною традицією та старався виконати бажання основників — дати змогу українському робітникові у Львові зійтися разом, пізнатися і плекати те, що йому дороге й конечне. В ріжних часах ріжних ворогів стрічало Товариство, але направлене в поборюванні трудношців, завжди виходило переможно.

В початках Т-во „Сила" давало навіть своїм членам всесторонню поміч на випадок хвороби, нездібности до праці, або смерти. Пізніше все те перебрали на Суспільну Обезпечальню і не вільно було того дальше виконувати в Товаристві, зате сильніше розвинулась організаційно-освітня праця. Набуто також площу в гарному місці, але з ним вяжеться новий клопіт для Т-ва. [redacted]

В „Силі" плекалася думка вже від 1918 р. створити окреме товариство для домашньої послуги; в „Силі" відбувалися також наради в справі оснування Т-ва „Воля". Дуже поважно думали ми свого часу про заснування окремого товариства для возьних, як також для візкарів (людей, що наймаються до ріжних перевожень власними візками). До зорганізування двох останніх ще й до нині не дійшло.

Те все робили ми в імя Боже і для добра народу. Релігійна сторінка життя членів Т-ва була дуже добре заступлена. Крім офіціяльної участи у всіх церковних торжествах згадаю ще про такий факт, що Т-во для своїх членів улаштовувало окремі реколекції, що їх зволив Ексцеленція Митрополит особисто проводити. Ексц. Митрополит все докладно цікавився життям у Т-ві „Сила" і навіть тоді, коли сам не мав уже змоги до тих маленьких братів прийти, передавав своє благословення на добру й хосенну працю в Товаристві. Т-во „Сила" дуже високо цінило благородне серце Митрополита і при всіх своїх святах висказувало свою вдячність та привязання до свого Владики, котрого одноголосно на своїх зборах (вже давно) вибрало своїм почесним членом.

Цього року минає 30 літ від заснування Т-ва „Сила". Тридцять літ праці плянової, хосенної, повної жертв, де кожний Виділ вкладав усе своє знання і серце, щоб на наміченому шляху дати українському робітникові максімум того, що можна йому серед кожночасних відносин дати, та хоч мінімум того, чого він конче потребує. І в такі роковини його припинено в діяльности.

Пристанула вся праця! Йдуть ріжні здогади і навіть обвинувачення. Тут саме добачую велику небезпеку. Всі порахунки можуть і повинні відбуватися між собою та на своїх замкнених зборах, а не прилюдно. Нині треба задержати повну рівновагу духа! Не особи чи їх погляди, але товариство і його ціль мусимо мати в увазі.

Припинення діяльности товариства — це ще не розбиття українського робітництва. Поділ на ґрупи та ще більше поборювання себе самих — ось що може стати найбільшим його нещастям.

Нині цілий світ трудиться над розвязкою робітничого питання і не все добре йому це вдається. А справа українського робітника є спеціяльна. Не дивно, що ті, котрі беруться його розвязувати, ще блудять, чи може сил не мають. Однак кожне їх зусилля і навіть невдачі нехай стануть для грядучих наукою, як і де треба ділати, щоб осягнути свою ціль.

О. Антін Каштанек,
б. голова „Сили".

—o—

„DAILY HERALD“ ПРО УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ.

У звязку з натиском Польщі на Чехословаччину, щоб добути кращі умовини розвитку для польської меншини, льондонський „Дейлі Геральд" завважує, що доля куди більшої української національної меншини в Польщі не находить якось кращої розвязки. Польський уряд — повідомляє „Дейлі Геральд" — скликав м. ін. воєводів зі східних воєвідств, щоб заняти становище до українців, які, на думку „Газети Польскої", домагаючись автономії в межах Польщі, наслідують судетських німців і викликують неспокій.

—o—

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ВИХАВ ДО ЛІБІЇ.

Італійський король виїхав у четвер вечором двірським поїздом до Сиракуз, відкіля відплине до Лібії. В суботу причалить він до Триполісу.

Підчас 11-денного побуту в Лібії король звидить край, переведе інавгурацію публичних робіт, побуде на великій військовій ревії.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СВІТЛА", що коштує всього 50 сот.

Економічний огляд.

„Русска кредитова кооперація“.

Під таким наголовком містить „Господ. Кооперативний Часопис“ (ч. 20) довшу незвичайно цікаву статтю інж. І. Ольхового, в якій розкриває брехні К. Ганасевича, директора „Ревіз. Союзу Русских Кооператив“, що їх він опублікував у своїй статті „Русска й українська кредитова кооперація“, поміщеній в „Русскім Голосі“, „Землі і Волі“ та пізніше передрукованій у „Кооперативнім Вістнику“ органі „Р. С. Р. К.“ У згаданій статті К. Ганасевич доказував дуже чудернацькими пересічами, що „русска“ кредитова кооперація сильніша від української. Інж. Ольховий у своїй дуже основній статті в „Г. К. Ч.“ виказує цілковиту брехливість цифр К. Ганасевича. Ця брехливість виявляється вже хочби в тім, що К. Ганасевич притягнув під „русску кредитову кооперацію“ біланси 19 **жидівських кооператив**, що найшлися в „Русскім Ревізійнім Союзі“ від 1935 р., після того, як їх Союз розвязано. (Жидівських кредитових кооператив є в „РСРК“ ще більше, але не всі вони предложили свої біланси). Ці жидівські кооперативи творять **найсильнішу групу** в збірнім білянсі „русских“ кредитових кооператив. І так напр. уділи 19 жидівських кредитових кооператив, членів „РСРК“, дають 563 тисячі зол., а уділи 31 „русских“ кредитових кооператив (бо стільки їх предложило біланси) 63 тисячі зол. Позички 19 жидівських кооператив — 1,450 тис. зол., а позички 31 „русских“ кооператив — 369 тис. зол. ітд. Позичкова сила всіх „русских“ кооператив (без жидівських) дорівнює ледви позичковій силі одного нашого більшого Українбанку. Також славні „пересічі“ К. Ганасевича, як виказує наглядно І. Ольховий, зовсім незгідні з правдою.

„Як виглядає порівняльна метода і солідність автора“, пише І. О., „а заразом інформаційна вартість його статті, видно з того, що при вкладках він порівнює наші найслабші кооперативи із „русскими“ найсильнішими та ще додає, що робить так тому, щоб бути „вповні справедливим“... Висновок статті І. Ольхового такий: „Взагалі „русска“ кредитова кооперація (без жидівської) творить сама в собі дуже **важку проблему**, бо по-перше: **нема її для кого тримати**, по-друге **нема в ній кому працювати**, та врешті вона не має і не буде мати моральних і матеріяльних сил, щоби втриматись і розвиватися. Щось там ще буде якийсь час животіти і час до часу москвофільські провідники ще будуть гордитися, що мають „сильну“ кооперацію, але нема сумніву, що з цим усім шкідливим смішацтвом **наближуємося до кінця і то задля недостатку його якихнебудь сил до життя.** Для „русскої“ кооперації залишається одна дорога: коли вона слабина, то загинути, коли вона щось варта, то не служити чужим панам — тільки злитися з рідною нам усім українською кооперацією. Фікції „русскої“ кооперативної сили не можна підтримувати навіть жидівськими кооперативами.

Кредит у Центробанку.

Катвове число нового місячника **„Кредитова Кооперація“** (ч. 4) приносить поміж іншим цікавим матеріялом спомин д-ра Кости Левицького в 40-ліття заснування Центробанку і статтю дир. С. Кузика п. н. „Кого акредитує Центробанк“. З цієї останньої статті подаємо тут важніші цифри і інформації.

Розвиток Ц. Б. іде швидко вперед. **Оборот у 1934 р.** був 7 міл., а в 1937 р. уже 48 міл. У березні ц. р. оборот (себто оборот за 1 місяць) **перейшов цілорічний обфорот 1934 р. на 109 тисяч зол.** Ц. Б. старається зосередити в себе **ввесь кооп. капітал і ввесь платничий оборот кооперації.** Зросли також **вкладки** кооперації (199 тис. у 1934 р. і 893 тис. у 1937 р., а це дає 49% всіх вкладок). У 1937 р. ЦБ. уділив позичок кооперативам на суму 2,482 тис. (тричі більше ніж у 1934 р.), з того кредитовим кооперативам 808 тис. або 33%, торговельним — 964 тис. або 40%, молочарським 278 тис. або 11.5%, промисловим — 169 тис. або 6.5%.

„Як бачимо — пише дир. С. Кузик — кредити розділені між усі коопер. види і менше-більше відповідають вони засібности і живучости видів. Найбільше кредитів дістали кооперативи для заг. закупу і збуту, „бо у збуті виказала кооп. в останніх роках найбільшу живучість“.

Та зріст оборотів, зокрема вкладок та уділених кредитів автора не вдоволяє. **Потреби в кредиті зростають сильніше ніж засоби.** І тому дир. Кузик кличе, щоб спільними зусиллями громадянства змобілізувати вільні капітали в кредитовій кооперації, від райфайзенок до Центробанку.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ТРЕБА ГОТОВИТИСЬ ДО ЧЕРГОВОЇ КРІЗИ.

Таке гасло висуває **„Політика Господарча“**, вияснюючи, чому вже в недалекому часі можна сподіватись кризи.

Висока повоєнна конюнктура тривала около 3 років, від 1926-29. Теперішня конюнктура почалась літом 1936 р., спричинена в Польщі трьома моментами: 1) „вдалою“ дефляційною курацією на переломі 1935-36 р. 2) винятково корисним урожаєм у Польщі в 1936 р. при неврожаю в світі і 3) еспанськими подіями, що для госп. буму були „манною з неба“, щось немов страйк англійських вуглекопів у 1926 р.

Теперішня конюнктура буде **коротша**, ніж „проспериті“ у минулому десятилітті. Якщо йде про хліборобство, то вже рік 1937-38 значно гірший від року 1936-37 (менші ціни і гірші врожаї). Промислова конюнктура триватиме правдоподібно вже недовго, хоч може її „дешта“ досягнуть до р. 1939-40. Тому — пише „П. Г.“ — треба думати про те, як запобігти новій крізі в р. 1939 та 1940. Польща змарнувала багато корисних моментів сучасної конюнктури. Вона не уздоровила кредитового ринку, не перевела поважнішої податкової реформи і не поправила господарської структури. Бюджет, що його представляє ЦОП (Центр. Промислова Округа), зважений **в продукцію політичної сили.** Шоправда це таки необхідне, перше в черзі, але годі мати громадянство, що ЦОП є засобом збогачення краю, помножування його продукційної здібности, його виробничої сили. Військові інвестиції в середній Галичині є зазвані, але з далекозорою госп. політикою не мають вони нічого спільного.

Отже уряд не використав конюнктури. І „П. Госп.“ питає: чи буде він здібний опанувати крізу, повести сміливу, творчу госп. політику, закинути півзасоби і дати передуману програму? На ці питання відповідає журнал сумнівом, уважаючи, що негативна евентуальність є найбільш правдоподібна.

ГОСПОДАРСЬКА КОНСОЛІДАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО ЕЛЕМЕНТУ НА ТЕРЕНІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Заходом торговельної централі польських кооперативних складниць і „кулек рольнічих“ відбулась 1-го травня п. р. у Львові конференція рільничо-торговельних і рільничо-споживчих кооператив. Попередили її також конференції в Станиславові і Ярославі. Головна увага в рефератах і дискусії присвячена була співпраці з крамницями „кулек рольнічих“ і приватних купців. У результаті — як пише „Дзєннік Польскі“ з 14. п. м. — рішено, що всі повітові і окружні кооперативи повинні вести відділ рільничий і споживчий, з тим, що в остальному мають перестовитись з детайлю на гурт. „Є це конечне — подає дальше згадана газета — з уваги на те, що в останніх роках повстала велика кількість споживчих крамниць. Основують їх безробітні міся. Важне, щоб ці крамниці засоблювались товарами польського походження і з польських джерел. Праця в тому напрямі гідна підтримки і можна сподіватись, що купці у власному інтересі належно підтримають зусилля кооператив, що теж важне з уваги на консолідацію польського елементу на терені Сх. Галичини“.

СВІТОВА ХРОНІКА.

НАСЛІДКИ ДЕВАЛЮАЦІЇ ФРАНЦ. ФРАНКА. — ЗАГРОЖЕНИЙ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ФРАНК.

Досі наслідки девалюації франц. франка замітні у двох явищах: репатріяції франц. капіталів з закордону і в успіху першої транші позички національної оборони. Одно і друге має велике значіння. Поворот гроша до краю (глобальну вартість франц. капіталів, що втекли на чужину, оцінюють на **1 міліярд фунтів штерлінгів**), навіть у дотеперішніх розмірах (поверх 20 міліярдів фр. фр.), мусить мати вплив на хід господарських справ. Щоправда в більшости є попит тепер у Франції на коротко-речинцеві вартости, головно скарбові бони. Та міродайні кола стараються звернути цю хвилю вільного гроша в напрямі довгоречинцевих вартостей, бо тільки це може поліпшити господарську ситуацію. Потрібне до цього довіря громадян уже наростає, чого доказом є успіх позички на нац. оборону, дарма, що державні позички не мали досі доброї опінії на кредитовому ринку. Мали вони в останніх роках суто-консумційний характер, ратуючи буджет. Навіть минулорічна позичка, призначена на нац. оборону, просалилась у другій транші з уваги на інше вжиття як призначення засобів, здобутих у 1-ій транші.

Девалюація фр. франка пройшла майже без впливу на валютову ситуацію в інших державах. Пишемо „майже“, бо Бельгія має претенсію до Франції, що то її валютова операція спричинила забурення в ситуації бельга, в захитанні його курсу. Та в дійсности ця його ситуація була вже слаба, заки запало рішення щодо франц. франка. Вже тоді втеча бельгійського золота за кордон не ворожила нічого доброго і була вислідом тих численних труднощів, перед якими стоїть бельгійський уряд. Очевидно, що й девалюація фр. франка не могла залишитись без деякого впливу на піднесення тривожних настроїв у Бельгії.

ВСЕСОЮЗНА ХЛІБОРОБСЬКА ВИСТАВА В МОСКВІ В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ.

Вже 1. серпня п. р. мають у Москві отворити Всес. Хл. Виставу, якої розмір — якщо вірити крикливій совітській пропаганді, що відзеркалює звичайно большевицьку гігантоманію — має бути кольосальний. На 135 га передмістя Пушкінское демонстрована буде рільна продукція і її технічні осяги. Польський „Орбіс“ організує прогульки на виставу.

НА ШЛЯХУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ПРЕЗ РУЗВЕЛЬТА

Не зважаючи на бажання не дразнити фінансових потентатів з Уол Стріт — през. Рузвельт таки не зупиняє своєї боротьби з переростами капіталізму в Зл. Д. П. А. Тепер він наміттив велику акцію проти приватних монополів, що їх мають гольдінги. Домагаючися від сенату 500 тис. долярів на студії проблеми прив. монополів, він пише, що не можна потурати розросові впливу приватних осередків госп. диспозицій, що переходить уже своєю силою саму державу. Та ще важніший є намір Рузвельта вжити доведаного ще стерилізоване европейське золото (себто вложене бездільно в скарбницях в заміну за опроцентовані скарбові бони) до піднесення господарського життя шляхом лібералізації кредитів. Це принеслоб грубо понад 1 міліярд долярів нових фінансових засобів, що мусілоб сильно оживити господарські конюнктуральні живчики в Америці. — Треба зазначити, що госп. ситуація там за останні місяці дуже погіршилась, про що говорять знавці у промислі і торговлі.

—o—

Господарська всячина.

= Появився розпорядок поль. мін. скарбу, який дозволяє **сплачувати деякі рільничі довги вартісними паперами.**

= За інформаціями „Курєра Польского“ зявляться в короткому часі в продажі нові, **знормалізовані векслеві бланкети.**

= Немале занепокоєння викликує від недавна **вивласнення нафтових товариств у Мексику** в користь уряду та політичне напруження, що з цього приводу витворилося поміж Мексиком і Вел. Британією, яка боронить інтересів англійських акціонарів у нафтовому мексиканському промислі.

= Італія рішила творити **окремі кольоніяльні гроші.** Окремо Банк Італії має емітувати банкноти в висоті 1.000, 500, 100 і 50 лірів. Обіг цих банкнотів поза Африкою буде заборонений, зате дотеперішні італійські банкноти вернуться до Европи.

Економічний огляд.

„Русска кредитова кооперація“.

Під таким наголовком містить „Господ. Кооперативний Часопис“ (ч. 20) довшу незвичайно цікаву статтю інж. І. Ольхового, в якій розкриває брехні К. Ганасевича, директора „Ревіз. Союзу Русских Кооперативъ“, що їх він опублікував у своїй статті „Русска й українська кредитова кооперація“, поміщеній в „Русскім Голосі“, „Землі і Волі“ та пізніше передрукованій у „Кооперативнім Вістнику“ органі „Р. С. Р. К.“ У згаданій статті К. Ганасевич доказував дуже чудернацькими пересічами, що „русска“ кредитова кооперація сильніша від української. Інж. Ольховий у своїй дуже основній статті в „Г. К. Ч.“ виказує цілковиту брехливість цифр К. Ганасевича. Ця брехливість виявляється вже гофби в тім, що К. Ганасевич притягнув під „русску кредитову кооперацію“ біланси **19 жидівських кооператив**, що найшлися в „Русскім Ревізійнім Союзі“ від 1935 р., після того, як їх Союз розвязано. (Жидівських кредитових кооператив є в „РСРК“ ще більше, але не всі вони предложили свої біланси). Ці жидівські кооперативи творять **найсильнішу групу** в збірнім білянсі „русских“ кредитових кооператив. І так напр. уділи 19 жидівських кредитових кооператив, членів „РСРК“, дають 563 тисячі зол., а уділи 31 „русских“ кредитових кооператив (бо стільки їх предложило біланси) 63 тисячі зол. Позички 19 жидівських кооператив — 1,450 тис. зол., а позички 31 „русских“ кооператив — 369 тис. зол. ітд. Позичкова сила всіх „русских“ кооператив (без жидівських) дорівнює ледви позичковій силі одного нашого більшого Українбанку. Також славні „пересічі“ К. Ганасевича, як виказує наглядно І. Ольховий, зовсім незгідні з правдою.

„Як виглядає порівнальна метода і солідність автора“, пише І. О., „а заразом інформаційна вартість його статті, видно з того, що при вкладках він порівнює наші найслабші кооперативи із „русскими“ найсильнішими та ще додає, що робить так тому, щоб бути „вповні справедливим“... Висновок статті І. Ольхового такий: „Взагалі „русска“ кредитова кооперація (без жидівської) творить сама в собі дуже **важку проблему**, бо по-перше: **нема її для кого тримати**, по-друге **нема в ній кому працювати**, та врешті вона не має і не буде мати моральних і матеріяльних сил, щоби втриматись і розвиватися. Щось там ще буде якийсь час животіти і час до часу москвофільські провідники ще будуть гордитися, що мають „сильну“ кооперацію, але нема сумніву, що з цим усім шкідливим смішацтвом **наближуємося до кінця і то задля недостатку його якихнебудь сил до життя.** Для „русскої“ кооперації залишається одна дорога: коли вона слабина, то загинути, коли вона щось варта, то не служити чужим панам — тільки злитися з рідною нам усім українською кооперацією. Фікції „русскої“ кооперативної сили не можна підтримувати навіть жидівськими кооперативами.

Кредит у Центробанку.

Квітневе число нового місячника **„Кредитова Кооперація“** (ч. 4) приносить поміж іншим цікавим матеріялом спомин д-ра Кости Левицького в 40-ліття заснування Центробанку і статтю дир. С. Кузика п. н. „Кого кредитує Центробанк“. З цієї останньої статті подаємо тут важніші цифри і інформації.

Розвиток Ц. Б. іде швидко вперед. **Оборот у 1934 р.** був 7 міл., а в 1937 р. уже 48 міл. У березні ц. р. оборот (себто оборот за 1 місяць) **перейшов цілорічний оборот 1934 р. на 100 тисяч зол.** Ц. Б. старається зосередити в себе **ввесь кооп. капітал і ввесь платничий оборот кооперації.** Зросли також **вкладки** кооперації (199 тис. у 1934 р. і 893 тис. у 1937 р., а це дає 49% всіх вкладок). У 1937 р. ЦБ. уділив позичок кооперативам на суму 2.432 тис. (тричі більше ніж у 1934 р.), з того кредитовим кооперативам 808 тис. або 33%, торговельним — 964 тис. або 40%, молочарським 278 тис. або 11.5%, промисловим — 169 тис. або 6.5%.

„Як бачимо — пише дир. С. Кузик — кредити розділені між усі кооп. види і менше-більше відповідають вони засібности і живучости видів. Найбільше кредитів дістали кооперативи для заг. закупу і збуту, „бо у збуті виказала кооп. в останніх роках найбільшу живучість“.

Та зріст оборотів, зокрема вкладок та уділених кредитів автора не вдоволяє. **Потреби в кредиті зростають сильніше ніж засоби.** І тому дир. Кузик кличе, щоб спільними зусиллями громадянства змобілізувати вільні капітали в кредитовій кооперації, від райфайзенок до Центробанку.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ТРЕБА ГОТОВИТИСЬ ДО ЧЕРГОВОЇ КРІЗИ.

Таке гасло висуває **„Політика Господарча“**, вказуючи, що вже в недалекому часі можна сподіватись кризи.

Висока довоєнна коньюнктура тривала около 3 років, від 1926-29. Теперішня коньюнктура почалась літом 1936 р. спричинена в Польщі трьома моментами: 1) „дешевою“ дефляційною курацією на переломі 1935-36 р., 2) винятково корисним урожаєм у Польщі в 1936 р. при недорodі в світі і 3) еспанськими подіями, що з госп. боку були „манною з неба“, щось немов страйк англійських вуглекопів у 1926 р.

Теперішня коньюнктура буде **коротша, ніж „проспериті“** у минулому десятилітті. Якщо йде про хліборобство, то вже рік 1937-38 значно гірший від року 1936-37 (низькі ціни і гірші врожаї). Промислова коньюнктура вказує правдоподібно вже недовго, хоч може її „фектив“ досягнуть до р. 1939-40. Тому — пише „П. Г.“ — треба думати про те, як запобігти новій крізі в р. 1939 чи 1940. Польща змарнувала багато корисних моментів сучасної коньюнктури. Вона не уздоровила кредитового ринку, не перевела поважнішої податкової реформи і не поправила господарської структури. Те, що його представляє ЦОП (Центр. Промислова Округа), являється **з продукцією політичної сили.** Щоправда на цьому необхідна, перша в черзі, але годі мати громадянство, що ЦОП є засобом збогачення краю, помножування його продукційної здібности, його виробничої сили. Військові інвестиції в середній Галичині є вказані, але з далекозорою госп. політикою не мають вони нічого спільного.

Отже уряд не використав коньюнктури. І „П. Госп.“ питає: чи буде він здібний опанувати крізу, повести сміливу, творчу госп. політику, зажиути півзасоби і дати передуману програму? На ці питання відповідає журнал сумнівом, уважаючи, що негативна евентуальність є найбільш правдоподібна.

ГОСПОДАРСЬКА КОНСОЛІДАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО ЕЛЕМЕНТУ НА ТЕРЕНІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Заходом торговельної централі польських кооперативних складниць і „кулек рольнічих“ відбулась 1-го травня н. р. у Львові конференція рільничо-торговельних і рільничо-споживчих кооператив. Попередили її такі конференції в Станиславові і Ярославі. Головна увага в рефератах і дискусії присвячена була співпраці з крамницями „кулек рольнічих“ і приватних купців. У результаті — як пише „Дзєннік Польскі“ з 14. н. м. — рішено, що всі повітові і окружні кооперативи повинні вести відділи рільничий і споживчий, а тим, що в останньому мають переставитись з детайлю на гурт. „Є це конечне — подає дальше згадана газета — з уваги на те, що в останніх роках повстає велика кількість споживчих крамниць. Основують їх безробітні з сіл. Важне, щоб ці крамниці засоблювались товарами польського походження і з польських джерел. Праця в тому напрямі гідна підтримки і можна сподіватись, що купці у власному інтересі належно підтримають зусилля кооператив, що теж вказане з уваги на консолідацію польського елементу на терені Сх. Галичини“.

СВІТОВА ХРОНІКА.

НАСЛІДКИ ДЕВАЛЮАЦІЇ ФРАНЦ. ФРАНКА. — ЗАГРОЖЕНИЙ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ФРАНК.

Досі наслідки девалюації франц. франка замітні у двох явищах: репатріяції франц. капіталів з закордону і в успіху першої транші позички національної оборони. Одно і друге має велике значіння. Поворот гроша до краю (глобальну вартість франц. капіталів, що втекли на чужину, оцінюють на **1 міліярд фунтів штерлінгів**), навіть у дотеперішніх розмірах (поверх 20 міліярдів фр. фр.), мусить мати вплив на хід господарських справ. Щоправда в більшости є попит тепер у Франції на коротко-речинцеві вартости, головно скарбові бони. Та міродайні кола стараються звернути цю хвилю вільного гроша в напрямі довгоречинцевих вартостей, бо тільки це може поліпшити господарську ситуацію. Потрібне до цього довіря громадян уже наростає, чого доказом є успіх позички на нац. оборону, дарма, що державні позички не мали досі доброї опінії на кредитовому ринку. Мали вони в останніх роках суто-консумційний характер, ратуючи буджет. Навіть минулорічна позичка, призначена на нац. оборону, провалилась у другій транші з уваги на інше зужиття як призначення засобів, здобутих у 1-ій транші.

Девалюація фр. франка пройшла майже без впливу на валютову ситуацію в інших державах. Пишемо „майже“, бо Бельгія має претенсію до Франції, що то її валютова операція спричинила забурення в ситуації бельга, в захитанні його курсу. Та в дійсности ця його ситуація була вже слаба, заки запало рішення щодо франц. франка. Вже тоді втеча бельгійського золота за кордон не ворожила нічого доброго і була вислідом тих численних труднощів, перед якими стоїть бельгійський уряд. Очевидно, що й девалюація фр. франка не могла залишитись без деякого впливу на підсичення тривожних настроїв у Бельгії.

ВСЕСОЮЗНА ХЛІБОРОБСЬКА ВИСТАВА В МОСКВІ В СЕРПНІ ЦЬОГО РОКУ.

Вже 1. серпня н. р. мають у Москві отворити Всес. Хл. Виставу, якої розмір — якщо вірити крикливій совітській пропаганді, що віддзеркалює звичайно большевицьку гігантоманію — має бути колосальний. На 135 га передмістя Пушкінское демонстрована буде рільна продукція і її технічні осяги. Польський „Орбіс“ організує прогульки на виставу.

НА ШЛЯХУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА

Не зважаючи на бажання не дражнити фінансових потентатів з Уол Стріт — през. Рузвельт таки не зупиняє своєї боротьби з переростами капіталізму в Зл. Д. П. А. Тепер він намітив велику акцію проти приватних монополів, що їх мають гольдінги. Домагаючися від сенату 500 тис. долярів на студії проблеми приват. монополів, він пише, що не можна потурати розростові впливу приватних осередків госп. диспозицій, що переходять уже своєю силою саму державу. Та ще важніший є намір Рузвельта ввести допливом ще стерилізоване европейське золото (себто вложене бездільно в скарбницях в заміну за опроцентовані скарбові бони) до підсилення господарського життя шляхом лібералізації кредитів. Це принеслоб грубо понад 1 міліярд долярів нових фінансових засобів, що мусілоб сильно оживити господарські коньюнктуральні живчики в Америці. — Треба зазначити, що госп. ситуація тем за останні місяці дуже погіршилась, про що говорять показники у промислі і торговлі.

—o—

Господарська вечина.

= Появився розпорядок польс. мін. скарбу, який дозволяє **сплачувати деякі рільничі довги вартісними паперами.**

= За інформаціями „Курєра Польского“ появляться в короткому часі в продажі нові, **знормалізовані векслеві бланкети.**

= Наслідком напруження викликаного від недавна **вивласнення нафтових товариств у Мексику** в користь уряду та політичне напруження, що з цього приводу витворилося поміж Мексиком і Вел. Британією, яка боронить інтересів англійських акціонарів у нафтовому мексиканському промислі.

= Італія рішила творити **окремі кольоніяльні гроші.** Покищо Банк Італії має емітувати банкноти в висоті 1.000, 500, 100 і 50 лірів. Обіг цих банкнотів поза Африкою буде заборонений, зате дотеперішні італійські банкноти вернуться до Европи.

Сторінка без політики.

З історії жіночої панчішки.

Шовкові панчохи — це одні із найважніших і конечних сьогодні реквізитів жіночого одягу. Ми вже привикли вважати панчохи за щось цілком буденного, щось дуже звичайного. Здемократизування та водночас поширення їх на цілому світі зліквідувало привілей найбагатших верств на їх виключне ношення.

Як виглядає історія шовкової панчішки? Як вона зявилася і яка її еволюція?

Продукт людської винахідчивости, вислід поступу техніки, є розмірно молодим винаходом. Першу вістку про шовкову панчішку стрічаємо в XVI. ст. А саме читаємо в хроніках, що відома зі своєї краси й трагедії королева Шотляндії Марія Стюарт дістала в дарунку пару шовкових панчішок. Звідкіля походили ті панчішки й чому, не маємо сьогодні певности, де їх батьківщина й де вони народилися?

Той оригінальний на той час дарунок викликав свого роду відрух, зроджений на підложжі завдрости й ривалізації. Англійська королева Єлисавета, що одночасно панувала з Марією, любилася у вибагливості й оригінальності одягів, позавидувала шотляндській королевій цього дарунку, тому постановила створити у своїй державі продукцію шовкових панчіх. Вона поширює з тих причин у своїй державі вирібництво ручного трикоту на дротах й навіть заводить у школах обовязкове навчання робіт на дротах. Унаслідок цього в Англії населення займається щораз більше цим промислом і працює над піднесенням і удосконаленням продукції панчіх. В тому часі англієць Лей придумує трикотарський варстат і закладає першу фабрику панчіх. При кінці XVI. ст. повстають трикотарські фабрики в Німеччині і Франції, де вчасом панчішний промисл розвивається дуже буйно. В цьому промислі спеціялізується головно Франція, здавна знана із доброго й елегантного смаку в одягах.

Погляньмо, що діється з панчохою в XVII. столітті. З початком того століття мода впроваджує при шлюбних строях обовязок ношення шовкової панчохи, перетиканої золотом. Історія згадує, що французький король Людвик XVI., званий „королем сонцем", жертвував у доказ своєї найбільшої ласки дамам двору білі панчохи ткані золотом, прикрашені взором у виді сонця. Ті панчохи були оригінальні й дуже дорогі.

Легкодушна й вибаглива в одягах епоха „рококо" памятає теж про панчішку й уводить її, як важний артикул не лиш до жіночого убрання, але також і для мужчин. Епоха „рококо" поширює шовкову панчоху, вводячи її на арену щоденного життя. Бачимо щораз частіше у Франції, як мужчини носять білі або колірові панчохи при коротких по коліна штанах. Панчоха дуже часто прикрашена узористим гаптом і тоді стає вона в більшій або меншій мірі люксусом.

Французька революція усуває на деякий час цей люксус, яким була шовкова панчоха, впроваджуючи замість неї бавовняну панчоху. Але ношення бавовняних панчіх не могло бути тривале, бо згідно з тодішнім поняттям елеганції вона була груба, погана й деформувала ногу. Тому вкінці мусіла вона уступити місце далеко елегантнішій шовковій панчосі. Кінець XIX. ст. — це час відновлення моди шовкової панчохи — це боротьба за першенство зі солідною панчохою, т. зв. „патентовою", або тонкою, „фільдекосовою". Та боротьба ведеться до світової війни і після неї шовкова панчоха перемагає вкінці на цілій лінії, до чого причиниться модна коротка суконка.

Панчоха з року на рік стає краща, ніжніша і при цьому дешева. Це причиниться до її масового поширення, так, що можна сказати без перебільшення, що вона доходить сьогодні навіть (може й на жаль) під сільську стріху. Тепер на селі вже рідко найдете дівчину, якаб не мала, або хоч не мріяла про шовкові панчішки.

Цікаво приглянутися, як сьогодні виглядає виріб шовкової панчохи. Знаємо, що тепер її виробляють при помочі машин. Трикотарські машини не виробляють її в цілости. Вони виконують звичайно лише плоский, на вигляд безформенний кусень трикоту, починаючи від подвійного берегу. Разом із машиною працює багато пильних і зручних рук, щоби створити готову панчоху, яка покидає фабрику в естетичному опакуванні. Трикотарські машини виконують одночасно 24 панчохи, себто один тузин пар, починаючи від подвійного берегу. Коли подвійний беріг вже готовий, тоді машина працює чимраз скорше і через віднимання чи пак додавання скількости очок надає панчосі відповідну форму й тим самим заокруглює лидку. Коли зближується пята, машина звільнює темпо і з нечуваною прецизією виконує її заокруглення. На малому просторі виконує вона 48 кутових заломань. По скінченні пяти, решта стопи йде вже далеко скорше.

В той спосіб готові, але ще не зшиті панчохи йдуть до дальшої обрібки, яка має на меті їх викінчення. Викінчування відбувається машиново або ручно. Машиново зшивається відповідною малою машиною за одну годину к. 30 шт., себто 15 пар. Ручно одна робітниця ту саму скількість мусить зішивати кілька днів.

Зшиті панчохи йдуть до т. зв. репасерії, де досліджують всі недокладности в шитті, поправляють нитки, викінчують і обтинають. В дальшій мандрівці панчохи йдуть до фарбарні, де їх відбарвлюють із первісної червоної барви, блакитної або ясно-зеленої, залежно від ужитого роду шовкової пряжі. По відбарвленні барвлять панчохи на модні барви та відтіні. Після процесу барвлення панчоху натягають на металеву форму у виді ноги та піддають її процесові осушування. Цей процес є довготревалий і відбувається на ворушній стяжці, т. зв. фордівським способом. Коли панчоха перейде через тепле, вогке й опісля тропікальне повітря, виходить вона на денне світло вже як готовий продукт. Вона лискуча й випрасована.

При кінці настає остання й найважніша робота, а саме проба на видержливість і тривалість. Ця проба незвичайно цікава й полягає передовсім на наглім розтяганні панчіх. По таких пробах їх ще раз відпрасовують, сортують на осн. величини й якости, означують фабричним знаком, числом на величину і врешті пакують. Щойно тоді відходять панчохи з фабрики вже як готовий товар на ринок.

На закінчення ще кілька цікавих подробиць щодо панчіх. Довжина нитки, з якої повстає панчоха, вагається в межах 8 до 10 тис. метрів. Число очок в найширшім місці, т. зн. лидки, дає коло 500. Новітні машини дуже звинні у своїй праці, яку означують скорістю 664—800 очок на хвилину. Ці числа торкаються панчіх із природного шовку, себто т. зв. „газових". Пересічна фабрика продукує денно коло 600 пар панчіх, зуживаючи на те приблизно 100 міл. м. ниток природного або штучного шовку.

Ча.

Малощо не скандал у палаті льордів.

Англійська палата льордів свято зберігає всі традиційні звичаї і навіть предмети. Кожне відхилення від традиції грозить майже скандалом. Недавно теж трапився такий скандал.

Від XIV. ст. всі протоколи засідань палати льордів починаються від традиційної фрази:

„Льорд канцлер зайняв своє місце на сідалі з шерсти в такій-то годині".

Тапіцер палати льордів, якому недавно доручили направу історичного крісла льорда канцлера, на свій превеликий перестрах відкрив, що сідало набите не шерстю, лиш... кінським волосом.

Виявилося, що одна з найсвятіших традицій палати була нарушена. Перший протест із того приводу зголосив сер Дальзієль Келлі, предсідник „Міжнародної палати для торговлі шерстю", який звернувся до уряду з домаганням негайно змінити кінський волос на шерсть.

Одночасно поширилася поголоска, що деякі члени палати промал. зацікавлені в торговлі шерсти, готові теж зголошувати інтерпеляції.

Не зважаючи на всі заходи льорда-канцлера, покищо не вдалося устійнити коли і хто нарушив традицію. Очевидно (інакше не може й бути!) крісло переробляється і секретарі палати льордів далі зможуть писати: „Льорд-канцлер зайняв місце на сідалі зі шерсти"...

——o——

НІМЕЧЧИНА ПОТРЕБУЄ ІНЖИНІРІВ!

Провідні мужі німецької техніки говорили недавно через радіо до німецької молоді. Гасло тієї промови було: „Молодче, техніка зове тебе!" Перший говорив генеральний інспектор центрального уряду техніки д-р Тод. Між іншими він подав необхідні прикмети доброго інжиніра: добре професійне знання, творчий спосіб думання та велика міра фахового ідеалізму. Завдяки своїм інжинірам німецька держава зуміла витворити ту сировину, за яку інші народи мусять вести криваві війни.

Німеччина потребує геніяльних дослідників, відважних завойовників та витревалих борців, що до того всього мусять пильно вчитися.

„Хто має відвагу до життя, волю до творчої праці та енергію, щоби невсипущою працею здобути собі найвище знання — того кличе техніка. Техніка обіцює здійснити задуми, яких не ставлено цілі століття, обіцює нагороду тим, що ці задуми сповнять. Майбутні покоління вимагатимуть ще більше до зроблення".

Хоч Німеччина має чимало інжинірів і то ще не найкращих у світі, то всеж таки вона не вдоволюється тим і далі веде пропаганду, щоб якнайбільше число молодих німців присвячувалося інжинірським студіям.

——o——

НАФТОВА РОПА ІЗ ТОРФУ.

Проф. Г. Комппу випродукував із фінського торфу ропу зовсім схожу на природну, з якої через відчищення дістав: 17% бензини, [illegible] нафти і 25% смарових оліїв.

ВЕСЕЛЕ

ЗНАВЕЦЬ МИСТЕЦТВА.

Американський міліонер, який [illegible] Парижа, зайшов до антикваря.

— Я хотів би купити ліжко. Але таке, що його не можна дістати в Америці. [illegible] звичайно старе, вартісне й рідке. Ціна [illegible] має значіння.

Йому показали ліжко з часів Людвика [illegible]

— Кілько? Сто тисяч. Добре. [illegible] ласка на таку то адресу...

Та рано задзвонив в антикварні [illegible]

— Гальо, слухайте ліжко закоротке [illegible] куди ніг діти. Не маєте ви ліжка [illegible] пятнадцятого, або скажім ще краще шіснадцятого?

Сторінка без політики.

З історії жіночої панчішки.

Шовкові панчохи — це одні із найважніших і конечних сьогодні реквізитів жіночого одягу. Ми вже привикли вважати панчохи за щось цілком буденного, щось дуже звичайного. Здемократизування та водночас поширення їх на цілому світі зліквідувало привілей найбагатших верств на їх виключне ношення.

Як виглядає історія шовкової панчішки? Як вона зявилася і яка її еволюція?

Продукт людської винахідчивости, вислід поступу техніки, є розмірно молодим винаходом. Першу вістку про шовкову панчішку стрічаємо в XVI. ст. А саме читаємо в хроніках, що відома зі своєї краси й трагедії королева Шотляндії Марія Стюарт дістала в дарунку пару шовкових панчішок. Звідкіля походили ті панчішки й чому, не маємо сьогодні певности, де їх батьківщина й де вони народилися?

Той оригінальний на той час дарунок викликав свого роду вдрух, зроджений на підложжі заздрости й ривалізації. Англійська королева Єлисавета, що одночасно панувала з Марією, любилася у вибагливості й оригінальності одягів, позавидувала шотляндській королевій цього дарунку, тому постановила створити у своїй державі продукцію шовкових панчіх. Вона попирає з тих причин у своїй державі вирібництво ручного трикоту на дротах й навіть заводить у школах обовязкове навчання робіт на дротах. Унаслідок цього в Англії населення займається щораз більше цим промислом і працює над піднесенням і удосконаленням продукції панчіх. В тому часі англієць Лей придумує трикотарський варстат і закладає першу фабрику панчіх. При кінці XVI. ст. повстають трикотарські фабрики в Німеччині і Франції, де згодом панчішний промисл розвивається дуже буйно. В цьому промислі спеціялізується головно Франція, здавна знана із доброго й елеґантного смаку в одягах.

Погляньмо, що діється з панчохою в XVII. столітті. З початком того століття мода впроваджує при шлюбних строях обовязок ношення шовкової панчохи, перетиканої золотом. Історія згадує, що французький король Людвик XVI., званий „королем сонцем“, жертвував у доказ своєї найбільшої ласки дамам двору білі панчохи ткані золотом, прикрашені взором у виді сонця. Ті панчохи були оригінальні й дуже дорогі.

Легкодушна й вибаглива в одягах епоха „рококо“ памятає теж про панчішку й уводить її, як важний артикул не лиш до жіночого убрання, але також і для мужчин. Епоха „рококо“ поширює шовкову панчоху, вводячи її на арену щоденного життя. Бачимо щораз частіше у Франції, як мужчини носять білі або колірові панчохи при коротких по коліна штанах. Панчоха дуже часто прикрашена узористим гаптом і тоді стає вона в більшій або меншій мірі люксусом.

Французька революція усуває на деякий час цей люксус, яким була шовкова панчоха, впроваджуючи замість неї бавовняну панчоху. Але ношення бавовняних панчіх не могло бути тривале, бо згідно з тодішнім поняттям елеґанції вона була груба, погана й деформувала ногу. Тому вкінці мусіла вона уступити місце далеко елеґантнішій шовковій панчосі. Кінець XIX. ст. — це час відновлення моди шовкової панчохи — це боротьба за першенство зі солідною панчохою, т. зв. „патентовою“, або тоншою, „фільдекосовою“. Та боротьба ведеться до світової війни і після неї шовкова панчоха перемагає вкінці на цілій лінії, до чого причиняється модна коротка суконка.

Панчоха з року на рік стає краща, ніжніша і при цьому дешева. Це причиняється до її масового поширення, так, що можна сказати без перебільшення, що вона доходить сьогодні навіть (може й на жаль) під сільську стріху. Тепер на селі вже рідко найдете дівчину, якаб не мала, або хоч не мріяла про шовкові панчішки.

Цікаво приглянутися, як сьогодні виглядає виріб шовкової панчохи. Знаємо, що тепер її виробляють при помочі машин. Трикотарські машини не виробляють її в цілости. Вони виконують звичайно лише плоский, на вигляд безформений кусень трикоту, починаючи від подвійного берегу. Разом із машиною працює багато пильних і зручних рук, щоби створити готову панчоху, яка покидає фабрику в естетичному опакуванні. Трикотарські машини виконують одночасно 24 панчохи, себто один тузин пар, починаючи від подвійного берегу. Коли подвійний беріг вже готовий, тоді машина працює чимраз скорше і через віднимання чи пак додавання скількости очок надає панчосі відповідну форму й тим самим заокруглює лидку. Коли зближується пята, машина звільнює темпо і з нечуваною прецизією виконує її заокруглення. На малому просторі виконує вона 48 кутових заломань. По скінченні пяти, решта стопи йде вже далеко скорше.

В той спосіб готові, але ще не зшиті панчохи йдуть до дальшої обрібки, яка має на меті їх викінчення. Викінчування відбувається машиново або ручно. Машиново зшивається відповідною малою машиною за одну годину к. 30 шт., себто 15 пар. Ручно одна робітниця ту саму скількість мусить зшивати кілька днів.

Зшиті панчохи йдуть до т. зв. репасерії, де досліджують всі недокладности в шитті, поправляють нитки, викінчують і обтинають. В дальшій мандрівці панчохи йдуть до фарбарні, де їх відбарвлюють із первісної червоної барви, блакитної або ясно-зеленої, залежно від ужитого роду шовкової пряжі. По відбарвленні барвлять панчохи на модні барви та відтінї. Після процесу барвлення панчоху натягають на металеву форму у виді ноги та піддають її процесові осушування. Цей процес є довготревалий і відбувається на ворушній стяжці, т. зв. фордівським способом. Коли панчоха перейде через тепле, вогке й опісля тропікальне повітря, виходить вона на денне світло вже як готовий продукт. Вона лискуча й випрасована.

При кінці настає остання й найважніша робота, а саме проба на видержливість і тривалість. Ця проба незвичайно цікава й полягає передовсім на наглім розтяганні панчіх. По таких пробах їх ще раз відпрасовують, сортують на осн. величини й якости, означують фабричним знаком, числом на величину і врешті пакують. Щойно тоді відходять панчохи з фабрики вже як готовий товар на ринок.

На закінчення ще кілька цікавих подробиць щодо панчіх. Довжина нитки, з якої повстає панчоха, вагається в межах 8 до 10 тис. метрів. Число очок в найширшім місці, т. зн. лидки, дає коло 500. Новітні машини дуже звинні у своїй праці, яку означують скорістю 664—800 очок на хвилину. Ці числа торкаються панчіх із природного шовку, себто т. зв. „газових“. Пересічна фабрика продукує денно коло 600 пар панчіх, зуживаючи на те приблизно 100 міл. м. ниток природного або штучного шовку.

Ча.

НІМЕЧЧИНА ПОТРЕБУЄ ІНЖИНІРІВ!

Провідні мужі німецької техніки говорили недавно через радіо до німецької молоді. Гасло тієї промови було: „Молодче, техніка зове тебе!“ Перший говорив ґенеральний інспектор центрального уряду техніки д-р Тод. Між іншими він подав необхідні прикмети доброго інжиніра: добре професійне знання, творчий спосіб думання та велика міра фахового ідеалізму. Завдяки своїм інжинірам німецька держава зуміла витворити ту сировину, за яку інші народи мусять вести кріваві війни.

Німеччина потребує ґеніяльних дослідників, відважних завойовників та витревалих борців, що до того всього мусять пильно вчитися.

„Хто має відвагу до життя, волю до творчої праці та енерґію, щоби невсипущою працею здобути собі найвище знання — того кличе техніка. Техніка обіцює здійснити задуми, яких не ставлено цілі століття, обіцює нагороду тим, що ці задуми сповнять. Майбутні покоління [illegible] тимуть ще більше до зроблення“.

Хоч Німеччина має чимало інжинірів і то [illegible] не найкращих у світі, то всеж таки вона не вдоволюється тим і далі веде пропаґанду, щоб [illegible] найбільше число молодих німців присвячувалося інжинірським студіям.

—o—

НАФТОВА РОПА ІЗ ТОРФУ.

Проф. Г. Комппу випродукував із фінського торфу ропу зовсім схожу на природну, з [illegible] через відчищення дістав: 17% бензини, [illegible] нафти і 25% смарових оліїв.

Малощо не скандал у палаті льордів.

Англійська палата льордів свято зберігає всі традиційні звичаї і навіть предмети. Кожне відхилення від традиції грозить майже скандалом. Недавно теж трапився такий скандал.

Від XIV. ст. всі протоколи засідань палати льордів починаються від традиційної фрази:

„Льорд канцлер зайняв своє місце на сідалі з шерсти в такій-то годині“.

Тапіцер палати льордів, якому недавно доручили направу історичного крісла льорда канцлера, на свій превеликий перестрах відкрив, що сідало набите не шерстю, лиш... кінським волосом.

Виявилося, що одна з найсвятіших традицій палати була нарушена. Перший протест із того приводу зголосив сер Дальзіель Келлі, предсідник „Міжнародної палати для торговлі шерстю“, який звернувся до уряду з домаганням негайно змінити кінський волос на шерсть.

Одночасно поширилася поголоска, що деякі члени палати громад, зацікавлені в торговлі шерсти, готові теж зголошувати інтерпеляції.

Не зважаючи на всі заходи льорда-канцлера, покищо не вдалося устійнити коли і хто нарушив традицію. Очевидно (інакше не може й бути!) крісло переробляється і секретарі палати льордів далі зможуть писати: „Льорд-канцлер зайняв місце на сідалі зі шерсти“....

—o—

ВЕСЕЛЕ

ЗНАВЕЦЬ МИСТЕЦТВА.

Американський міліонер, який приїхав [illegible] Парижа, зайшов до антикварія.

— Я хотів би купити ліжко. Але таке [illegible] що його не можна дістати в Америці. [illegible] звичайно старе, вартісне й рідке. Ціна [illegible] має значіння.

Йому показали ліжко з часів Людвика [illegible]

— Кілько? Сто тисяч. Добре. Пошліть [illegible] ласка на таку то адресу...

Та рано задзвонив в антикварні [illegible]

— Гальо, слухайте ліжко закоротке. [illegible] куди ніг діти. Не маєте ви ліжка [illegible] пятнацятого, або скажім ще краще [illegible] шіснадцятого?

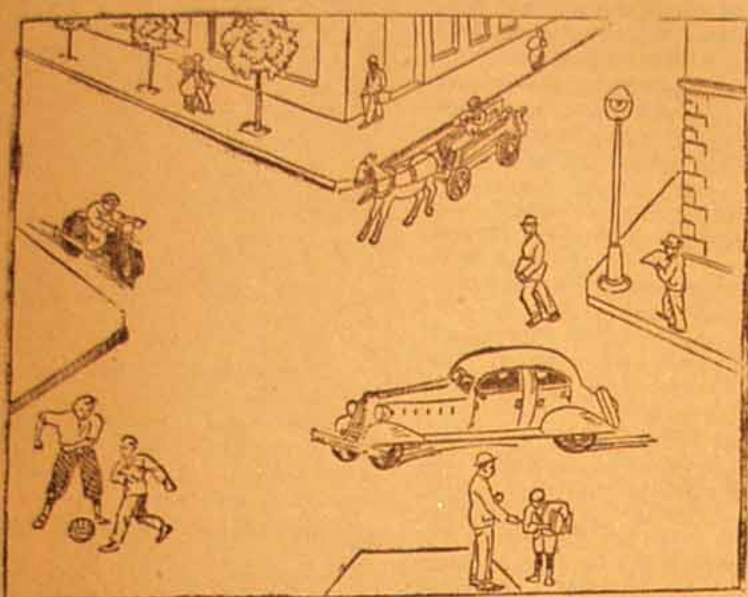

До конкурсу „Вулиця вбиває“. Вирізати і зазначити олівцем місця, де є помилки.

Німецькі католики голосуватимуть

ТІЛЬКИ НА НІМЕЦЬКУ ЛИСТУ.

Чеська католицька партія розкинула по Празі летючки, в яких закликає німецьких католиків голосувати підчас громадських виборів на чеських католиків.

„Дойче Прессе“, орган німецької християнсько-суспільної партії, відповіла на цю летючку статтею, в якій заявляє, що німецькі католики у Празі і в цілій Чехословаччині знають, що робити, вони будуть вибирати по німецьки і свої голоси віддадуть лише на судетсько-німецьку партію.

Плєбісцит серед судетських німців.

Як повідомляє соціялістична „Нова Доба“ з Праги, генляйнівці приготовлюють у всіх повітах, в яких — на їх думку — є німецька більшість, переведення плєбісциту, в якім німці виявили би своє довіря для Конрада Генляйна і в якім вони погоджувалисяб із домаганнями, що він їх висуває. Той плєбісцит мав би бути доказом єдности судетських німців.

Згаданий часопис додає, що генляйнівці рішені перевести плєбісцит навіть на випадок, якби його чехословацька влада заборонила.

—o—

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ БРАЦТВ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. НИКОЛАЯ.

Заходом церковних брацтв, згуртованих при церкві св. Николая при Жовківській вулиці у Львові, відбулося в неділю 15. травня ц. р. спільне свячене при участи коло 120 осіб братчиків і сестричок — членів тих брацтв. Свято це звеличав своєю приявністю Преосв. Никита, повитаний о. пар. Лончиною; прибув на нього також посол д-р Ст. Біляк як голова Народньої Організації Українців м. Львова. Посвятивши дари Божі, виголосив Преосв. Кир Никита привітне слово, в якому, підкресливши тяжкі часи, які тепер переживає наша Церква і наш нарід, загрівав присутніх до ще витревалішої та успішнішої праці для добра Церкви і народу. Працю ту улекшує нам наш прегарний обряд, понад який нема іншого ні святішого ні кращого. Тому то всі ми твердо й непохитно повинні стояти при нашій прадідній вірі й народности. На кінці передав Преосв. Никита зібраним побажання і благословення від Князя нашої Церкви, що всі приняли з вдячністю й одушевленням. У відповідь на промову Кир Никити о. парох В. Лончина подякував Преосвященному за співучасть у тому парохіяльно-громадянському святі та іменем усіх парохіян висказав щиру подяку для Експ. Митрополита за Його побажання і благословення для членів брацтв і парохії. Позатим промовляли ще: адв. Яримович, радн. Білинкевич, посол д-р Біляк і член Брацтва п. Мерко на актуальні теми. В часі свяченого, що відбулося в милім, родиннім настрою, співав дуже гарно церковний хор під управою п. М. Сидорака воскресні та народні пісні. Ті милі та корисні товариські сходини закінчилися відспіванням національного гимну.

Учасник.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 4.

МАРІЯ ДУНАІВСЬКА.

НЕВДАХА.

Петро Маруда вертався з бюра додому незвичайно бадьорий. Не те спричинило його веселий настрій, що вже малощо не рік був у нього постійний, хоч і не дуже певний заробіток, ані те, що погода вдалась напрочуд гарна, а пухкий сніг сповив усе білою габою. Зовсім що інше зустріло його. І тому йшов він сьогодні сміливо серединою вулиці, не скрадався, як це звичайно бувало у нього, попід мури камяниць та не оббирався в сірий тинк. Не тільки те: він намагався навіть випростувати свою згорблену від давних літ спину, з якою розкішшю вузькими ніздрями вдихав у себе холодне повітря й підставляв напроти вітру звялі запалі щоки. От він уже й минає панську віллю, що перед нею вилежується цілими днями троє ріжномастних собак. Він, як і завжди, зупиняється біля огорожі й добуває із кишені кусок цукру, щоб угостити ним свого улюбленця, старого й завжди брудного кунделя. Він прозвав його чомусь Жучком — спільна у нього назва для всіх собак, в яких він кохався, побіч вивірок та котів. Сьогодні він так уже ласкаво приговорює до свого Жучка, так привязно гладить його по голові, що аж собака здивований глипнув на нього своїми старечими, замряченими очима. Петро тільки всміхнувся у відповідь собаці і пішов далі, вимахуючи своєю заялозеною, вщерть випханою паперами текою.

А ставувши перед дверми своєї кватири, задзонив він не так, як завжди тричі, а шість раз, легко, тріюмфально.

Тітка Йогася, огрядна, добросердна вдова, що в неї Петро жив і харчувався, глянула на нього допитливо.

— Ти, Петре, бачу, сьогодні у веселому настрою.

Петро нічого не відповів, мов би й не помітив тітчиної допитливости. Він повагом, повольніше, ніж звичайно, роздягався з плаща та скидав черевики і з таємничою мовчанкою обував на ноги рябі, педантично вилатані тіткою капці. Тітка мовчки дивилася на нього й ждала вияснення. Вкінці Петро побачивши, що досить уже заінтригував тітку, сказав із удаваною наївною усмішкою.

— Я справді не знаю, що власне ті жінки бачать у мені, що так до мене липнуть, як мухи до меду?

Тут Петро глянув на тітку своїми вилинялими, голубими очима так кумедно, що вона вголос розсміялася.

— Та що тут скривати? Річ у тому, що в мені закохалася на смерть та нова машиністка, що я вам позавчора розказував про неї.

Тітка Йогася з великого дива аж у долоні сплеснула й залилася сердечним сміхом.

— Ви не смійтеся, це суща правда — образився Петро.

— Алеж я вірю тобі, Петре. Тиж нераз уже бував у такій ситуації. Та якже-ж вона зветься, та Твоя люба й чи вона хоч така гарна, як ті твої ославлені Герти, Ірми та Ленхен з давніх берлінських часів?

— Та куди, тітко Йогасю, — відповів їй Петро. — Таких, як була моя Ленхен, Ірма чи хоч би й Герта, я тут, у цьому глухому, дошками забитому, галицькому кутку ніколи не побачу. То були дівчата як золото. Сміливі, вільнодумні, безкорисливі. А тут! Ах, тітко, дуже я лякаюся тих галицьких панянок. Надто вони вже непевні. Всі такі хитрі та реальні, ох які реальні. Аж гидь бере чоловіка. Стільки років я вже тут живу у цій Галилеї, а ще не наважився й підступити до котрої з них. Але тут зовсім інша справа. Боюсь, що Нуся — так зветься ця моя перша галицька знайома, — така навсправжки закохалася в мені. Пробі, порадьте тіточко, що мені робити?

Тут Петро скривився жалібно й поклав руку на серце, підморгуючи лукаво до тітки.

Вона зареготалася.

— Та годі вже крутити мені голову всякими Нусями. Краще йди виніми собі із грубки обід, бо пора мені вже помити решту посуду та хоч трохи припочити після обіду.

Петро слухняно відчинив грубку, витяг із неї тарілки і став трощити телячу потравку, складаючи обглодані кісточки та грибки з юшки на клаптику старого часопису для двох дворових „жучків“. Попоївши, він розпаював кісточки на дві купки й поніс їх на подвіря для доброго і для недоброго жучка.

Вернувшись, він приліг на ліжку, щоб і собі передихнути після ранішньої бюрової роботи, при чім не забув покласти на своє неслухняне черево гарячу гумову баньку.

Коли тітка виходила в другу кімнату, щоб там передріматися, Петро глянув на неї з напів благальним, напів розсміяним виразом лиця і повторив:

— Бідна та Нуся — так задурилася в мені. Я сам не знаю, що з цього всього вийде. Чого доброго, ще готова собі смерть заподіяти через мене.

Тітка тільки махнула рукою і посміхнувшись вийшла з кухні. Вона вже мала час привикнути до тих Петрових чудацьких дурощів. „Мужчини“, подумала вона, „чим старші; тим більше скидаються на малих дітей“.

*

— Час мені перестати глузувати з Петра — подумала кілька днів після того тітка Йогася, пораючись коло вечері. „Мій Петро, бачу, таки справді закохався, дарма що раз-у-раз звертає на Нусю. Все йому „та Нуся“ на язиці. Та що вже й казати — закохалася чи не закохалася, але мабуть і в неї є якась симпатія до нього. Не дурно французька приповідка каже: Любов притягає любов. Та бідна буде та Нуся з таким чудаком!“

Ніде правди діти: виходило на те, що між Петром і його новою знайомою все якнайкраще складається. Після вечірнього радіо-денника тітка Йогася діставала, наче б на десерт по не завжди справній вечері, клаптик з романтичної Петрової любовної історії. Його справа видно поступала наперед; навіть трохи надто скоро для тітки Йогасі, що недурно вона раз-у-раз підкреслювала, що належить Богу дякувати ще до девятнацятого століття.

(Далі буде.)

До конкурсу „Вулиця вбиває". Вирізати і зазначити олівцем місця, де є помилки.

Німецькі католики голосуватимуть

ТІЛЬКИ НА НІМЕЦЬКУ ЛИСТУ.

Чеська католицька партія розкинула по Празі летючки, в яких закликає німецьких католиків голосувати підчас громадських виборів на чеських католиків.

„Дойче Прессе", орган німецької християнсько-суспільної партії, відповіла на цю летючку статтею, в якій заявляє, що німецькі католики у Празі і в цілій Чехословаччині знають, що робити, вони будуть вибирати по німецьки і свої голоси віддадуть лише на судетсько-німецьку партію.

Плєбісцит серед судетських німців.

Як повідомляє соціялістична „Нова Доба" з Праги, генляйнівці приготовлюють у всіх повітах, в яких — на їх думку — є німецька більшість, переведення плебісциту, в якім німці виявили би своє довіря для Конрада Генляйна і в якім вони погоджувалисяб із домаганнями, що він їх висуває. Той плебісцит мав би бути доказом єдности судетських німців.

Згаданий часопис додає, що генляйнівці рішені перевести плебісцит навіть на випадок, якби його чехословацька влада заборонила.

—o—

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ БРАЦТВ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. НИКОЛАЯ.

Заходом церковних брацтв, згуртованих при церкві св. Николая при Жовківській вулиці у Львові, відбулося в неділю 15. травня ц. р. спільне свячене при участи коло 120 осіб братчиків і сестричок — членів тих брацтв. Свято це звеличав своєю приявністю Преосв. Никита, повитаний о. пар. Лончиною; прибув на нього також посол д-р Ст. Біляк як голова Народньої Організації Українців м. Львова. Посвятивши дари Божі, виголосив Преосв. Кир Никита привітне слово, в якому, підкресливши тяжкі часи, які тепер переживає наша Церква і наш нарід, загрівав присутніх до ще витревалішої та успішнішої праці для добра Церкви і народу. Працю ту улекшує нам наш прегарний обряд, понад який нема іншого ні святішого ні кращого. Тому то всі ми твердо й непохитно повинні стояти при нашій прадідній вірі й народности. На кінці передав Преосв. Никита зібраним побажання і благословення від Князя нашої Церкви, що всі приняли з вдячністю й одушевленням. У відповідь на промову Кир Никити о. парох В. Лончина подякував Преосвященному за співучасть у тому парохіяльно-громадянському святі та іменем усіх парохіян висказав щиру подяку для Ексц. Митрополита за Його побажання і благословення для членів брацтв і парохії. Позатим промовляли ще: адв. Яримович, радн. Білинкевич, посол д-р Біляк і член Брацтва п. Мерко на актуальні теми. В часі свяченого, що відбулося в милім, родиннім настрою, співав дуже гарно церковний хор під управою п. М. Сидорака воскресні та народні пісні. Ті милі та корисні товариські сходини закінчилися відспіванням національного гимну.

Учасник.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 4.

МАРІЯ ДУНАІВСЬКА.

НЕВДАХА.

Петро Маруда вертався з бюра додому незвичайно бадьорий. Не те спричинило його веселий настрій, що вже малощо не рік був у нього постійний, хоч і не дуже певний заробіток, ані те, що погода вдалась напрочуд гарна, а пухкий сніг сповив усе білою габою. Зовсім що інше зустріло його. І тому йшов він сьогодні сміливо серединою вулиці, не скрадався, як це звичайно бувало у нього, попід мури камяниць та не оббирався в сірий тинк. Не тільки те: він намагався навіть випростувати свою згорблену від давних літ спину, з явною розкішшю вузькими ніздрями вдихав у себе холодне повітря й виставляв напроти вітру зівялі запалі щоки. От він уже й минає панську віллю, що перед нею вилежуються цілими днями троє ріжномастних собак. Він, як і завжди, зупиняється біля огорожі й добуває зі кишені кусок цукру, щоб угостити ним свого улюбленця, старого й завжди брудного кунделя. Він прозвав його чомусь Жучком — спільна у нього назва для всіх собак, в яких він кохався, побіч вивірок та котів. Сьогодні він так уже ласкаво приговорює до свого Жучка, так приязно гладить його по голові, що аж собака здивований глипнув на нього своїми старечими, замряченими очима. Петро тільки всміхнувся у відповідь собаці і пішов далі, вимахуючи своєю заялозеною, вщерть виповненою паперами текою.

А станувши перед дверми своєї кватири, задзвонив він не так, як завжди тричі, а шість раз, легко, тріюмфально.

Тітка Йогася, огрядна, добросердна вдова, що в неї Петро жив і харчувався, глянула на нього допитливо.

— Ти, Петре, бачу, сьогодні у веселому настрою.

Петро нічого не відповів, мов би й не помітив тітчиної допитливости. Він поважно, поволі, ніж звичайно, роздягався з плаща та скидав черевики і з таємничою мовчанкою обував на ноги рябі, педантично вилатані тіткою капці. Тітка мовчки дивилася на нього й ждала вияснення. Вкінці Петро побачивши, що досить уже заінтригував тітку, сказав із удаваною наївною усмішкою.

— Я справді не знаю, що власне ті жінки бачать у мені, що так до мене липнуть, як мухи до меду?

Тут Петро глянув на тітку своїми виливялими, голубими очима так кумедно, що вона вголос розсміялася.

— Та що тут скривати? Річ у тому, що в мені закохалася на смерть та нова машиністка, що я вам позавчора розказував про неї.

Тітка Йогася з великого дива аж у долоні сплеснула й залилася сердечним сміхом.

— Ви не смійтеся, це суща правда — образився Петро.

— Алеж я вірю тобі, Петре. Тиж нераз уже бував у такій ситуації. Та якже-ж вона зветься, та Твоя люба й чи вона хоч така гарна, як ті твої ославлені Герти, Ірми та Ленхен з давніх берлінських часів?

— Та куди, тітко Йогасю, — відповів їй Петро. — Таких, як була моя Ленхен, Ірма чи хоч би й Герта, я тут, у цьому глухому, дошками забитому, галицькому кутку ніколи не побачу. То були дівчата як золото. Сміливі, вільнодумні, безкорисливі. А тут! Ах, тітко, дуже я лякаюся тих галицьких панянок. Надто вони вже непевні. Всі такі хитрі та реальні, ох які реальні. Аж гидь бере чоловіка. Стільки років я вже тут живу у цій Галилеї, а ще не наважився й підступити до котрої з них. Але тут зовсім інша справа. Боюсь, що Нуся — так зветься ця моя перша галицька знайома, — таки навсправжки закохалася в мені. Пробі, порадьте тіточко, що мені робити?

Тут Петро скривився жалібно й поклав руку на серце, підморгуючи лукаво до тітки.

Вона зареготалася.

— Та годі вже крутити мені голову всякими Нусями. Краще йди вийми собі із грубки обід, бо пора мені вже помити решту посуду та хоч трохи припочити після обіду.

Петро слухняно відчинив грубку, витяг із неї тарілки і став трощити телячу потравку, складаючи обглодані кісточки та грибки з юшки на клаптику старого часопису для двох дворових „жучків". Попоївши, він розпаював кісточки на дві купки й поніс їх на подвіря для доброго і для недоброго жучка.

Вернувшись, він приліг на ліжку, щоб і собі передихнути після ранішної бюрової роботи, при чім не забув покласти на своє неслухняне черево гарячу гумову баньку.

Коли тітка виходила в другу кімнату, щоб там передріматися, Петро глянув на неї з напів благальним, напів розсміяним виразом лиця і повторив:

— Бідна та Нуся — так задурилася в мені. Я сам не знаю, що з цього всього вийде. Чого доброго, ще готова собі смерть заподіяти через мене.

Тітка тільки махнула рукою і посміхнувшись вийшла з кухні. Вона вже мала час привикнути до тих Петрових чудацьких дурощів. „Мужчини", подумала вона, „чим старші, тим більше скидаються на малих дітей".

*

— Час мені перестати глузувати з Петра — подумала кілька днів після того тітка Йогася, пораючись коло вечері. „Мій Петро, бачу, таки справді закохався, дарма що раз-у-раз звертає на Нусю. Все йому „та Нуся" на язиці. Та що вже й казати — закохався чи не закохався, але мабуть і в неї є якась симпатія до нього. Не дурно французька приповідка каже: Любов притягає любов. Та бідна буде та Нуся з таким чудаком!"

Ніде правди діти: виходило на те, що між Петром і його новою знайомою все якнайкраще складається. Після вечірнього радіо-денника тітка Йогася діставала, начеб на десерт по не завжди справній вечері, клаптик з романтичної Петрової любовної історії. Його справа видно поступала наперед; навіть трохи надто скоро для тітки Йогасі, що неустанно вона раз-у-раз підкреслювала, що належить Богу дякувати ще до дев'ятнадцятого століття.

(Далі буде.)

З листів до Редакції.

Від гуртка українських громадян з Глинян числом 14. членів Філії Т-ва „Просвіта" в тому місті „дістали ми до поміщення отсей лист:

Глиняни, дня 12. травня 1938.

До
Хвальної Редакції „Діла"
у Львові.

У звязку зі статтею, поміщеною в „Ділі" з 20. III. ц. р., ч. 62, п. н.: „Лікар перед судом присяглих в Золочеві", в якій невідомий автор статті представив п. Антона Демковича-Добрянського у світлі некориснім, кидаючи на нього тінь підозріння звязку з владою безпеки, просимо помістити отсі наші уваги:

І) Правдою є, що п. Антін Демкович-Добрянський виступив на Загальних Зборах Філії Т-ва „Просвіта" в Глинянах дня 21. II. 1937 проти т. зв. лівих течій і в звязку з цим був опісля переслуханий на поліції і навіть поставлений у Суді як свідок акту обвинувачення проти д-ра Крілика Володимира, б. урядуючого заст. голови Філії Т-ва „Просвіта" в Глинянах.

II) Одначе стверджуємо, що цей виступ п. Антона Демковича-Добрянського був висловом більшости громадянства, яке зрештою на Загальних Зборах становище його одобрило. Сам цей виступ не був ніяким чином причиною арештування д-ра Крілика Володимира, як це зрештою і сам автор вище згаданої статті посередньо зазначив.

III) З уваги на те уважаємо, що посуджування п. Антона Демковича-Добрянського у звязках з органами безпеки, яке то враження можнаб винести по прочитанні вище згаданої статті, є несправедливе і п. Антона Демковича-Добрянського морально кривдить, тим більше, що п. Антін Демкович-Добрянський є знаний у повіті як добрий і чесний український громадянин.

НОВИНКИ.

— Редакційний телефон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла" телефоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телефон. Телефон Адміністрації далі той самий: 229-41.

— **Традиційне Свячене** уладжує Братство Нсв. Тайн у Баторівці в суботу, 28. ц. м. в 7-ій год. вечором у домі п. Шпічакової коло Кузниця при головному гостинцеві в Баторівці. По Свяченім відбудеться товариська забава з танцями. Чистий дохід призначений на будову захоронки в Баторівці. Вступ за добровільними датками. Доїзд трамваєм ч. 3.

— **Українська танкова музика на кружках.** Варшавська фірма „Одеон" виготовила грамофонові кружки, на яких уперше награно українську танкову музику. В мистецькому виконанні тенора В. Божика й орхестри „Одеону" почуємо пісеньку-танго В. Балтаровича до слів Меріяма - Лужницького „Сонце низенько" та цьогож композитора до слів Я. Масляка „Чарівниченька". Обидві пісеньки-танга замітні тим, що в них використано українські народні мотиви.

— **Єпископ Коциловський не виїхав до Відня.** Як довідуємося, вістка ПАТ-а про виїзд єпископа Коциловського до Відня неправдива, бо перемиський владика перебуває покищо у митрополичій палаті у Львові.

— **На будову каплиці для Божої Матери в Чайковичах** зложили: п. Онофер Чаплич Погорецький з Чайкович 200 зол.; пп. Марійка й Василь Яцульчаки із Синевідська Вижнього 25 зол.; п. Іван Кухар з Лисятич 5 зол.; п. Мечислав Ерш з Турки н. Стриєм 2 зол. Жертводавцям щиро дякує о. Юрій Кміт, парох.

—**Ліквідація „Сили" в Бродах.** Адміністраційна влада зліквідувала філію Т-ва українських робітників „Сила", мотивуючи своє рішення тим, що, мовляв, істнування цього Т-ва загрожувало прилюдній безпеці та ладові.

— **Розвязання Т-ва „Зоря" в Бурштині.** В дні 13. ц. м. філія Т-ва українських ремісників, промисловців і купців „Зоря" в Бурштині дістала повідомлення з воєвідського уряду про розвязання Т-ва. Таким чином після припинення діяльности згад. Т-ва у березні ц. р. воєвідство замісць полагодити відклик, розвязало бурштинську „Зорю".

— **Новий ректор львівської політехніки.** Ректором львівської політехніки на місце проф. Йошта, який уступив, вибрали професора виділу хемії д-ра Едварда Сухарда.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненню Держ. Кляс. Льотерії впали м. і. такі більші виграні: 100.000 зол. на ч. 101955. 10.000 зол. на ч. 109017 113297 122130. 5.000 зол. на ч. 23967 97154 100004 110643 137577 150075. 2.000 зол. на ч. 991 4647 7592 18754 28559 37410 42408 44304 50385 57087 62430 64976 79018 98905 159714. 1.000 зол. на ч. 127 1454 15710 16311 21270 22133 32200 36815 36892 47526 51393 52533 54149 55193 56413 56849 60422 64172 66211 67408 67739 78170 87250 87886 88566 89198 90390 91190 101459 106009 107739 113278 113791 115581 116565 119071 121284 125159 126393 129082 130935 131522 132066 134141 139419 156779 157010 158629.

— **Зловили вбивників адвоката Хиляка в Ліську.** У погоні за вбивниками адвоката д-ра Теодора Хиляка в Ліську поліція перевела облаву, підчас якої зловили Бронислава Рупа зі Сянока, Теофіля Луща з Ліська, Адама Гіриняка зі Залужа та Василя Шапка з Трепчі. Слідство виявило, що вони є вбивниками д-ра Хиляка. Ближчі подробиці покищо держать ще в тайні, відоме тільки те, що головним убивником є Руп, який ледви кілька тижнів тому покинув вязницю, в якій відсидів кару трилітньої вязниці.

— **Смерть під колесами поїзду.** Під Равою Руською поїзд наїхав на фіру і розбив її, вбиваючи візника та коня. Жінка, що їхала фірою, важко ранена.

— **Львівська хроніка.** Сторож камениці при вул. Жовківській 41 знайшов на стриму під бальконою висушений скелет дитини неустійненого полу у віці приблизно одного місяця. — На сходах при вул. на Скамці якась жінка підкинула пятимісячну дитину мужеського полу. Минулої ночі поліція перевела облаву в дільницях III., VIII. і IX. Підчас облави придержали 43 особи, в тім 15 жінок. — Поліція арештувала Маєра Брейєра, який різав тайком худобу, спричинюючи шкоду жидівській віроісповідній громаді. — При вул. Конопніцької ч. 12 кинулася серед ночі крізь вікно урядн. Елеонора Кошульова, яка попала в нервовий розстрій унаслідок смерти мужа й 18-літньої донечки. Самогубниця згинула на місці. — Також Анна Борковська, літ 29 видно мала доволі життя, коли під впливом якихось родинних непорозумінь намагалася випити якоїсь отрути. — Відомий злодій Йосиф Дідушко намагався вломати до бараку при каналових роботах та не мав щастя, бо приловили його на гарячому вчинку. — Стрийському купцеві Менделеві Мільрадові украли у трамваєвім возі ч. 2 золотий годинник вартости 500 зол. — Карний суд у Львові засудив Зигмунта Клюгера б. учня корпусу кадетів у Львові на півтора року вязниці за крадіж у домі своїх знайомих на суму 10.000 зол. Клюгер уладжував собі у Львові ріжні нічні гулянки.

— **Іноді й курка може бути небезпечна.** Покусає собака — буденне явище, подряпає кіт теж невелика подія, взагалі поготівля реєструє такі випадки лиш із привички. Та в нинішних жорстоких часах мабуть і кури заразилися загальним войовничим настроєм, бо львівське поготівля саме вчора мусіло дати негайну поміч 26-літньому Михайлові Бурбанові, якого... покалічила звичайна домашня курка. Бурбан має розтяте курячими кігтями лице від носа до вуха. Небезпечно тепер уже й курей тримати.

— **Пожежа на приходстві у Грабівци.** На приходстві гр.-кат. пароха Грабівця пов. Тернопіль о. Мирона Кордуби вибухла пожежа, яка знищила 3 мешкальні доми і 5 господарських будинків загальної вартости 5300 зол. Ратункову акцію вело 7 пожежних сторожей з околиці. Причиною пожежі була імовірно необережна поведінка з вогнем.

— **Жиди постріляли кількох селян.** Пишуть нам: В Полюхові Великім, перемишлянського повіту, йшло кількох парубків дорогою в ночі з 18. на 19. ц. м. коло 9. години вечором і один з них посливзувся, бо того дня падав пополудні зливний дощ та входився плота жида Гершона. Кіл у плоті зломився, пес зачав гавкати і три дорослі, нежонаті сини Гершона вибігли з хати та зачали стріляти з револьверів. Парубки не втікали, бо не почувались до ніякої вини. Тоді жиди приступили до них, світили кожному електричною ліхтаркою в очі і скидали капелюхи. Один з парубків спитав, чому їх так оглядають і тоді один з синів Гершона відступив пару кроків у бік та стрілив двічі. На крик раненого збіглися люди, прийшли варти і солтис, а жиди замкнулися в домі іншого жида Мошка Шора і стріляли майже цілу ніч до юрби. Кулі літали як на війні і мало не забили солтиса. Вислідом цієї стрілянини є трьох тяжко ранених: Іван Бурак, Іван Чопойдало і Михайло Бурак. Рано розброїв постерунок войовничих жидів, відібрав їм два револьвери і кілька пачок набоїв. Лікар у Глинянах д-р Крілик повитягав раненим кулі, а двох відвезли до шпиталю. Коло 7. год. рано робітники з Ляшок Королівських і Розворян, заняті в Полюхові при копанні каналів, здемолювали помешкання Гершона.

— **Катастрофа совітського літака.** Совітський літак ч. 212, що вертався зі землі Франца Йосифа (острів на Ледовому Океані) розбився під Архангельськом. В ньому летіло 16 осіб, між ними командант летунського відділу і відомий бігуновий летун Бабушкін та командант літака Мошковський. Літак станув у полумях і впав до ріки Двини та затопився; згинув Бабушкін, інж. Жутовський, лікар Россель і механік Гурський. Інші пасажири ранені. Уряд рішив похоронити Бабушкіна на кошт держави.

— **Залюблений капітан.** Капітан німецького корабля „Гольстентор" залюбився в одній пасажирці і пішов за нею, покидаючи свій корабель. За те відповідає він тепер перед морським урядом у Любеці, бо дезерція морського старшини підчас служби нарушує карний кодекс.

— **Згоріло ціле село** Персунарі в Румунії. Пожежні сторожі зі сусідніх міст не зуміли зльокалізувати пожежі, бо вітер у скорому часі розкинув її по цілому селі.

— **Пиво замість води.** В англійському місті Арве (графство Гльостершір) настала така посуха, що висохли всі джерела та криниці. Мешканці пють замість води пиво так, що продали пива на 500 відсотків більше, ніж досі.

— **Схопили 55 слонів.** За останніх 30 років дозволили вперше на лови на слони в Сіямі. У ловах брало участь 30.000 людей і зловили 55 слонів живими.

— **Новий недільний спорт.** Паризькі кравчині та бюрові стенотипістки вигадали собі нову форму забави на неділі. Вони організують „поїзди з танцями", що виїжджають зранку о год. 8. на цілий день на кількасот км. поза Париж і підчас їзди ввесь час танцюють при звуках джезбенду.

— **Двічі на електричному кріслі і — жив.** У Тексасі розігралися страшні сцени підчас виміреного присуду на смерть двох мурина. В місцевости Гантсвіль мали згинути на електричному кріслі 34-літній Джон Ваген і 26-літній [illegible] ринський проповідник Джоні Бенкс. Коли їх посадили на електричне крісло — електрика не поділала. Пів години пізніше при новій спробі смертного присуду знову крісло не мало струму. Губернатор Тексасу відложив виконання смертної кари на необмежений час.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „Музика для тебе".

Така собі віденська дуже приємна і [illegible] історія: молодий, талановитий студент [illegible] вертається з чужини до рідного Відня [illegible] перед кінцем студій до своїх... трьох батьків. Три сусіди і приятелі приняли його на [illegible] виховання: один стрижій, другий кравець, третій власник таксівки. Вони опинилися у скруті, бо свої останні гроші видали на його студії. Прибраний син залишиться дома і [illegible] водночас усі три фахи своїх прибраних батьків як мистець. Припадок дозволить йому [illegible] бити знайомість з донькою власника дому, а його опікуни винні вже за 3 місячне комірне і стоять перед загрозою ексмісії. Ця [illegible] місць розвивається у кількох справді веселих і дотепно придуманих сценах. Ясно, що молодий амант, який має ще і гарний голос, [illegible] де після ріжних перипетій свого справжнього батька. Головну ролю грає Зенкер [illegible] ний артист з гарним голосом, його партнерка Магда Шнайдер, менше сентиментальна, [illegible] звичайно. Роберт Кемп вносить до фільму [illegible] гумор.

З листів до Редакції.

Від гуртка українських громадян з Глинян числом 14, членів Філії Т-ва „Просвіта" в тому місті ,дістали ми до поміщення отсей лист:

Глиняни, дня 12. травня 1938.

До
Хвальної Редакції „Діла"
у Львові.

У звязку зі статтею, поміщеною в „Ділі" з 20. III. ц. р., ч. 62, п. н.: „Лікар перед судом присяглих в Золочеві", в якій невідомий автор статті представив п. Антона Демковича-Добрянськ,,го у світлі некориснім, кидаючи на нього тінь підозріння звязку з владою безпеки, просимо помістити отсі наші уваги:

I) Правдою є, що п. Антін Демкович-Добрянський виступив на Загальних Зборах Філії Т-ва „Просвіта" в Глинянах дня 21. II. 1937 проти т. зв. лівих течій і в звязку з цим був опісля переслуханий на поліції і навіть поставлений у Суді як свідок акту обвинувачення проти д-ра Крілика Володимира, б. урядуючого заст. голови Філії Т-ва „Просвіта" в Глинянах.

II) Одначе ствер джуємо, що цей виступ п. Антона Демковича-Добрянського був висловом більшости громадянства, яке зрештою на Загальних Зборах становище його одобрило. Сам цей виступ не був ніяким чином причиною арештування д-ра Крілика Володимира, як це зрештою і сам автор вище згаданої статті посередньо зазначив.

III) З уваги на те уважаємо, що посуджування п. Антона Демковича-Добрянського у звязках з органами безпеки, яке то враження можнаб винести по прочитанні вище згаданої статті, є несправедливе і п. Антона Демковича-Добрянського морально кривдить, тим більше, що п. Антін Демкович-Добрянський є знаний у повіті як добрий і чесний український громадянин.

НОВИНКИ.

— **Редакційний телефон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла" телефоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телефон. Телефон Адміністрації далі той самий: 229-41.**

— **Традиційне Свячене** уладжує Братство Нсв. Тайн у Баторівці в суботу, 28. ц. м. в 7-ій год. вечором у домі п. Шпічакової коло Кувинця при головному гостинцеві в Баторівці. По Свяченім відбудеться товариська забава з танцями. Чистий дохід призначений на будову захоронки в Баторівці. Вступ за добровільними датками. Доїзд трамваєм ч. 3.

— **Українська танкова музика на кружках.** Варшавська фірма „Одеон" виготовила грамофонові кружки, на яких уперше награно українську танкову музику. В мистецькому виконанні тенора В. Божика й орхестри „Одеону" почуємо пісеньку-танго В. Балтаровича до слів Меріяма - Лужницького „Сонце низенько" та цьогож композитора до слів Я. Масляка „Чарівничeнька". Обидві пісеньки-танґа замітні тим, що в них використано українські народні мотиви.

— **Єпископ Коциловський не виїхав до Відня.** Як довідуємося, вістка ПАТ-а про виїзд єпископа Коциловського до Відня неправдива, бо перемиський владика перебуває покищо у митрополичій палаті у Львові.

— **На будову каплиці для Божої Матери в Чайковичах** зложили: п. Онофер Чаплич Погорецький з Чайкович 200 зол.; пп. Марійка й Василь Яцульчаки із Синевідська Вижнього 25 зол.; п. Іван Кухар з Лисятич 5 зол.; п. Мечислав Ерш з Турки н. Стриєм 2 зол. Жертводавцям щиро дякує о. Юрій Кміт, парох.

— **Ліквідація „Сили" в Бродах.** Адміністраційна влада зліквідувала філію Т-ва українських робітників „Сила", мотивуючи своє рішення тим, що, мовляв, істнування цього Т-ва загрожувало прилюдній безпеці та ладові.

— **Розвязання Т-ва „Зоря" в Бурштині.** В дні 13. ц. м. філія Т-ва українських ремісників, промисловців і купців „Зоря" в Бурштині дістала повідомлення з воєвідського уряду про розвязання Т-ва. Таким чином після припинення діяльности згад. Т-ва у березні ц. р. воєвідство замісць полагодити відклик, розвязало бурштинську „Зорю".

— **Новий ректор львівської політехніки.** Ректором львівської політехніки на місце проф. Пошта, який уступив, вибрали професора виділу хемії д-ра Едварда Сухарда.

— **Хто виграв на льотерії.** В вчорашнім тягненю Держ. Кляс. Льотерії впали м. і. такі більші виграні: 100.000 зол. на ч. 101955. 10.000 зол. на ч. 109017 113297 122130. 5.000 зол. на ч. 23967 97154 100004 110643 137577 150075. 2.000 зол. на ч. 991 4647 7592 18754 28559 37410 42408 44304 50385 57087 62430 64976 79018 98905 159714. 1.000 зол. на ч. 127 1454 15710 16311 21270 22133 32200 36815 36892 47526 51393 52533 54149 55193 56413 56849 60422 64172 66211 67408 67739 78170 87260 87886 88566 89198 90390 91190 101469 106009 107739 113278 113791 115581 116565 119071 121284 125159 126393 129082 130935 131522 132066 134141 139419 156779 157010 158629.

— **Зловили вбивників адвоката Хиляка в Ліську.** У погоні за вбивниками адвоката д-ра Теодора Хиляка в Ліську поліція перевела облаву, підчас якої зловили Бронислава Рупа зі Сянока, Теофіля Луща з Ліська, Адама Гіриняка зі Залужа та Василя Шапка з Трепчі. Слідство виявило, що вони є вбивниками д-ра Хиляка. Ближчі подробиці покищо держать ще в тайні, відоме тільки те, що головним убивником є Руп, який ледви кілька тижнів тому покинув вязницю, в якій відсидів кару трилітньої вязниці.

— **Смерть під колесами поїзду.** Під Равою Руською поїзд наїхав на фіру і розбив її, вбиваючи візника та коня. Жінка, що їхала фірою, важко ранена.

— **Львівська хроніка.** Сторож камяниці при вул. Жовківській 41 знайшов на стриху під балькою висушений скелет дитини неустійненого полу у віці приблизно одного місяця. — На сходах при вул. на Скалці якась жінка підкинула пятимісячну дитину мужеського полу. Минулої ночі поліція перевела облаву в дільницях III., VIII. і IX. Підчас облави придержали 43 особи, в тім 15 жінок. — Поліція арештувала Маєра Бренера, який різав тайком худобу, спричинюючи шкоду жидівській віроісповідній громаді. — При вул. Конопніцької ч. 12 кинулася серед ночі крізь вікно уряди. Елеонора Кошульова, яка попала в нервовий розстрій унаслідок смерти мужа й 18-літньої донечки. Самогубниця згинула на місці. — Також Анна Борковська, літ 29 видно мала доволі життя, коли під впливом якихось родинних непорозумінь намагалася випити якоїсь отрути. — Відомий злодій Йосиф Дідушко намагався вломати до бараку при каналових роботах та не мав щастя, бо приловили його на гарячому вчинку. — Стрийському купцеві Менделеві Мільрадові украли у трамваєвім возі ч. 2 золотий годинник вартости 500 зол. — Карний суд у Львові засудив Зигмунта Клюгера б. учня корпусу кадетів у Львові на півтора року вязниці за крадіж у домі своїх знайомих на суму 10.000 зол. Клюгер уладжував собі у Львові ріжні нічні гулянки.

— **Іноді й курка може бути небезпечна.** Покусає собака — буденне явище, подряпає кіт теж невелика подія, взагалі поготівля реєструє такі випадки лиш із привички. Та в нинішних жорстоких часах мабуть і кури заразилися загальним войовничим настроєм, бо львівське поготівля саме вчора мусіло дати негайну поміч 26-літньому Михайлові Бурбанові, якого... покалічила звичайна домашня курка. Бурбан має розтяте курячими кігтями лице від носа до вуха. Небезпечно тепер уже й курей тримати.

— **Пожежа на приходстві у Грабівци.** На приходстві гр.-кат. пароха Грабівця пов. Тернопіль о. Мирона Кордуби вибухла пожежа, яка знищила 3 мешкальні доми і 5 господарських будинків загальної вартости 5300 зол. Ратункову акцію вело 7 пожежних сторожей з околиці. Причиною пожежі була імовірно необережна поведінка з вогнем.

— **Жиди постріляли кількох селян.** Пишуть нам: В Полюхові Великім, перемишлянського повіту, йшло кількох парубків дорогою в ночі з 18. на 19. п. м. коло 9. години вечором і один з них посковзнувся, бо того дня падав пополудні зливний дощ, та вхопився плота жида Гершона. Кіл у плоті зломився, пес зачав гавкати і три дорослі, нежонаті сини Гершона вибігли з хати та зачали стріляти з револьверів. Парубки не втікали, бо не почувались до ніякої вини. Тоді жиди приступили до них, світили кожному електричною ліхтаркою в очі і скидали капелюхи. Один з парубків спитав, чому їх так оглядають і тоді один з синів Гершона відступив кілька кроків у бік та стрілив двічі. На крик ранених збіглися люди, прийшли варти і солтис, а жиди замкнулися в домі іншого жида Мошка Шора і стріляли майже цілу ніч до юрби. Кулі літали як на війні і мало не забили солтиса. Вислідом цієї стрілянини є трьох тяжко ранених: Іван Бурак, Іван Чопойдало і Михайло Бурак. Рано розброїв постерунок войовничих жидів, відібрав їм два револьвери і кілька пачок набоїв. Лікар у Глинянах д-р Крілик повитягав раненим кулі, а двох відвезли до шпиталю. Коло 7. години рано робітники з Ляшок Королівських і Ро[illegible]ряни, заняті в Полюхові при копанні каналів, [illegible]молювали помешкання Гершона.

— **Катастрофа совітського літака.** Совітський літак ч. 212, що вертався зі землі Франца Йосифа (острів на Ледовому Океані) розбився під Архангельськом. В ньому летіло 16 осіб, між ними командант летунського відділу і відомий бігуновий летун Бабушкін та командант літака Мошковський. Літак станув у полумях і впав до ріки Двини та затопився; згинув Бабушкін, інж. Жутовський, лікар Россель і механік Гр[illegible]ський. Інші пасажири ранені. Уряд рішив похоронити Бабушкіна на кошт держави.

— **Залюблений капітан.** Капітан німецького корабля „Гольстентор" залюбився в одній пасажирці і пішов за нею, покидаючи свій корабель. За те відповідає він тепер перед морським урядом у Любеці, бо дезерція морського старшини підчас служби нарушує карний кодекс.

— **Згоріло ціле село** Персунарі в Румунії. Пожежні сторожі зі сусідніх міст не зуміли льокалізувати пожежі, бо вітер у скорому часі розкинув її по цілому селі.

— **Пиво замість води.** В англійському місті [illegible]ве (графство Глъостершір) настала така посуха, що висохли всі джерела та криниці. Мешканці пють замість води пиво так, що продаж пива [illegible] 500 відсотків більше, ніж досі.

— **Схопили 55 слонів.** За останніх 30 років дозволили вперше на лови на слони в Сіямі. У ловах брало участь 30.000 людей і зловили 55 слонів живими.

— **Новий недільний спорт.** Паризькі [illegible]цістки та бюрові стенотипістки вигадали [illegible] нову форму забави на неділі. Вони організують „поїзди з танцями", що виїжджають зрана [illegible] год. 8. на цілий день на кількасот км. поза Париж і підчас їзди ввесь час танцюють при звуках джезбенду.

— **Двічі на електричному кріслі і — жив[illegible]** У Тексасі розігралися страшні сцени підчас [illegible]міреного присуду на смерть двох мурин[illegible] місцевости Гантсвіль мали згинути на електричному кріслі 34-літній Джон Ваген і 26-літній [illegible]ринський проповідник Джонні Бенкс. Коли [illegible] посадили на електричне крісло — електрика [illegible] поділа. Пів години пізніше при новій спробі смертного присуду знову крісло не мало струму. Губернатор Тексасу відложив виконання смертної кари на необмежений час.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „Музика для тебе".

Така собі віденська дуже приємна і [illegible] історія: молодий, талановитий студент [illegible] вертається з чужини до рідного Відня [illegible] перед кінцем студій до своїх... трьох батьків. Три сусіди і приятелі приняли його [illegible] виховання: один стрижій, другий кравець, третій власник таксівки. Вони опинилися у [illegible], бо свої останні гроші видали на його [illegible]. Прибраний син залишиться дома і [illegible] водночас усі три фахи своїх прибраних батьків як мистець. Припадок дозволить йому [illegible] бити знайомість з донькою власника дому [illegible] його опікуни винні вже за 3 місяці [illegible] і стоять перед загрозою ексмісії. Ця [illegible] місць розвивається у кількох справді [illegible] і дотепно придуманих сценах. Ясно, що [illegible]лий амант, який має ще і гарний голос, [illegible] де після ріжних перипетій свого справжнього батька. Головну ролю грає Зенкер [illegible]ний артист з гарним голосом, його [illegible] Магда Шнайдер, менше сентиментальна [illegible] звичайно. Роберт Кемп вносить до фільму [illegible] гумор.

Кіно „Апольо": „За заслоною".

Польська повчальна фільма, що має на меті усвідомити ширший загал про страшну пошесть венеричних недуг, які винищують населення. Маємо тут історію сільського пів-інтелігентного парубка, що дістає в місті добре місце при будові, як коваль. Він заручується з гарною, молодою дівчиною, яку кохає, але раз після тижневої роботи дає себе втягнути у товариство до шинку. По-пяному він не має сили опертися товариству вуличних повій і через те занедужує. Фальшивий сором спиняє його перед лікарською порадою у „Касі хворих" і він користується засобами якогось потаємного фельшера. Фільма має драматичні моменти, що справді можуть вплинути на уяву недосвідчених, зате кінчається сентиментально-ідилічною сценою родинного щастя так, немовби всі раніші остороги щодо небезпеки пранців тільки застрашували глухачів „на кожний випадок". Уся фільма зроблена в якнайкращих намірах підходить тільки для села, а не для інтелігенції. Вона занадто примітивна у своїх засобах пропаганди, без мистецьких прикмет.

Відзиви й комунікати.

КОМУНІКАТ Ч. І. В. ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ „СВЯТА ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ".

До Української Суспільности!

Оцим подаємо до відома Українській Суспільности, що за благословенням українського греко-католицького Єпископату та за уповажненням українських громадянських чинників постав у Львові Діловий Комітет „Свята Християнської України", який має в цілому краю підготовити торжественне відсвяткування 950-ліття хрещення Руси-України. Комітет розпочав уже свою діяльність у цілій низці секцій та запрошує до активної підтримки і співпраці всіх, кому лежить на серці піднесення релігійної свідомости й морального рівня серед українського народу.

Ювилейні торжества в цілому краю починаються з кінцем липня н. р. Вже в найближчих тижнях Комітет видасть для масового поширення цілу низку ювилейних видань, відзнак, медальйонів, плякатів, образів і т. п.

Між виданнями Комітету будуть такі важні й пожиточні книжечки, як підручник з програмою до улаштування місцевих та округних ювилейних торжеств, проповіди, популярна історична брошура про хрещення України і б. ін. Отже як з чисто практичного, так головно і з ідейного огляду видання Комітету „С. Х. У." заслуговують на найбільше поширення серед українського народу.

Крім того чистий дохід із усіх видань Комітету призначений на здвигнення тревалого памятника 950-ліття хрещення Руси-України, а саме на заложення якоїсь харитативної установи або іншої інституції, що залишиться на довгі століття та нестиме добрий посів між українські народні маси.

Тому звертаємося з найгорячішим зазивом до всієї Української Суспільности, щоб вона масовим закупом та активним поширюванням книжечок, відзнак, медальйонів, плякатів, образів і т. п., виданих Комітетом „С. Х. У.", причинилася до найвеличавішого відсвяткування Великого Ювилею та до здвигнення тревалого памятника 950-ліття хрещення Руси-України.

Львів, дня 18. травня 1938.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ „СВЯТА ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ":

Д-р Маркіян Дзерович, голова. **Роман Данилевич** секретар.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Дитячі садки. Дитячі садки в раво-руському повіті з кожним роком находить у громадянстві більше зрозуміння. В цьому році внесли вже зголошення на основання таких садків з місцевости: Теніетиська, Річиця, Улицько, Махнів, Журавці, Тягла, Камінка, Старе Село, Забіря, Вільки Мазовецькі, Корчів, Корчин, Верхрата, Верхрата Монастир, Кревниця, Угнів, Заставе, Любича, Сміть, Васелів, Дививська, Старе і Воробличин. Треба вірити, що й інші села підуть за прикладом згаданих місцевостей і подбають про те, щоби своїм дітям дати належне виховання. Тому, що Рада Повітового Союзу Кружків Рідної Школи не має відповідних провідниць до обсадження згаданих місцевостей, бажано є, щоби провідниці, які хочуть працювати в садках, внесли негайно на руки п. Совика Степана в Раві Руській, вул. Міцкевича 12/1, свої подання враз із документами. Слід тут зауважити, що селяни в Раввщині вже належно оцінюють працю добрих провідниць і їх за дні старються відповідно винагородити (мешкання, харч і від 50—60 зол. у місяць готівкою!).

Польське віче. В неділю 8. V. відбулося в Раві Руській, на площі „Сокола" віче польського громадянства з повіту. Не зважаючи на те, що для учасників подбали про безплатні підводи, їх на вічу було небагато. Хто скликував та в якій справі, хто реферував, не знаємо, бо навіть тих латинників, що мали вишивані сорочки, на площу не пускали. Як нас інформують, усі бесідники закликали до консолідації, боротьби з усім тим, що українське, та остерігали перед продажею землі в українські руки

КОЛОМИЯ.

Закінчення 3-місячного курсу господинь у Коршеві зорганізованого філією „Сільського Господаря" в Коломиї, відбулося в суботу 7. п. м. Свято відкрив заст. голови філії „С. Г." дир. М. Микитюк і повитав гостей, між якими були пп. О. Кисілевська з Коломиї і д-р Х. Кононенко зі Львова (разом з заст. голови творили президію), пп. д-р Зенон Левицький з Коршева, дир. І. Пашкевич від П. С. і д-р Левицький від М. С. з Коломиї та родичі курсанток. Опісля, пригадавши народню приповідку: „Господиня держить три угли хати", вказав на вагу такого курсу в сільському житті, бо він дає жінці фахову освіту, без якої не можна собі подумати доброї господарки в хаті та гармонії в родині. П. Кисілевська згадала про першу пробу такого курсу перед двома роками, який не виправдав тоді надій. Тепер справа пішла краще. З великого числа зголошених принято тільки 50, а з тих покінчило курс 38. Є між ними кілька місцевих і з Коломийщини, але є і з подальших околиць: зі Снятинщини, Косівщини і навіть одна з Волині. Вчили фахові жіночі сили: пп. Навчуківна крою та шиття, Городиська — трикотарства, під управою пп. Вігунівної з Городиською, пізніше п. Коцюбової, пп. інж. Зайшлий, Комаринський, д-р Чайковський, доїздили пп. В. Кобринський, д-р Білозор, д-р Коходинський, Шикерик. Велику поміч лікарську (і матеріяльну) подав д-р З. Левицький з Коршева. План науки обіймав (у 18 предметах) цілу хатню й домашню господарку. Набуті відомости мають бути підставою дальшої праці в житті. За щиру працю й добру волю складає подяку цілому вчительському зборові. Дальше п. Коцюбова зазнайомила гостей і родичів з пляном кожноденної праці курсанток і п. Кисілевська роздала курсанткам свідоцтва відбутого курсу з поступами визначними й дуже добрими. Опісля промовила дуже гарно до абсольвенток п. д-р Кононенко від Централі „Сільського Господаря". Прощаючи їх щирими й теплими словами, поклала їм на серце: ціле життя кермуватися в хатньому, родинному й господарському кругі ділання, як на громадянському полі ідеями та вказівками, які їм подано. Наприкінці промовив ще дир. Пашкевич від кооперації. Роздачею книжечок з обсягу сільського господарства і спільництва закінчилась офіційна частина свята. Потім гості оглянули праці курсанток з обсягу трикотарства й жіночого кравецтва, які найкраще засвідчили повагу їхньої праці. Скромна гостина при спільному столі дала курсанткам нагоду доказати, що в куховарському ділі вони теж осягнули зовсім задовільні поступи, а гуртові пісні під кермою інж. Комариниця, пізніше декламації та дрібні скетчі виявили, що і в мистецтвом пісні та слова не забули їх заанімувати. Спільна знимка перед домом завершила те миле свято. — Та не можна — на жаль — поминути мовчанкою дивного факту, що місцевий парох не найшов часу дати курсанткам бодай кілька годин (за три місяці) науки релігії, хоч його запрошували, ні разу не навідався до них, а в день закінчення курсу відмовився відправити для них Службу Божу, вимовляючись виїздом на похорони священика до Винограду. Заскочені цим курсантки мусіли вдоволитися молебнем, який відправив їм священик у сусідньому селі Ліснах... Чи таке відношення правильне?

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Недільний меч України з Чорними за мистецтво Округової Ліги, який відбудеться в год. 5. попол. на грищі Погоні, викликав у Львові величезне зацікавлення. Україна виступить до них звичаєм без дискваліфікованих грачів: Магоцького і Романця, одначе провід уживає усіх заходів, щоб дружина таки виступила в найсильнішому складі.

Від себе бажаємо лиш змагунам чорно-червоних, щоб вони вміли себе опанувати нервово і виявили якнайбільше амбіції та завзяття. Тоді напевне прийде успіх, бож противник вічним особливим не перевищає нашої дружини. А до публики звертаємося з апелем, щоб поводилася культурно та не ображувала різними окликами ні судді ні поодиноких грачів.

ЛЬВІВ — ТІМ УКРАЇНА-ГАСМОНЕЯ 4:3 (4:1).

В четвер 19. ц. м. відбувся на Цитаделі тренінговий меч репрезентації Львова перед її виїздом до Люблина. Репрезентація складалася з грачів лігової Погоні та з 4 грачів стрийської Погоні; тім із оборони, помочі і крайників Гасмонеї та середущої трійки назаду України. На воротах грав Лувасевич із Чорних. Хід гри був доволі цікавий. У першій частині перевагу мала репрезентація, в якій знаменито грала залога та назаді поміч. У нападі найнебезпечніший був Валішкий, який теж отримав двоє воріт. У тімі слабо грала в першій половині поміч та нападо залога. Напад був найкращою частиною тіму. У другій половині напад тіму таки добре перевищив своєю грою репрезентантів. Особливо добре виявила гра середущої трійки у складі Скоцень, Мікльош, Богурат. Усі ворота для тіму здобув Скоцень, у тім одні з карного.

Ці змагання суддював п. Голіс, який деякими своїми рішеннями розвеселював публику і дратував змагунів. Видців до 1.500.

ІРЛЯНДІЯ — ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 2:2.

Ірляндська дружина, яка цієї неділі змагається з репрезентацією Польщі, осягнула в Празі нерішений вислід.

ВУЛВЕРГЕМПТОН — ШЛЕСЬК 4:4 (3:3)

Професійна футбольна англійська дружина (віцемистець англ. ліги), осягнула в Катовицях ледви нерішений вислід із репрезентацією Шлеська, яка грала знаменито.

Нові книжки й журнали.

Studjum Pracy Społecznej we Lwowie. SPRAWOZDANIE z działalności w roku szkolnym 1936/37. Nakładem Komitetu Organizacyjnego Kursów Pracy Społecznej we Lwowie. Lwów, 1938. 8-ka, стор. 29.

Театри.

Великий Театр:

Субота 21. 5. год. 8. веч. „При меті".
Неділя, 22. 5. год. 3.30 попол. „Роз-Марі"; год. 8. веч. „Літо в Ногах".

Театр Різнородностей:

Субота 21. 5. год. 8. веч. „Травневі пресці", вес. вечір.
Неділя 22. 5. год. 5.30 попол. „Легкодушна сестра"; год. 8. веч. „Травневі пресці".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЖОВКВА:
21. 5. Подвійна бухгальтерія.
22. 5. Синя квітка.
23. 5. Казка старого млина.
24. 5. Чорноморці.
Потім іде театр до Камінки і Радехова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ПІДГАЙЦІ:
21. 5. Орленя.
22. 5. Невольник.
23. 5. Орфей у пеклі.
24. 5. Лісова пісня.
25. 5. Процес Мері Деген.
Театр через міста Бережани, Рогатин і Галич прямує в гори.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МЕЛЬНИЦЯ:
21. 5. Гетьман Полуботок.
22. 5. Мазепа.

БОРЩІВ:
23. 5. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шулі:

22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною".
АТЛЯНТИК: „Дочка Шангаю".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
ВАНДА: „Наступ на світанку", „Чар молодости".
ГРАЖИНА: „Сціпіон Африканський".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНІК: „Інституточка" (Д. Дарбіє).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".
МЕТРО: „Сісі", „Поворот Франкенштайна".
МІРАЖ: „Її найбільша помилка".
МУЗА: „Її перший баль".
ПАЛЯС: „Музика для тебе".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Дівча з темпераментом" з Анною Ондра.
РІЯЛЬТО: „Королівський вязень".
РОКСІ: „Демон вогню".
СВІТ: „Шарка легкої бригади", „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЬОВЕ: „Капітан Молезар" і ревія.
ТОН: „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Мароко" та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля".

Кіно „Апольо": „За заслоною".

Польська повчальна фільма, що має на меті усвідомити ширший загал про страшну пошесть венеричних недуг, які винищують населення. Маємо тут історію сільського пів-інтелігентного парубка, що дістає в місті добре місце при будові, як коваль. Він заручується з гарною, молодою дівчиною, яку кохає, але раз після тижневої роботи дає себе втягнути у товариство до винночку. По-пиному він не має сили опертися товариству вуличних повій і через те занедужує. Фальшивий сором спиняє його перед лікарською порадою у „Касі хворих" і він користується засобами якогось потаємного фельшера. Фільма має драматичні моменти, що справді можуть вплинути на уяву недосвідчених, зате кінчається сентиментально-ідилічною сценою родинного щастя так, немовби всі раніші осторонги щодо небезпеки працівників тільки застрашували слухачів „на кожний випадок". Уся фільма зроблена в якнайкращих намірах підходить тільки для села, а не для інтелігенції. Вона занадто примітивна у своїх засобах пропаганди, без мистецьких прикмет.

Відозви й комунікати.

КОМУНІКАТ Ч. І. В. ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ „СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ".

До Української Суспільности!

Оцим подаємо до відома Українській Суспільности, що за благословенням українського греко-католицького Єпископату та за уповажненням українських громадянських чинників постав у Львові Діловий Комітет „Свята Християнської України", який має в цілому краю підготовити торжественне відсвяткування 950-ліття хрещення Руси-України. Комітет розпочав уже свою діяльність у цілій низці секцій та запрошує до активної підтримки і співпраці всіх, кому лежить на серці піднесення релігійної свідомости й морального рівня серед українського народу.

Ювилейні торжества в цілому краю починаються з кінцем липня ц. р. Вже в найближчих тижнях Комітет видасть для масового поширення цілу низку ювилейних видань, відзнак, медаліонів, плякатів, образів і т. п.

Між виданнями Комітету будуть такі важні й пожиточні книжечки, як підручник з програмою до улаштування місцевих та окружних ювилейних торжеств, проповіди, популярна історична брошура про хрещення України і б. ін. Отже як з чисто практичного, так головно і з ідейного огляду видання Комітету „С. Х. У." заслуговують на найбільше поширення серед українського народу.

Крім того чистий дохід із усіх видань Комітету призначений на здвигнення тревалого памятника 950-ліття хрещення Руси-України, а саме на заложення якоїсь харитативної установи або іншої інституції, що залишиться на довгі століття та нестиме добрий посів між українські народні маси.

Тому звертаємося з найгорячішим зазивом до всієї Української Суспільности, щоб вона масовим закупом та активним поширюванням книжечок, відзнак, медаліонів, плякатів, образів і т. п., виданих Комітетом „С. Х. У.", причинилася до найвеличавішого відсвяткування Великого Ювилею та до здвигнення тревалого памятника 950-ліття хрещення Руси-України.

Львів, дня 18. травня 1938.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ „СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ":

Д-р Маркіян Дзерович, голова. — Роман Данилевич, секретар.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Дитячі садки. Дитячі садки в раво-руському повіті з кожним роком находять у громадянстві більше зрозуміння. В цьому році внесли вже зголошення на оснування таких садків в місцевостях: Тенетиська, Річиця, Тимків, Мацьків, Журавці, Тягла, Камінка, Старе Село, Забір'я, Вільки Мазовецькі, Корчів, Корчин, Верхрата, Монастир, Кревиця, Угнів, Заставе, Любича, Салтин, Васлиів, Дияниська, Старі і Воробличин. Треба вірити, що й інші села підуть за прикладом згаданих місцевостей і подбають про те, щоби своїм дітям дати належне виховання. Тому, що Рада Повітового Союзу Кружків Рідної Школи не має відповідних провідниць до обсадження згаданих місцевостей, подається, щоби провідниці, які хочуть працювати в садках, вносили негайно на руки п. Совяка Степана в Раві Руській, вул. Міцкевича 12/1, свої подання враз із документами. Слід тут зазначити, що селяни в Раві(?) тає належно оцінюють працю добрих провідниць і їх за неї старатися відповідно винагородити (мешкання, харч і від 50—60 зол. у місяць готівкою!).

Польське віче. В неділю 8. V. відбулося в Раві Руській, на площі „Сокола" віче польського громадянства з повіту. Не зважаючи на те, що для учасників подбали про безплатні підводи, їх на вічу було небагато. Хто скликував та в якій справі, хто реферував, не знаємо, бо навіть тих латинників, що мали вишивані сорочки, на площу не пускали. Як нас інформують, усі бесідники закликали до консолідації, боротьби з усім тим, що українське, та остерігали перед продажею землі в українські руки.

КОЛОМИЯ.

Закінчення 3-місячного курсу господинь у Коршеві зорганізованого філією „Сільського Господаря" в Коломиї, відбулося в суботу 7. п. м. Свято відкрив заст. голови філії „С. Г." дир. М. Микитюк і повитав гостей, між якими були пп. О. Кисілевська з Коломиї і д-р Х. Кононенко зі Львова (разом з заст. голови творили президію), пп. д-р Зенон Левицький з Коршева, дир. І. Пашкевич від П. С. і д-р Левицький від М. С. з Коломиї та родичі курсанток. Опісля, пригадавши народню приповідку: „Господиня держить три угли хати", вказав на вагу такого курсу в сільському житті, бо він дає жінці фахову освіту, без якої не можна собі подумати доброї господарки в хаті та гармонії в родині. П. Кисілевська згадала про першу пробу такого курсу перед двома роками, який не виправдав тоді надій. Тепер справа пішла краще. З великого числа зголошених принято тільки 50, а з тих покінчило курс 38. Є між ними кілька місцевих і з Коломийщини, але є і з подальших околиць: зі Снятинщини, Косівщини і навіть одна з Волині. Вчили фахові жіночі сили: пп. Навчуківна крою та шиття, Городиська — трикотарства, під управою пп. Бігуніввої а Городиською, пізніше п. Коцюбової, пп. інж. Зайшлий, Комариницький, д-р Чайковський, доїздили пп. В. Кобринський, д-р Білозор, д-р Кокодинський, Шикерик. Велику поміч лікарську (і матеріяльну) подав д-р З. Левицький з Коршева. План науки обіймав (у 18 предметах) цілу хатню й домашню господарку. Набуті відомости мають бути підставою дальшої праці в житті. За щиру працю й добру волю складає подяку цілому вчительському зборові. Дальше п. Коцюбова запізнайомила гостей і родичів з пляном кожноденної праці курсанток і п. Кисілевська роздала курсанткам свідоцтва відбутого курсу з поступами визначними й дуже добрими. Опісля промовила дуже гарно до абсольвенток п. д-р Кононенко від Централі „Сільського Господаря". Прощаючи їх щирими й теплими словами, поклала їм на серце: ціле життя кермуватися в хатньому, родинному й господарському крузі ділання, як на громадянському полі ідеями та вказівками, які їм подано. Наприкінці промовив ще дир. Пашкевич від кооперації. Роздачею книжечок з обсягу сільського господарства і спільництва закінчилась офіціяльна частина свята. Потім гості оглянули праці курсанток з обсягу трикотарства й жіночого кравецтва, які якнайкраще засвідчили повагу їхньої праці. Скромна гостина при спільному столі дала курсанткам нагоду доказати, що в куховарському ділі вони теж осягнули зовсім задовільні поступи, а гуртові пісні під кермою інж. Комариця, пізніше декламації та дрібні скетчі виявили, що і з мистецтвом пісні та слова не забули їх запізнайомити. Спільна знимка перед домом завершила те миле свято. — Та не можна — на жаль — поминути мовчанкою дивного факту, що місцевий парох не найшов часу дати курсанткам бодай кілька годин (за три місяці) науки релігії, хоч його запрошували, ні разу не навідався до них, а в день закінчення курсу відмовився відправити для них Службу Божу, вимовляючись виїздом на похорони священика до Винограду. Засмучені цим курсантки мусіли вдоволитися молебнем, який відправив їм священик у сусідньому селі Ліснах... Чи таке відношення правильне?

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Недільний метч України з Чорними за мистецтво Окружної Ліги, який відбудеться в год. 5. попол. на грищі Погоні, викликав у Львові величезне зацікавлення. Україна виступить до цих змагань без здискваліфікованих грачів: Магоцького і Романця, одначе провід уживає усіх заходів, щоб дружина таки виступила в якнайсильнішому складі.

Від себе бажаємо лиш змагунам чорно-червоних, щоб вони зуміли себе опанувати нервово і виявили якнайбільше амбіції та завзяття. Тоді напевне прийде успіх, бож противник нічим особливим не перевищає нашої дружини. А до публики звертаємося з апелем, щоб поводилася культурно та не ображувала різними окликами ні судді ні поодиноких грачів.

ЛЬВІВ — ТІМ УКРАЇНА-ГАСМОНЕЯ 4:3 (4:1).

В четвер 19. п. м. відбувся на Цитаделі тренінговий метч репрезентації Львова перед її виїздом до Любліна. Репрезентація складалася з грачів лігової Погоні та з 4 грачів стрийської Погоні; тім із оборони, помочі і крайників Гасмонеї та середущої трійки на-паду України. На воротах грав Лукасевич із Чорних. Хід гри був доволі цікавий. У першій частині перевагу мала репрезентація, в якій знаменито грала залога та несле поміч. У нападі найнебезпечніший був Валицький, який теж стрілив двоє воріт. У тімі слабо грала в першій половині поміч та напевно залога. Напад був найкращою частиною тіму. У другій половині напад тіму таки добре перевищав своєю грою репрезентантів. Особливо добре вийшла гра середущої трійки у складі Скоцень, Міклош, Богурат. Усі ворота для тіму здобув Скоцень, у тім одні з карного.

Ці змагання судіював п. Голіс, який деякими своїми рішеннями розвеселював публику і дратував змагунів. Видців до 1.500.

ІРЛЯНДІЯ — ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 2:2.

Ірляндська дружина, яка цієї неділі змагається з репрезентацією Польщі, осягнула в Празі нерішений вислід.

ВУЛВЕРГЕМПТОН — ШЛЕСЬК 4:4 (3:3)

Професійна футбольна англійська дружина (віцемистець англ. ліги), осягнула в Катовицях ледви нерішений вислід із репрезентацією Шлеська, яка грала знаменито.

Нові книжки й журнали.

Studjum Pracy Społecznej we Lwowie. SPRAWOZDANIE z działalności w roku szkolnym 1936/37. Nakładem Komitetu Organizacyjnego Kursów Pracy Społecznej we Lwowie. Lwów, 1938. 8-ка, стор. 29.

Театри.

Великий Театр:

Субота 21. 5. год. 8. веч. „При меті".
Неділя, 22. 5. год. 3.30 попол. „Роз-Марі"; год. 8. веч. „Літо в Ногах".

Театр Рімнородностей:

Субота 21. 5. год. 8. веч. „Травневі прецлі", вес. вечір.
Неділя 22. 5. год. 3.30 попол. „Легкодушна сестра"; год. 8. веч. „Травневі прецлі".

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЖОВКВА:
21. 5. Подвійна бухгальтерія.
22. 5. Синя квітка.
23. 5. Казка старого млина.
24. 5. Чорноморці.
Потім іде театр до Кам'янки і Радехова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ПІДГАЙЦІ:
21. 5. Орленя.
22. 5. Невольник.
23. 5. Орфей у пеклі.
24. 5. Лісова пісня.
25. 5. Процес Мері Деген.
Театр через міста Бережани, Рогатин і Галич прямує в гори.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МЕЛЬНИЦЯ:
21. 5. Гетьман Полуботок.
22. 5. Мазепа.
БОРЩІВ:
23. 5. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Стефана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною".
АТЛЯНТИК: „Дочка Шангаю".
БАЛТИК: „Роз-Марі".
ВАНДА: „Наступ на світанку", „Чар молодости".
ГРАЖИНА: „Сціпіон Африканський".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози".
МЕТРО: „Сісі", „Поворот Франкенштайна".
МІРАЖ: „Її найбільша помилка".
МУВА: „Її перший баль".
ПАЛЯС: „Музика для тебе".
ПАКС: „Царський курієр".
РАЙ: „Дівча з темпераментом" з Анною Ондра.
РІЯЛЬТО: „Королівський вязень".
РОКСІ: „Девоц вогню".
СВІТ: „Шарка легкої бригади" „Смерть чигає в джунглі".
СТИЛЕВЕ: „Капітан Моляр" і ревія.
ТОН: „Поразка Білого Кобри".
УТІХА: „Мароко" та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 21. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішні авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співайте пісеньки, 11.40 Шуберт: фрагм. з Тріо б-дур оп. 99., пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт бажань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чародійний камінь“ 16.15 Від Атен до Байройту: Моцарт син неба та землі, 16.50, 18.35, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.0, 18.50 Спорт, 18.10 Із весняних днів — словно-муз. авд., хор, рецитації, 18.30, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Горами й лісами“ для дітей, У подгалянській кавярні, 20.00 Коли зазвенить при пісенці мандоліни: сопран, муж. вок. квартет, мандолін. орх., 20.45 Веч. денник, 21.00 Танк. музика з пл., 21.30 На селянськім весіллі, муз. фантазія, орх., хор, 22.00 „Популярність“ вес. скеч на осн. Чехова, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танки та пісеньки з плит.

Неділя, 22. травня 1938.

8.05 Ран. денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, Музика з пл., Що чувати серед хліборобів, 8.30 Економічні округи у Сх. Галичині, 8.40 Вагнер: „Марш“ із пл., 8.50 Як одержати здорові картопляні бульви, 10.30 Фр. музика, 11.00 Сельськ. музика, 11.30 У педаг. лікею в Лешні, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Актори при варстаті праці, 13.10 „Багатство“ фрагм. із пов. В. Мілашевської, 13.30 Музика сал. орх., спів, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Сільські осередки здоровля, 15.45 Для дітей: „Михасько“ опов. Б. Пруса; Грає 11-літня піяністка Авр. Шварц, 16.05 Концерт солістів: форт., віол., 16.45 Охорона вар. будівництва, 17.00 Орх. солісти, хор, 18.54 Театр Уяви: „Поворот Одисея“ на осн. Гомера, 19.35 Славні віртуози, з пл. (надає Варшава І. Рашин), 20.00 Вона й він у пісеньці, 20.15 Меч Польща-Ірляндія, 20.35 Спорт, 20.55 Політ. огляд, 21.05 Веч. денник, 21.15 „Образобурителі“ Виленська Зазуля, з музикою, 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика з пл.

Понеділок, 23. травня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Зела та грибы, Пісеньки, 11.40 Кооперація в ремеслі, 12.03 Полудн. авд., 13.45 Камер. музика, пл., 14.20 Легка музика, пл., 14.55 Біржа, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 З піснею по краю, 16.15 Орх. концерт, 16.50 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Природнича фільма, 17.15 Скрипк. рецітал Е. Умінської, 17.50 18.50 Спорт, 18.10 Сольові твори на духах інструментах, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 **„Лютня Івана Франка“ відчит в українській мові,** 19.00 Авдиція, 19.30 Дискутуймо: „Приязнь молодих“, діальог, 20.00 Ревія оперетових мельодій, 21.40 Літер. новини, 22.00 Орх. концерт, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Інтервю з президентом Міжнар. торг. палати Вотсоном (в англ. мові), 23.10—23.30 Танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 21. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, 22.30 Легка танк. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Слав'янська оп. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 Орх., 18.30, 19.00 Твори Яноша Бігарія, цит. орх., форт., 20.00, 21.00 Орх., спів, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30, 20.00, 21.00 Весела авд., 19.10 Вос. авд., ДРОЙТВІЧ 21.35, 22.00 Концерт орх., Пікавер тенор, КОШИЦІ 14.05, 18.55 Вістки, 18.00 Гутірка з красп. Драгулою й учасниками пед. курсу в Мукачеві, Концерт хору (нар. пісні), 21.05 Трансм. з Мукачева: Частина фестівалю дитячих хорів із 4-ох шк. округ, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Вагнерівський концерт, ПРАГА 16.05 Розр. музика, 18.20 Орх., 20.55, 21.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Скрипка, Сопран, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер, СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Форт.

Неділя, 22. травня 1938.

БЕРЛІН 19.25 Улюблені мельодії, 20.45 21.00 „Соловйині птах“ ком. опера Донізетті, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Цит. музика, 22.40 Концерт, ВІДЕНЬ 13.00 Популярна музика, 15.20 См. квартет ес-дур Регера, 20.00 Вагнерівський концерт, КОШИЦІ 18.00 С. Попович: „Хитрий Іван“ ком. відіграють члени „Народнього Театру“ в Ужгороді, Концерт хору, Боян, ЛАЙПЦИГ 17.30 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Нірнберські співці“ оп. Вагнера, МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 „Голяндець-скиталець“ оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Травневе шаління“ муз. комедія Морбелія, ПРАГА 17.50 18.00 21.30 Легка музика, 19.20 Марші, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Комедія Трістана Бернара, СОФІЯ 20.00 Спів, ШТУТГАРТ 19.20 20.00 21.00 22.00 23.00 „Валькірія“ оп. Вагнера.

Понеділок, 23. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Розр. концерт, 20.00 Фільм. мельодії, БІЛГОРОД 18.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 18.30 Форт., 19.20 20.00 21.00 „Циганське кохання“ оп. Легара, 22.05 Концерт сп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Маловідомі Бетовенові твори, 16.00 Розр. концерт, 19.10 Весела зальцб. авд., КОШИЦІ 12.10 Культ. огляд Підк. Руси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Катаєв „Дорога цвітів“ ком., МІЛЯНО 17.15 Скрипка, ПРАГА 18.20 Концерт секстету, 20.55 21.00 Симфонія ч. 1. „Відродження“ Кареля, 22.35 Твори Фора на форт., РАДІО ПАРІ 20.20 Форт., 20.30 21.00 22.00 „Ле канар мандарен“ муз. ком. Бейдтса, РИМ 18.15 Розр. музика, 22.00 Концерт солістів: Аріґо Серато скрипка, І. Джосі форт.

БІРЖА.

Львів, 20 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·67, 89·20, Доляри американські 5.29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·26·50—5.24·00 Фльорени гол. 294·34—293·10. Франки фр. 14·94—14·64, Франки швайцарські 121·05—120·85 Фунти англ. 26·45—26·30, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 12·00—10·00 Кор. дан. 118·20—117·35 Кор. норв. 133·93—132·95. Корони шв. 136·54—135·55. Ліри італ. 22·30—21·60, Марки фінляндськ. 11·70, —11·25, Марки нім. 93·00 — 93·00, Тель Авів 26·20—25·95 Марки нім. срібні 112·00 — 106·00

Акції.

Банк Польський 117·50 Цукор, 35·00, Вугіль 28·00, 28·00, Ліліпоп 71·00. Можеїв 14·00, Островець 54·30, Стараховиче, 38·50, 37·00, Габербуш 49·50.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·13, 3 ін. 1 ем. 82·15 серія 90·75 3 пов. інв. 2 ем. 82·75 серія некот. 5. конверс. 70·25 прем. дол. 41·50 4 консол. 65·25
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 20. травня 1938.

1 кг. масла десер. бальок. без оп.	2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·70 зол.
молоко	16—17 сот.
яйця копа	3·40—3·50 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Деканат Теольогічного Виділу Гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома заінтересованих, що передординаційні і передконкурсові іспити в місяці червні відбудуться в першу середу по першім, собто дня 8. VI. 1938. від години 15.30. Подання можна вносити до дня 4. VI. п. р. 1118

На амбулянс (санітарне авто) для перевозу хворих до Шпиталю ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові зложили з нагоди свяченого: Дирекція Народної Торговлі 50 зол., Службовики Народної Торговлі 40 зол. Жертводавцям складає подяку Дирекція Шпиталю

Управа Семінарії для виховниць дошкіль СС. Василіянок з правами державних шкіл у Львові при вул. Потоцького 95. подає до відома, що зголошення до вступних іспитів до І. і ІІ. кляси приймає Дирекція Заведення від 20-го травня до 20. червня п. р. До подання батьків про принятя треба долучити: 1) власноручно написаний ученицею хід життя, 2) метрику або документ виданий урядом цивільного стану, 3) свідоцтво щіплення віспи, 4) свідоцтво з останньої кляси (можна долучити вже при іспиті). Приписаний вік кандидаток до І. кляси від 13 літ до 17. Старші кандидатки можуть бути приняті тільки тоді, коли дістануть диспенсу від віку від Кураторії за заходами Дирекції. На основі розпорядку Міністерства Віроісповідання і Освіти про Семінарії для виховниць дошкіль перемінено дотеперішню Захоронкарську Семінарію СС. Василіянок на 4-літню Семінарію з новою назвою школи: „Семінарія для виховниць дошкіль“. У звязку зі зміною школи на 4-літню приймається до І. кляси Семінарії учениці, що покінчили 6 кляс народньої школи. Оплата місячна за науку 22 зол., такса іспитова до першої кляси 10 зол., такса іспитова до другої кляси 15 зол., вписове 15 зол. У цьому самому Заведенні є теж 6-клясова всел. школа з правами державних шкіл і зразково ведене передшкілля для дітей від 3—7 р. При школі є виховний Інститут ведений фаховими силами. 1114

Звичайні Загальні Збори кооперативи „Каса Української Католицької Молоді“ відбудеться 23. травня п. р. год. 18-та у Львові, вул. св. Тереси 36. Всі члени повинні явитися. 1120

Жертви зложені в Адміністрації „Діла“: на **Рідну Школу** зібрано на свяченім церковних братств церкви св. о. Николая у Львові зол. 6.12.

КУПНО - ПРОДАЖ

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмініюм 99.—, з млинками, валіком і т. д. РЕНТШНЕР, Львів, Легіонів 37. 972 4-5

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 5-7

ЛІКАРІ! Лікарське урядження за безцін „Хірургія“, Львів, Яґайлонська 17. 1058 1-7

ДІМ новий, 7 кімнат, світло електричне за Янівською рогачкою Біторівка — Маршалківська 7. Інформації на місці. 1117 1-1

ДО ПРОДАЖІ комфортовий, одноповерховий дім з двома огородцями у Львові, при вул. Гіпсовій ч. 44. Зголошення приймає та ближчі інформації уділяє інж. Ю. Мудрак, Львів, вул. Гроховська ч. 15. 1121 1-2

ЗНАВЦІ ХВАЛЯТЬ наші сорочки мужеські, шовкові мілянес 3.90, оксфордові льняні 4.90—5.90. Короткі вол. підштаники попелінові 2.50. Фабрика білля „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА інтелігентна дівчина-лекторка до товариства старшої особи. Зголошення зі світлиною до редакції „Діла“ під „Лекторка“. 1106 2-3

ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ потребує Дрогобиччина. Зголошуватися лесвно письменно або устно в канцелярії Пов. С. Кр. Рідної Школи у Дрогобичі. **Рада.** 1111 3-3

ПІДПРИЄМСТВА

ВИРОБНИЧЕ підприємство у Львові на продаж. Зголошення „10.000“ до Адміністрації. 1108 2-3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЖІНКА середніх літ, здорова, совісна, веде самостійно зразково кухню, господарство, торішнє обслужить хворих, дітей, знає шиття. Зголошення Адміністрація „Діла“ „Червень“. 1113 1-1

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ҐЛЯСҐАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 1. 875 14-30

ОБЄКТ промисловий, відлова брама, з трикімнатним мешканням до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Війка, Львів 24. Телеф. 213-41. 1095 2-3

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші бельські матеріали. Телефон 270-25. 1070 2-3

БРИЛІЯНТИ, діяманти, золоту біжутерію та срібло купує, платить найвищі ціни, Вандер, Львів, Шайнохи один. Там прецизійна, дешева направа годинників. 819 3-3

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 1-12

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Руська 18.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 21. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Шуберт: фрагм. з Тріо б-дур оп. 99., пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт бавовнь, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чародійний камінь" 16.15 Від Атен до Байройту: Моцарт син неба та землі, 16.50, 18.35, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.0, 18.50 Спорт, 18.10 Із весняних днів — словно-муз. авд., хор, рецитації, 18.30, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Горами й лісами" для дітей, У познанській катедрі, 20.00 Коли заввенять при пісенції мандоліни: сопран, муж. вок. квартет, мандолін. орх., 20.45 Веч. дневник, 21.00 Танц. музика з пл., 21.30 На селянськім весіллі, муз. фантазія, орх., хор, 22.00 „Популярність" вес. скеч на осн. Чехова, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танки та пісеньки з плит.

Неділя, 22. травня 1938.

8.05 Ран. дневник, 8.15 Для села: Хл. газетка, Музика з пл., Що чувати серед хліборобів, 8.30 Економічні округи у Сх. Галичині, 8.40 Вагнер: „Марш" із пл., 8.50 Як одержати здорові картопляні бульви, 10.30 Фр. музика, 11.00 Сельох. музика, 11.30 У педаг. ліцею в Лешні, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Актори при варстаті праці, 13.10 „Багатство" фрагм. із пов. В. Міхашевської, 13.30 Музика сал. орх., спів, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Сільські осередки здоровля, 15.45 Для дітей: „Михасько" опов. Б. Пруса; Грає 11-літня піяністка Авр. Шварц, 16.05 Концерт солістів: форт., віол., 16.45 Охорона вар. будівництва, 17.00 Орх. солісти, хор, 18.54 Театр Уяви: „Поворот Одисея" на осн. Гомера, 19.35 Славні віртуози, з пл. (надає Варшава І. Рашин), 20.00 Вона й він у пісеньці, 20.15 Мечі Польща-Ірляндія, 20.35 Спорт, 20.55 Політ. огляд, 21.05 Веч. дневник, 21.15 „Образобурителі" Віленська Заулок, з музикою, 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танц. музика з пл.

Понеділок, 23. травня 1938.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Зела та грибы, Пісеньки, 11.40 Кооперація в ремеслі, 12.03 Полудн. авд., 13.45 Камер. музика, пл., 14.20 Легка музика, пл., 14.55 Біржа, 15.00 Трохи пісні, трохи слова, 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 З піснею по краю, 16.15 Орх. концерт, 16.50 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Природнича фільма, 17.15 Скрипк. ресітал Е. Умінської, 17.50 18.50 Спорт, 18.10 Сольові твори на дутих інструментах, 18.30 18.55 Програма на завтра, 18.35 **„Лютня Івана Франка" відчит в українській мові,** 19.00 Авдиція, 19.30 Дискутуймо: „Приядь молодих", діальог, 20.00 Ревія оперетових мельодій, 21.40 Літер. новини, 22.00 Орх. концерт, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Інтерв'ю з президентом Міжнар. торг. палати Вотсоном (в англ. мові), 23.10—23.30 Танц. музика з пл.

Присилайте передплату

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 21. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, 22.30 Легка танц. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Слов'янська оп. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 Орх., 18.30, 19.00 Твори Ями Вігерія, циг. орх., форт., 20.00, 21.00 Орх., спів, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30, 20.00, 21.00 Весела авд., 19.10 Вок. авд., ДРОЙТВІЧ 21.35, 22.00 Концерт орх., Піхавер тенор, КОШИЦІ 14.05, 18.55 Вістки, 18.00 Гутірка з враж. мол. Драгулою в учасниками пед. курсу в Мукачеві, Концерт хору (нар. пісні), 21.05 Трансм. з Мукачева: Частина фестивалю дитячих хорів із 4-ох шк. округ, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Вагнерівський концерт, ПРАГА 16.05 Розр. музика, 18.20 Орх., 20.55, 21.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Скрипка, Сопран, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер, СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Форт.

Неділя, 22. травня 1938.

БЕРЛІН 19.25 Улюблені мельодії, 20.45 21.00 „Солейний птах" ком. опера До-

Поз'в! Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Біланського
Проваджені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всестороннє знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — **Інформації і записи щодня.** —
Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

З заграничної попеліни вибагливі мужеські сорочки
шиє на міру і продає готові кооператива
„БАЗАР" Львів, Руська ч. 3.

ківш, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Циг. музика, 22.40 Концерт, ВІДЕНЬ 13.00 Популярна музика, 15.20 См. квартет ес-дур Регера, 20.00 Вагнерівський концерт, КОШИЦІ 18.00 С. Попович: „Хитрий Іван" ком. відіграють члени „Народнього Театру" в Ужгороді, Концерт хору, Боян, ЛЯЙПЦІГ 17.30 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Травневе шаління" муз. комедія Морбелія, ПРАГА 17.50 18.00 21.30 Легка музика, 19.20 Марші, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Комедія Трістава Бернара, СОФІЯ 20.00 Спів, ШТУТҐАРТ 19.20 20.00 21.00 22.00 23.00 „Валькірія" оп. Вагнера.

Понеділок, 23. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Розр. концерт, 20.00 Фільм. мельодії, БІЛГОРОД 18.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Симф. концерт, 18.30 Форт., 19.20 20.00 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара, 22.05 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Маловідомі Бетовенові твори, 16.00 Розр. концерт, 19.10 Весела зальцб. авд., КОШИЦІ 12.10 Культ. огляд Підк. Руси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Катаєв „Дорога цвітів" ком., МІЛЯНО 17.15 Скрипка, ПРАГА 18.20 Концерт секстету, 20.55 21.00 Симфонія ч. 1. „Відродження" Кареля, 22.35 Твори Фора на форт., РАДІО ПАРІ 20.20 Форт., 20.30 21.00 22.00 „Ле капар мандарен" муз. ком. Бейдтса, РИМ 18.15 Розр. музика, 22.00 Концерт солістів: Аріґо Серато скрипка, І. Джосі форт.

БІРЖА.

Львів, 20 травня 1938
Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·67, 89·29, Доляри американські 5·29·50, 5·27·0, Доляри канад. 5·26·50—5·24·00, Фльорени гол. 294·84—293·10, Франки фр. 14·93—14·64, Франки швайцарські 121·05—120·85 Фунти англ. 26·46—26·30, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 12·03—10·00 Кор. дан. 118·39—117·35 Кор. норв. 133·93—132·95, Корони шв. 136·54—135·55, Ліри італ. 22·20—21·60, Марки фінлян. 11·70, —11·25, Марки нім. 93·00 — 93·00, Тель Авів 26·20—25·95 Марки нім. срібні 112·00 — 106·00

Акції.

Банк Польський 117·50 Цукор, 35·00, Вугіль 28·00, 28·00, Ліпоп 71·00. Можеїв 14·00, Островець 54·00, Стараховиці, 38·30, 37·00, Габербуш 49·50.

Папери.

4 пів проц. внутр. 65·00, 65·13, 3 ін. 1 ем. 82·15 серія 90·75 3 поз. ін. 2 ем. 82·75 серія неност. 5. конверс. 70·25 прем. дол. 41·50 4 консол. 68·25
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 20. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·70 зол.
молоко 16—17 сот.
(яйця копа) 3·40—3·50 зол.
Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Деканат Теольогічного Виділу Гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома заінтересованих, що передордінаційні і передконкурсові іспити в місяці червні відбудуться в першу серію по першім, себто дня 8. VI. 1938. від години 15.30. Подання можна вносити до дня 4. VI. п. р. 1118

На амбуляне (санітарне авто) для перевозу хворих до Шпиталю ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові зложили з нагоди свяченого: Дирекція Народної Торговлі 50 зол., Службовики Народної Торговлі 40 зол. Жертводавцям складає подяку Дирекція Шпиталю

Управа Семінарії для виховниць дошкіль СС. Василіянок з правами державних шкіл у Львові при вул. Потоцького 95. подає до відома, що зголошення до вступних іспитів до І. і II. кляси приймає Дирекція Заведення від 20-го травня до 20. червня ц. р. До подання (батьків про приняття треба долучити: 1) власноручно написаний ученицею хід життя, 2) метрику або документ виданий урядом цивільного стану, 3) свідоцтво щіплення віспи, 4) свідоцтво з останньої кляси (можна долучити вже при іспиті). Приписаний вік кандидаток до І. кляси від 13 літ до 17. Старші кандидатки можуть бути приняті тільки тоді, коли дістануть диспенсу від віку від Кураторії за заходами Дирекції. На основі розпорядку Міністерства Віроісповідання і Освіти про Семінарії для виховниць дошкіль перемінено дотеперішню Захоронкарську Семінарію СС. Василіянок на 4-літню Семінарію з новою назвою школи: „Семінарія для виховниць дошкіль". У звязку зі зміною школи на 4-літню приймається до І. кляси Семінарії учениці, що покінчили 6 кляс народньої школи. Оплата місячна за науку 22 зол., такса іспитова до першої кляси 10 зол., такса іспитова до другої кляси 15 зол., вписове 15 зол. У цьому самому Заведенні є теж 6-клясова вселюд. школа з правами державних шкіл і зразково ведене передшкілля для дітей від 3—7 р. При школі є виховний Інститут ведений фаховими силами. 1114

Звичайні Загальні Збори кооперативи „Каса Української Католицької Молоді" відбудеться 23. травня п. р. год. 18-та у Львові, вул. св. Тереси 36. Всі члени повинні явитися. 1120

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Рідну Школу** зібрано на свяченім церковних братства церкви св. о. Николая у Львові зол. 6.12.

КУПНО - ПРОДАЖ

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмініюм 99.—, з млинками, залізком і т. д. РЕНТШНЕР, Львів, Легіонів 37. 972 4-5

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР Львів, Легіонів 37. 972 5-7

ЛІКАРІ! Лікарське урядження за безцін „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 1-7

ДІМ новий, 7 кімнат, світло електричне за Янівською рогачкою Вогорівка — Маршалківська 7. Інформації на місці. 1117 1-1

ДО ПРОДАЖІ комфортовий, одноповерховий дім з двома огородами у Львові, при вул. Гіпсовій ч. 44. Зголошення приймає та ближчі інформації уділяє інж. Ю. Мудрак, Львів, вул. Гроховська ч. 15. 1121 1-2

ЗНАВЦІ ХВАЛЯТЬ наші сорочки мужеські, шовкові мілянес 3.90, оксфордові льняні 4.90—5.90. Короткі кол. підштаники попелінові 2.50. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА інтелігентна дівчина-лекторка до товариства старшої особи. Зголошення зі світлиною до редакції „Діла" під „Лекторка". 1106 2-3

ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ потребує Дрогобиччина. Зголошуватися негайно письменно або устно в канцелярії Пов. С. Кр. Рідної Школи у Дрогобичі. Рада. 1111 3-3

ПІДПРИЄМСТВА

ВИРОБНИЧЕ підприємство у Львові до продажі. Зголошення „10.000" до Адміністрації. 1108 3-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЖІНКА середніх літ, здорова, совісна веде самостійно зразково кухню, господарство, терпляче обслужить хворих, дітей, знає шиття. Зголошення Адміністрація „Діла" „Червень". 1113 1-1

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 1. 873 14-30

ОБЄКТ промисловий, віддова брама, і трикімнатним мешканням до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Ніфа, Львів 24. Телеф. 213-41. 1005 3-1

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1070 2-1

БРИЛІЯНТИ, діяманти, золоту біжутерію та срібло купує, платить найвищі ціни. Вандер, Львів, Шайноха . Там прецизійна, дешева направа годинників. 819 3-1

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУГЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 1-12

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Новина! Корони і мостки пів-порцелянові з невидним металевим фронтом конус виключно

Заведення технічно - дентистичне
М. Альштока
Львів, Городецька 87, І. пов. (побіч Трусту). (Увага на ч. дому, ціни низькі, полекші у сплатах). 1005

ОГОЛОШЕННЯ.

Поручає залізні товари
будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни
ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 52.

БРИТВИ
найліпші, ґарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма
С. ФЕДЕР
ЛЬВІВ Коперника ч. 15 і
" Сикстуська ч. 7
" Галицька 16

Рік оснув. 1904. Телефон 213-66.
ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД Корсетів черевних поясів, гумових панчіх і нагрудників найновіших паризьких і брюссельських кроїв
Я. Шрайбер ЛЬВІВ Гетьманська 6. Ціни фабричні.
Ч. 1054 2—10.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто в фабриці
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) 1119 1-5
тел. 116-86.

Фірма **„Paryżanka"**
виконує
ПЛІСИ, ГАФТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛ, МЕРЕЖКИ скоро і старанно — низькі ціни
Львів, Льва Сапіги 59.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.